

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

PART II—Proceedings when then Questions and Answers

CONTENTS	PAGES
1. Motion for Special Bill Number 10 of 1954 — Adopted	341
2. Motion for the Bill No. 10 of 1954 — Adopted	342
3. Motion for the Bill No. 10 of 1954 — Adopted	342-345
4. Agreement between Andhra Pradesh and Orissa Governments in respect of the construction of Vamsadhara Project	345-346
5. Administration of Aranihar Project	346-349
6. Motion on Address by the Governor — Adopted	349-463

Note: *At the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member

THIRU
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Volume II - Proceedings of the 2nd Session

OFFICIAL REPORT

Sixth day of the Tenth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 29th June, 1960.

The House met at Half Past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

[Questions and Answers]

(See Part I)

LEAVE OF ABSENCE TO SRI B. G. M. A.
NARASINGA RAO, M. L. A.

**Sri J. B. Mutyala Rao (Gazwel-Reserved)*: Sir, I move that under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, Sri B. G. M. A. Narasinga Rao, Member, Andhra Pradesh Legislative Assembly may be granted leave of absence for the present meeting of the Assembly as he is ill.

Mr. Speaker: Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker: The question is:

That under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, Sri B. G. M. A. Narasinga Rao, Member, Andhra Pradesh Legislative Assembly may be granted leave of absence for the present meeting of the Assembly as he is ill.

The motion was adopted.

BUSINESS OF THE HOUSE.

శ్రీ డి. గంగారెడ్డి (ముదోల్):— సీలింగ్ మీద సెలెక్ట్ కమిటీ రిపోర్టు తెలుగులో యవ్వకుండానే మల్ల ఇప్పుడు కొలుదానీ కిపోర్టు కూడ ఇంగ్లీషులో యిచ్చారు, తెలుగులో యివ్వలేదు.

శ్రీ కె. యల్ నరసింహారావు (ఇల్లందు-జనరల్):— అది పార్టీ యిచ్చింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ప్రభుత్వం ఇచ్చింది కాదు.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Firing at Sirpur.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఇప్పుడు సిర్పూర్ కార్మికుల పరిస్థితిని గురించిన విషయం ఉన్నది.

*ముద్యమంకి) (శ్రీ డి. సంజీవయ్య):— అక్కడ నవ్-డివిజనల్ మేజిస్ట్రేట్ విచారణ చేస్తున్నాడు. అది strict గా judicial enquiry కాక పోయినా, అది quasi-judicial enquiry అవుతుంది. ఇప్పుడు మనం తీసుకుంటే అది prejudice కాదు గదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : Subjudice అయిన point arise అయ్యేవరకు ఆ విషయం మీద తెలితే తరువాత చూద్దాము. వారికి తెలిసిన information ముందు చెబుతాడు.

*శ్రీ ఫి. సుందరయ్య (గన్నవరం): అద్యపి, గత ఒకటి రెండు సంవత్సరాలుగా కాగితపగలో సిర్పూర్ పేవర్ మిర్స్, పిర్ పిల్కా, ఆ ప్యాక్టరీలు నిర్లా మేనేజ్ మెంట్ క్రింద నడుస్తున్నవి. అక్కడ కార్మికులకు, మేనేజ్ మెంటుకు అనేక సందర్భాలలో పుర్వజన్మ జరుగుతోంది. ఈ పుర్వజన్మలలో మనం అంతా చూచివట్లు అక్కడ ఉన్న కార్మికుల యూనియన్ లో రెండు చితికలు ఉన్నవని, వారి పుర్వ పుర్వజన్మ జరిగాయని, ఆ పుర్వజన్మలో ఒక వర్గానికి చెందిన ఒక కార్మికుడు సంవత్సరానికి చూచివాము. దాని తర్వాత వచ్చిన అంబోకే పరితంగా పోలీసులు తుపాకులు కాల్చి నలుగురు చనిపోయారు (ఈ ఉదయం వార్తలో) తెలుస్తోంది. దీనికి ఎవరు బాధ్యుల? ఎంతైతే చేయవచ్చును. చెప్పి

నందిన వర్త తీసుకోవచ్చును. ఆ విషయంలోకి నేను పోవటలేదు. కాని తెలుగు
బందలవాంతుల పైగా అక్కడ చుట్టనూ జరుగుతున్నది. ఆ మేనేజ్మెంట్ యూని
యన్ లో సరికదా రెచ్చేందుకు ఒక గూర్పును మేముకొని చేస్తోందని ఈ కాలనవని
వేదిక మీదనూ, జమీందారులూ అనేకసార్లు చెబుతున్నాయి. ఆ విధంగా జరుగు
తున్నప్పుడు దాని ఫలితంగా ఒక గూర్పుకు చెందిన వారిని, యంత్రాగ గూర్పువాడు
హత్య చేయడం జరిగింది, వత్తికలతో చూడతూ. ఇంట్లో చూచినప్పుడు, వత్తి
త్వం ఏమీ చేస్తోందో తెలియటలేదు. కార్మిక రంగంలో ఈ విధంగా హత్యలదా
వెళ్ల వరిస్తోంది ఎప్పుడూలేంది. ఒక నెల రోజుల క్రితం పొంగిబూర్లో కార్మికంలో
ఒకరిని చంపడం జరిగింది. ఈ విధంగా జరుగుతున్నప్పుడు గవర్నమెంటు ఆ
లందిస్తున్న కార్మిక విధానంలో లోపాలు ఉన్నవా? ఈ మేనేజ్మెంటు లైవర్
యూనియన్ పెట్టుకొంటూ పోరాడటంవల్ల భేదాభిప్రాయాలు వస్తే, అక్కడ
ఉన్న కార్మికుల దేత సీక్రెట్ బాంబ్ పర్వతిని తమకు ప్రాతినిధ్యం వహించవలసిన
వారిని ఎన్నుకొనేట్లు ప్రతిభక్త్యం ప్రయత్నం చేయటలేదు. మర్జణలజరిగి హత్యల
వరకు పోవినప్పటికంటే ప్రతిభక్త్యం వారి విర్లక్య వైఖరి అవలంబిస్తోందని అనుకో
వలసివస్తోంది. అక్కడ మర్జణల జరుగుతున్నవి. సంవత్సరం వారు 20, 30,
కార్మికుల ఇట్లు తగులపెట్టారు. మేనేజ్మెంటును కూడ కొట్టారు. వత్తికలలో చది
వాము. దానికి ఎవరు బాధ్యులు అనే విషయంలోకి నేను పోవడం లేదు. ఆ రోజు
కొమ్మి జరుగుతున్నా అక్కడ armed Police Headquarters ఉన్నా
జోక్యం చేసుకోలేదు. ఆ రోజు కాల్పులు జరగలేదు. ఈ రోజున చెనువెంటనే
కాల్పులు జరపడం నలుగురు చనిపోవడం, జరుగుతోంది. అక్కడ పోలీసులు
కాల్పులు జరపాల్సిన పరిస్థితి వచ్చేదాకా ఎందుకు ఉబుకున్నారు? ఎందుకు ఆ
రకంగా జరుగుతోంది? అంతకు వారం రోజులకు ముందు అక్కడ గూర్పులలో
రెబల్లాట జరిగింది. రెండు వజ్రం వారిని ఆరెస్టు చేశారనికూడ వత్తికలలో వార్తలు
చూశాము. వాళ్ళలో భేదాభిప్రాయంవల్ల ఒకరు చనిపోవటం, తర్వాత జరిగిన
పోలీసు కాల్పులవల్ల నలుగురు కార్మికులు చనిపోవటం, చాలా మంది కార్మికులకు
రెబల్లాట తగలటం జరిగింది. కార్మికులలో బక్యత తీసుకు వచ్చుటకు ప్రతిభక్త్యము
ఏమీ చక్కలు తీసుకొంటున్నది? సీక్రెట్ బాంబ్ పెట్టి ఏ యూనియన్ ఎక్కువ
ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నదో ఆ యూనియన్ ను మాత్రమే గుర్తించటమే ఒక
మార్గము. మేజారిటీ తిరిగియున్న యూనియన్ ను త్రోసివేరేసి, తమ చెప్పుకోవడంతో
ఉండితట్లు ఒక చిన్న పోటీ యూనియన్ ను మేనేజ్మెంట్ పెట్టి ప్రోత్సహించటం
వల్లనే అనేక ప్రలాల్లో యా మర్జణల జరుగటానికి వీలవుతున్నది. ఆ విషయాలను
ప్రతిభక్త్యం జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి. అక్కడ కాల్పులు ఎందుకు జరిగినవి?

పోలీసులు కొందరవద్దా: పోలీసు యజమానులకు అనుకూలంగా ప్రవర్తిస్తున్నారా; అన్నది ప్రభుత్వం ఎంక్వయరీ చేయాలి. అక్కడ పోలీసు పక్షపాతంగా ప్రవర్తిస్తున్నారనే విషయాన్ని మేము అనేసాల్లు ప్రభుత్వ గృహిణి తీసుకువచ్చాను. "పోలీసులు ఏ పరిస్థితులలో కాల్పులు చేయాలనివచ్చింది? పోలీసులు తమ దాడులకు సక్రమంగా నిర్వహించారా లేదా? కేవలం అల్లర్లు జరిగాయి కాబట్టి కాల్పులు కాల్చామని చెప్పటం సరైనదేనా? అన్నవి తెలుసుకొనుటకొరకు పబ్లిక్ ఎంక్వయరీ జరపాలి. పిరిఫూర్ మిర్ యజమానులు ఏ రీతిగా కార్మికులలో చిలికలు కల్పించి సంఘర్షణకు దారి కల్పిస్తున్నారు? ఈ గొడవకు వారు ఎంతవరకు బాధ్యులు? పోలీసువారు మేనేజ్మెంట్ తరపునచేరి, వారి ఇష్టం సచ్చివన్నడు జోక్యం చేసుకోవటం, ఇష్టంలేనవ్వడు జోక్యం చేసుకోక పోవటం, అలాగే కాల్పులు జరిపి నలుగురిని చంపటం ఎందుకు జరిగింది? వీటిని గురించి ప్రభుత్వం పబ్లిక్ ఎంక్వయరీ పెట్టడానికి పూనుకొంటుందా అని అడుగుతున్నాను. డిపార్ట్మెంటల్ ఎంక్వయరీ చేస్తున్నామనటం సక్రమమైందీకాదు. ఇక్కడ కొన్ని పాలీస్ క్యూన్నె ఇన్వెస్టిగేషన్లు అయిఉన్నవి. కార్మికులలో దిక్కుత పోవటం, పోటీ యూనియన్స్ నావటం, మేనేజ్మెంట్ పెనక ఉండి తోడ్పడటం, మేనేజ్మెంట్ ప్రోత్సాహంతో పోలీసులు కూడ జోక్యం చేసుకోవటం, అలాగే తమ ఇష్టంలేనటువంటి కార్యకర్తలను హత్యగానించటం జరుగుతున్నది. ఈ మొత్తము విషయాలన్ని తిరిగి ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వం తప్పచివరిగా పబ్లిక్ ఎంక్వయరీ జరిపించి, అక్కడి పోలీసులు సక్రమంగా వ్యవహరించారా లేదా అన్నది విచారించడానికి పూనుకొంటుందా లేదా? ఈ విషయాలన్ని మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

* శ్రీ డి. సంజీవయ్య :- అదృష్ట, 25 వ తేదీ అల్లర్లు జరగటానికి కారణం— 24 వ తారీఖున రాత్రి 11-15 గంటలకు "షేక్" అను నాక వర్కర్లు గూర్పు తగాదాలవల్ల చంపటం, దానివల్ల అక్కడ అల్లర్లు వచ్చినవి. సుందరయ్య గారు చెప్పినట్లు గత రెండు సంవత్సరాలనుండి అక్కడ అల్లరిగానే ఉన్నది. కార్మికులతో గూర్పులు వివాదాలు ఉన్నవి. కార్మికులలో అశాంతి ఉన్నది దానిని గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవటం, ప్యెషల్ ఆరెస్ట్ పోలీసులు అక్కడ వెళ్లితం శబ్దపించింది. కొంతవరకు పరిస్థితి బాగువది గత ఐదారు మాసాలుగా పూర్తిదశలోనుండి బాగా పెరగటం శాంతియుతమైన వాతావరణం నెలకొనటం జరిగింది. ఎక్కడెక్కడో చిన్న చిన్న సంఘటనలు జరగటం తప్ప ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులు రాలేదు. కాని 24వ తేదీన జరిగినటువంటి మర్డర్ వల్ల అక్కడి పరిస్థితులు చెడిపోవటం శబ్దపించింది. నేను తమకు ఇదివరకే చూపి చేసినట్లు ఆ విషయాలను సర్టిఫై చేశాను. పబ్లిక్ ఎంక్వయరీ చేస్తున్నారు. వారి ఎంక్వయరీ

re:- Agreement between Andhra Pradesh and Orissa Governments in
respect of the construction of Vamsadhara Project.

పరిశ్రమగా ఇంజనీరింగ్ అవసరమైతే, అప్పుడు అలోచించవలసిందేగాని, ఇప్పుడే
పబ్లిక్ పర్మిట్ డిమాండ్ చేయడం వ్యయం వాదమేమిట చేసి వాటిస్తున్నాను. ఏదైనా—
అప్పుడే పరిశీలి అవును అనేది వచ్చింది. అన్ని విషయాలు ప్రజల్లో సరియైన
పరిశీలన చేస్తున్నది.

re:- Agreement between Andhra Pradesh and
Orissa Governments in respect of the construction of
Vamsadhara Project.

* శ్రీ జి. రఘున్న (గోంపేట) :- అయ్యో. ఇటీవల పత్రికల్లో
అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి ఒరిస్సా ప్రభుత్వానికి సంబంధించి ప్రాజెక్టు నిర్మాణంపట్ల
వివాదాస్పీయం కుదిరింది అని వార్తలు వచ్చాయి. ఆ విషయాన్ని మంత్రిగారి వద్దకు
తెస్తూ, వాటి వివరాలు తెలిపాలని కోరుతూ ఇచ్చిన నోటీసు ఇది. ఇది వందేళ్లకు
పైగా ఉన్న ప్రాజెక్ట్. ప్రతి ఏటా బడ్జెటులో దానికి కొంత డబ్బు ఎలా
చేయబడు; అనేక మంది మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు, అధికమంత్రులు శ్రీకాకుళం
వచ్చినపుడు నేడో రేపో పోడేషన్ చేస్తున్నామని ప్రకటించబడు; ఇటీవలే
ప్రస్తుత మంత్రివర్గము నిర్మాణము అయిన తర్వాత జనపూర్ణాని వెళ్ళాగారు దీనికి
పునాది రాయి వేయటానికి ఆహ్వానించబడ్డారని ప్రకటన చేయబడు జరుగుతూ
వచ్చింది. రేపు జరుగుతుంది, ఎల్లాంటి జరుగుతుంది, అని ప్రజలు అళితో ఏళ్ల
తరబడి ఎదురుచూసి, ఆఖరుకు ఏ వార్తలు ప్రజలు నమ్మలేని ఒక విధానా పరిస్థితి
ఏర్పడింది అనేది ప్రభుత్వం గమనించినది నేను అనుకొంటున్నాను. ఇప్పుడికి
ప్రకటించిన ఈ వార్తలయినా నిజమూ; ఎంతవరకు నిజం; అవివరాలు చెబుతారా;
ఎప్పుడు ఆ కార్యక్రమం ప్రారంభం అవుతుందో దయచేసి వెలదిస్తారా; అని
మంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

* వల్లిక్ వర్మన్ కాళామాత్యులు (శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరాజు) :- గౌరవ
సభ్యులు రఘున్నగారు మనవి చేసినట్లు— ఈ సంవత్సర ప్రాజెక్టు నిషయమై మారు
సంవత్సరాలుగా ప్రజలయొక్క అభిప్రాయం ఉన్నదేమిట వాస్తవమేగాని, మారు సంవత్స
రాలుగా ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణము ఉన్నదేమిట ముఖ్య వాస్తవం కాదు. ఈ ప్రాజెక్టు
కొరకు వ్యయమైన అందోళన జరుగుతున్నది. అది చాలా వ్యయమైన నిషయమని
ప్రార్థన మంత్రివర్గములు అనుకొన్నవి. దానిపై వర్తన పాగుతూ వచ్చాయి.
పరిశీలనకు సాగింది. అయితే, దానిపై కొన్ని చిక్కులు వచ్చాయి. ప్రభుత్వమే
యా అధిష్టానికి కార్యక అని చెప్పటానికి అవకాశంలేదు. అయితే వాడుకు సంవత్స
రాల కొరకు అసనపరంగా కొంత పాడైంది అని మా మంత్రివర్గం దానిస్తున్నది.

దానికి ప్రతిస్పందించి దాదాపు తాను. అక్కడి స్థానిక జరిగిన పరిణామం వల్లనే ఆ ఆలయం హెచ్చుగా జరిగింది అనే విషయాన్ని మీకు నేను మనవి చేయటం సందర్భ శుద్ధి అని అనుకొంటున్నాను. 14.6.60 వ తేదీన మాచింగ్ లో జరిగిన అంతర్ రాష్ట్ర సమావేశములో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒరిస్సా రాష్ట్రాల ప్రతినిధులు పాల్గొనటం, 1956 వ సంవత్సరంలో ఏర్పడిన రీతిగా వంశధార ప్రాజెక్టును గొట్ట దగ్గర నిర్మాణం చేయాలనేటటువంటి విషయానికి ఉపయోగపూర్వక ప్రతినిధులు అంగీకారానికి రావటం జరిగిందని తెలుసుకుంటున్నాను. తదనుగుణంగానే కేంద్ర జల విద్యుచ్ఛక్తి కమిషన్ వారికి యీ ప్రభుత్వం మొదటనే ముసిన ప్రాజెక్టు రిపోర్టుకు అంగీకారం తెలుపవలసిందిగా కూడ కోరికిన్నాము. ఇక దీనికి అడ్డంకు అభ్యంతరాలు ఉండటానికి అవకాశం లేదు. ఇక దీనిలో ఏ విధమైన అటంకాలు లేకుండా వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రజలయొక్క సూచనలను సంతకరాల ఆకాంక్షను తీర్చే సంకల్పం సిద్ధిస్తుంది అనే ఆశ. విశ్వాసంతో ఈ ప్రభుత్వము ఉన్నది.

re: Administration of Araniyar Project

మిస్టర్ స్పీకర్ - శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అరణియార్ ప్రాజెక్టు గురించి ఒక నోటీసు ఇచ్చి ఉన్నారు. గోపాల కృష్ణయ్యగారు కోరిన దాని కంటే అధికంగా ఏ. డబ్ల్యు. డి. మంత్రిగారు చర్యలు పుచ్చుకొన్నట్లు: మనం జయ పరదం అయినట్లు తెలుస్తున్నది. కనుక గోపాలకృష్ణయ్యగారు చేరే పెద్ద చర్య జరప కుండా క్లుప్తంగా చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :- అరణియార్ ప్రాజెక్టు ప్రాంతం మద్రాసుమంది. మనకు వచ్చినపుడు, ఆ ప్రాజెక్టునుకూడ విధిగా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కలపాలని పటాస్కర్ గారు చెప్పారు. ఆ ప్రకారం మద్రాసు ఆంధ్ర బోర్డర్ బిల్లులోకూడ మనం అరణియార్ ప్రాజెక్టు ఆంధ్రకు రావాలని అనుకున్నాము. ఆ ప్రాజెక్టు ఆంధ్ర విధిగాకు వచ్చింది అని అనుకున్నాము. కాని మాకు తెలిసిన ఇన్ ఫర్మేషన్ ఏమిటంటే, - ఆ ప్రాజెక్టుకు పంపించిన ప్రాంతం మనకు అప్పగించాడుగాని, ఆ అరణియార్ ప్రాజెక్టు మద్రాసు అధికారం స్వాధీన పరచుకొన్నారు; మనకు స్వాధీన పరచలేదని తెలుస్తున్నది. అధ్యక్షులవారుకూడ ఆ ఉత్సవంవారు అక్కడకు వెళ్లారు. "అవసరమైతే మన ప్రజలు బలంతోటి అధికారులను మెడ వట్టి వట్టి చేయండి. చూద్దాం" అని తమరు సలహా ఇచ్చినట్లు పత్రికలలో వార్త వచ్చింది. అక్కడకు రెవిన్యూ మంత్రిగారుకూడ వెళ్లారు.

కాకాం మీద తీసుకున్నారు గాని అధికారుల ద్వారా తీసుకోలేదు. ఆ రోజు నుంచి మద్రాసు గవర్నమెంటు అధికారులే అక్కడ పెత్తనం చేస్తూ మన ప్రజలను

10. Administration of Araniyar Project

పండిత రామకృష్ణుని రెండున్నది. మనకు ఒప్పుకొన్న ఒకటి పాఠశాలలో ఉండి
రాష్ట్ర అధికారులు రావడం అంటే మన రాష్ట్రం యొక్క స్వతంత్రత అధికారంలో
చోక్కింపబడినట్లు అవుతుంది. ఆ అధికారాన్ని మన ప్రతిభదించి
నివారించే పోయినట్లుంటే మన రాష్ట్రానికి ఉన్నట్లుంటే సర్వేయే పోయినట్లు అవు
తుంది. ఇది పరిస్థితిలో వచ్చిన వార్త. జరిగినట్లుంటే యిచ్చాం కూడా ఉన్నా.
అప్పుడం వారే అక్కడ జరిగినట్లుగా ఉన్నాడు తనకు వేరే సాక్షిం అప్పుడేమి.
ఆ సందర్భంలో అంధ్ర ప్రదేశ్ అంధ్రం అంధ్రం అంధ్రం ఉన్నది అంధ్రం ప్రజాసేవానికి
నాలా అందోన ఉన్నది. ఇప్పుడు తమకు చాల అభివృద్ధి అయిన మాట చెప్పారు
గాని ఆ అందోన మారు యిప్పటికి కూడా తగ్గలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారికి,
షర్ట్ వర్క్ మంత్రి గారికి మారన్న అనేక తగ్గలేదు ఉన్నది అందోనం
లేదు కాని ఎందుకై గట్టిగా ప్రవర్తించ లేక పోయినాడు, ఎందుకై మెళకకనం
చూసిందానే సందేహం మారంవరికి ఉన్నది. మరీకూడా వ్యవహారించాలో అస
దుర్బులుగా వ్యవహారించాలో—వారు అసదుర్బులుగా వ్యవహరిస్తారని మేము ఎప్పుడూ
అనుకోలేదు. మరీకూడానే వ్యవహారించాని, మన రాష్ట్రానికి ఉన్న పర్లామె గట్టి
గానే తనపరచమని కోరుతున్నాము. సజీవరెడ్డి గారు యిట్లాంటి సందర్భమే వస్తే
మద్రాసు యెటారు విన్నులు తిరుపతికి వచ్చి కట్టు చెల్లించము అంటే ఆ driver
ను arrest చేసి కాదును seize చేశారు. అంతకన్న మరీకూడా ఉంటారనే
ఆక మాట ఉన్నది. జరిగింది కాస్తమెత్తగా జరిగినట్లు ఉన్నదేమో అది ఎందుకై
జరిగింది ఇప్పటికి ఏ position లో ఉన్నది ఒక వేళ మనం స్వాధీన పరచు
కొనేటట్లుంటే సంతోషమే. లేకపోతే వెంటనే మన అధికారాన్నంతా ఉపయో
గించి స్వాధీన పరచు కొనేటట్లుంటే అంధ్ర ప్రజాసేకం అంతా తమ అందమన్నదని
మనవి చేస్తూ ఏమి జరిగింది చెప్పమని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరావు : అధ్యక్ష, ఠిస్ విబంధన క్రింద
adjournment motion యివ్వడం తమతో మనవి చేసుకున్న తరువాత, Rule
74 క్రింద Statement యివ్వడానికి అనుమతి యిచ్చినందుకు తమకు ధన్య
వాదాలు తెలియ జేస్తున్నాను. డీవిలో చర్చకు అవకాశం లేదని తమకు శంకించారు
నటాన్షర్ award ప్రకారం అరణియర్ ప్రాజెక్టు, head works
మారబోవల్సి అవకట్ట, అవకట్ట మండి వెలువడిన కొద్ది కాలం కొత్తగా ఏర్పడిన
సత్యవీరు కాలాకా Jurisdiction లోకి వచ్చినాయి. 1—4—60 వ తేదీనుండి
అనుమతికి వచ్చిన అంధ్ర ప్రదేశ్ మరియు మద్రాసు Alteration of Bour
daries Act ప్రకారం పరచు ప్రాజెక్టును మద్రాసు ప్రభుత్వం వారు మనకు
స్వాధీనం చేయవలసి ఉందని గాని మరద్యవనాక్షు వారు అట్లా చేయకుండా కాం

మానవ జేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. మద్రాసు మంత్రి గారు అయిన భక్తవత్సలం గారిని నేను ఒక లేఖను వ్రాయడం జరిగింది. ఆ లేఖలో ప్రొద్దుటూరు వెంటనే మా అధికారులకు స్పాటింగు చేయవలెనని గట్టిగా వ్రాశాను. దీనికి జవాబుగా భక్తవత్సలం గారు మనం ర్వరకోనే ఎక్కడో ఒకదాట conference జరుపుకుంటే మంచిది. కామం తిరుపతికి అయినా రండి, మద్రాసుకు అయినా రండి అని మమ్మల్ని ఆహ్వానించారు. మళ్ళీ వారు ఉపకమండలంలో ఉండగా అక్కడికి రమ్మని ఆహ్వానించారు. వెడదామని అనుకుని మళ్ళీ ఆలోచించి నల్లపేట తాలూకా మన ప్రాంతంలోకి ఉన్న తరువాత పాఠశాల పాఠశాల head works పూర్తిగా మన ప్రాంతములో ఉన్న తరువాత కాలవలు కూడ పూర్తిగా ఉన్న తరువాత మన వాళ్ళ ఆవసరాలు తీరకముందే దీనిని యింకో విధంగా చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారేమోననే ఆనుమానం రావడంతోనే వెంటనే వారికి ఒక వీర్లుమైన లేఖ - గోపాల కృష్ణయ్యగారు దానిని దానికంటే చాలగట్టి అయిన లేఖ - వానిని "మితో కూర్చోదానికి ఒక పరకు ఉన్నది, మీ officer యింకా అక్కడ ఉన్నాడు, మా వాళ్ళ మంచికనసల్ల అక్కడ కొంతకీ భంగం కలగకుండా ఉన్నది తప్ప దానిపైన మీకు హక్కు ఉన్నదనికాదు. అక్కడకు మా ఆఫీసరును post చేస్తున్నాం. మీరు post చేసిన officer కు మీ ఆఫీసరు వెంటనే charge ఒప్పజెప్పిన తరువాతగాని మీతో కూర్చోదానికి నేను సిద్ధంకలేను అని ప్రభుత్వం తరపున వ్రాశాను. దానికి జవాబుగా భక్తవత్సలం గారు మరొక లేఖ వ్రాశారు. దాని ప్రకారం వెంటనే ప్రొద్దుటూరు నుంచు స్పాటింగు చేయవలసిందిగా Madras Chief Engineer గారికి ఉత్తరువులు యిచ్చినట్లుగా 8-6-60న తేదీన ఒక లేఖ వ్రాశారు. ఈరోజు ప్రభుత్వం ఈ సవికీగాను ఒక Assistant Engineer ను నియమించింది యింకాకముందే మనవి చేశాను. వారిని వెళ్ళి ఆ ప్రొద్దుటూరు స్పాటింగు చేసుకోవలసిందిగా ఉత్తరువులు యివ్వడం అయినది. చెంగల్పుల్ Executive Engineer దగ్గర నుంచి స్పాటింగు చేసుకోదానికి వారు వెళ్ళవలసిఉన్నది. వెళ్ళి రని కూడ మాకు report వచ్చినది. స్పాటింగు చేసుకుని ఉంటారని చెప్పడానికి నేను సంతోషిస్తున్నాను. ఇదీ జరిగినట్లునంటే కథ. దీని తరువాత విన్న వచ్చిన తంతి ఉన్నది. నేను అక్కడికి రావడంకాదు. మీరు ఈ విషయంలో మాట్లాడాలని అంటున్నారు కనుక సుహృద్భావంతో వ్యాయమైన విధంగా కొన్ని విషయాలు చేసుకోవలసి ఉంటే మీరే హైదరాబాదు రావలసింది. అని నేను వారికి తిరిగి సూచించడం జరిగింది. కొన్ని తేదీలు సూచించినారు. వచ్చేనెల 15న తేదీన వారు రావడానికి మీరు కూడ అంగీకరించినాము. వారే యిక్కడికి వస్తున్నారు. మద్రాసు ప్రభుత్వానికి మనకు ఈ ప్రొద్దుటూరు సంబంధించిన విషయాలలో యింకా సంప్రదింపులు గాని, రాజీ రాయబారాలు గాని, విషయాల గాని జరగవలసి ఉంటే ఆ రోజున జరుగు

అంతం. ఈ నామ వెనుకబడిన తరగతులను అన్యాయం జరుగుతున్నది. వారికి యిచ్చిన స్కాలర్ షిప్పులు చాలవు. వారికి మీరు యిచ్చిన మాట నిజమైందే అంటే అది చాలితప్పంబు. ఇందులో ఏదీ బలతప్పంబు తమకు విచారించండి. ఈ రిజర్వేషన్ రాజనీతికి బానిష్టులను విప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను. వారికి అందరి కంటే ఉచితంగా ఎక్కువగా యిచ్చమని అడగడం లేదు. కచ్చు పున్నవారికి స్కాలర్ షిప్పులు యిచ్చమని అడగడం లేదు. అదీగినా మీరు యిచ్చలేదు. వరితలు పానము, తాగు నీనీనం చేయగల రిజర్వేషన్ చేయగలిగిన అధికారియైన వారికి కాస్త ప్రయోజనీ యిచ్చమని కోరితే అది కులతప్పం అంటున్నారు ఇది న్యాయమైన వాదనకాదు. రిజర్వేషన్ లేకుండా అందరికీ సమానంగా వారికి చేయ రావలసి అధికారం లేని, శక్తిలేని వారికి రిజర్వేషన్, కాని రిజర్వేషన్ అన్నది కాబట్టి శక్తి పున్నవ్వటికి మీ హద్దులోనే మీరు అడగి వుండండి, అందుం ఏ విధంగా వారి అభివృద్ధికి పాటుపడడం అవుతుంది అని అడుగుతున్నాను. విద్యా, వ్యాపార, ఆర్థిక, రాజకీయ రంగాలలో కూడ వారిని శాశ్వతంగా వానివలగా వుండనిరయు నని చేస్తున్న కుతంత్రం కాదా యిది అని అడుగుతున్నాము. తమరు యీ విష యాన్ని దీర్ఘంగా యోచించాలి. మాకు ఏమి భయంలేదు అనే విధంగా రాజకీయ పార్టీల వ్యవహారాల్లో ఫలితం అనుభవించకకచ్చనని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రపంచం ఎప్పుడూ ఒకే రకంగా ఉండదు. ఎప్పుడీకైనా హరిజనులుగాని, వెనుకబడిన తరగతులవారు గాని “మనం ఒకరి దానిదర్కామైనా బ్రాహ్మణులను ఆగకకమ్మేమి; మనం మనయొక్క బ్రతుకును దాగుదెముకోలేము” అని ఆలో చించుకొనే స్థితికి వస్తారు. ఒక విధంగా, వారిలో యీ గుర్తింపు కడగజేయడానికి దోహదం చేస్తున్నారేమోనని నా లాంటి వారు భావించవలసి వస్తోంది. ఇది భాం తీచివున్న పనులన్నీ. ప్రభుత్వం వారు గమనించవలసివి ఆగకకం ఉన్నది. వెనుక బడిన జాతులను పుచ్చరించడానికి పూనుకున్నామనే మాట వింటెముకోవాలంటే వెనుక బడిన వారెంతమంది ఉన్నారో లేవటి census లో లెక్కలు తీయవలసియున్నది. అంతేకాని వారినుద్ధరిస్తామనే నేతిలీంకాయ వంటి మాటలు మాత్రం చెప్పవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం వారు వెంటనే తగు చర్యకేసుకోవాలి. Census Department వారికిచ్చిన Circular లో వెనుక బడిన తరగతులవారి లెక్కలు తెచ్చుకునే column ఉండెడిది. అది, యీ చర్య కాలంలో ఉపబెరక బడినది. నాకు తెలిసిన యీ లోకట్టా నిజమని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. ఇది యిట్లా ఎందుకు చేయబడిందని నేనడుగుతున్నాను. లాభోదయ census లో అయినా ఆ column ఉండాలి. వీనినం వచ్చే సంవత్సరమైనా general seats లో అందరికీ సమాన ప్రాతినిధ్యమిచ్చి merit పైన seats ఇవ్వాలని కోరుకున్నాను. హరిజనులకుగాని,

చెయ్యబడిన వాడుక రాజకీయాని, కొంతవాడుక వాటికిని general seats లో ప్రవేశించే హక్కు ఉన్నది. ఆ general seats కొంత మంది కోవజే reserve చేసుకోవలసివారు. General seats లో రాజీవి వారు reserve seats లో అయినా ఎక్కువలు చేయాలనేది reservation యొక్క ఆశయం. Reservation ఉన్నది కదానిని general seats లో స్థానం లేవనే సూత్రాన్ని వెంటనే రద్దు చేసుకొని భాగ్యవంతుల ప్రభుత్వాన్ని కొలుచున్నాము. అట్లా చెప్తేనే రిజర్వేషన్ చేయబడని ఉద్దేశం వెలచేయవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : General seats లో రావట్లు కూడా :

శ్రీ జి. లచ్చన్న : ఒకటే పన్నెండు కు తగ్గుతున్నారు. అది తెలంగాణా ప్రజలలో ఉన్న అవకాశం. అంధ్రలో అది కూడా లేదు. అంధ్రప్రదేశ్ లో అందులో ఎన్ను అవకాశం ఏమంటే మిగతా అవకాశం లేదు అనకుండా మొట్టమొదటనే reserved seats కు candidates ను select చేస్తున్నారు. అందువల్ల general seats కోసం compete చేసి, కానం merit ఉన్నవారు కూడా reserved seats లోనే ఎన్నుతుంటారు. ఇది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో అసలులో నున్న స్వామ్యవంతుల స్వభావం.

Mr. Speaker : You are talking of the ruling party. But nothing of the Constitution.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : Constitution కు వంటింది కూడా మనవి చేశాను. కానా సామెల్ కలెక్టర్ రిపోర్టు కయారు చేసి పార్లమెంటుకు అందించాడు. మా బాధ్యత తీరిపోయింది అంటున్నారు వారు. అది తప్పు. పార్లమెంటులో వచ్చింది ఏదీ సిఫార్సులు అమలు చేయాలో నిర్ణయించవలసిన బాధ్యత. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఉన్నది. Backward Classes ను అభివృద్ధి చేయాలనేది నిజమే అయితే, Census లో తెక్కలు తీసుకోవలసిన దృష్టము ఉన్నది. లేపోతే, రాజ్యాంగములో ఇచ్చిన హామీలను మోసవచ్చుదం, కుద్ద దొంగమాటలు చెప్పడం మాత్రమే అవుతుంది. అందువల్ల యీ వసులు చేయవలసిన అవసరమున్నది.

Mr. Speaker : There is only reservation for Scheduled Castes and Scheduled Tribes. There is no reservation as such for Harijans or Backward Classes or advanced classes. Only it is said that for the advancement of Backward Classes certain educational facilities should be given. There is no question of reservation as such. But if you say that the

parity should be more equitable, it depends on the ruling party to see that justice is done to the backward communities.

శ్రీ బి. లక్ష్మన్న :— ఈమధ్య కమ్యూనిస్టులకు వేరే వర్గీకరణం కూడా లేకపోలేదు అందుకే కమ్యూనిస్టులకు కూడా సీట్లు ఇవ్వడం అవసరం. 'Other Backward Classes' అనే అవగాహన ఉన్నదని వారు 'Other Backward Classes' అనే పరిగ్రహించి సర్టిఫికేట్ క్లాసులలో ఉన్న వారికి ఉన్నానని చెప్పి ఉన్నాడని అంటుంటే అది తప్పు. అందుకే సమానంగా ఉన్నామని చెప్పే మాటలు నేరేంద్రులు వారి నేరుల వంటివి. నిజంగా, వారికి కొన్ని ప్రార్థనలు అవకాశాలు ఉన్నవారి, చివరలో చివరి డిప్యూటీగానూ అన్ని రంగాలలో కూడా అట్టి అవకాశాలు ఉన్నవారి. ఆ విధంగా కచ్చితమైన sectional అక్షయం అంటే ఒక section గా ఉన్న people ఉన్న section ను నిలబెట్టుకోవాలి కేసున్న వాడం అవుతుంది. వారి ఉపాధి మాత్రం కానేరదు. రిజర్వేషన్లు యొక్క జీవితం అవకాశంలోకి వాటిలోకి general seats లో అందరికీ స్థానం ఇచ్చి...

మిస్టర్ స్పీకర్ :— కమ్యూనిస్టులకు రిజర్వేషన్లు లేవని అంటుంటే అది తప్పు.

The Minister for Small Scale Industries & Excise (Sri K. Lakshman Bafuji) : By law, reservation has been provided for Backward Classes for seats in colleges as also for appointments in Government service.

Mr. Speaker : The hon. Member is right. I am sorry I did not follow the Member. With regard to the educational facilities the hon. Member is right.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న :— కానకనాథ ప్రాంత విద్యకు గురించి అదనపు సదుపాయాలు లేవని నా నమ్మకం అది నేను విషయం.

Education ను, ప్రొఫెసర్స్ ద్వారా నడుపించి వ్యయమైన వర్గంలో రిజర్వేషన్లు అమలు చేయాలంటే general seats లో అందరికీ అవకాశం ఇచ్చి selection జరిపించి, ఆ తరువాత reserved seats ను selection చేయించి నిలబెట్టుకోవాలి అట్లా చేస్తేనే ఈ రిజర్వేషన్ల విషయం ఉంటుంది, ఈ ప్రాంతం.

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహులగారు తే దీర్ఘకాల, విశేషదీర్ఘకాల గురించి చాలా వరకు చెప్పారు. నేను అదనంగా చెప్పవలసిన వని లేదు. కాని మరొకసారి జ్ఞాపకం చేయడం మాత్రం అవసరం. 'పరిపాలనా తామి చేతిలోనే పెట్టివచ్చు.' అని తోకానికి వదలవద్దే ఐర్లండునలు చేయడం, ఇంట్లోతు నియామకానికి కూడ ముఖ్య గారితో వ్యతిరేకం. ఈ రెండు కూడ వరసగు విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. దీనిని సవరించు కోవలసిన అవసరమున్నది. ఈ నాడు జిల్లా పరిషత్తులకు, పంచాయతీ సమితులకు పత్రమైన బాధ్యతలు వప్పజెప్పామని ఏ మంత్రి గారు ఏ పరిమిత ఊరు వెళ్ళినా చెప్పడం జరుగుతోంది. పత్రికా విలేజులు కాటికాయలంత అక్షరాస్యతో పోటీనివ్వలేదు. నా లాంటి వారు విజయ నగరానికి ఏ చిన్న విషయంలో పంచాయతీ సమితుల నడిగిన ప్రభుత్వం వారి approval కు వ్యాసిపుచ్చాము అని చెప్పడం జరుగుతోంది. అధికారాన్ని ఇచ్చామన్నాడు కాబట్టి మంత్రులకున్న అధికారంను వదులుకోమని నేను చెప్పడం లేదు. ఎంతవరకు యచ్చార్ స్వచ్ఛంగా చెప్పి, వాటిని అమలు జరిపితే, వారి గౌరవం మా గౌరవం ప్రజాస్వామికంయొక్క గౌరవం కూడ దక్కడానికి అవకాశం ఉంటుంది అంతేకాని, మాటలు కొటలు చాటడం, మనం మాత్రం మన ఇంట్లోనే పడుకోవడం జరిగితే చాలా ప్రమాదం వస్తుంది. దీనిని సవరించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జిల్లా పరిషత్తులకు ఇచ్చాము అని చెబుతున్న బాధ్యతలు వెరవేరాలంటే ప్రభుత్వంలోని 50% అదాయం వాటికి వచ్చాలి. ఈ నాడు 120 కోట్ల రూపాయల అప్పులున్నాయి, మరొక 400 కోట్ల రూపాయలు అప్పు చేస్తే పరిపోతు దనుకొంటాను. 400 కోట్ల రూపాయలు అప్పుచేసి జిల్లా పరిషత్తులట్లా చేయిస్తే మైనరు ఇంజనీరు వదులుకు రోడ్లు మున్నగువని చేయగలుగుతాయి. పంచాయతీరోడ్లు వారికి grants కావాలి. ఇల్లు కట్టుకోవడానికి గాంటు కావాలని దరఖాస్తు పెడితే I. G. L. A. గారు "జిల్లా పరిషత్తు వడగండి, మాకు సలంధము లేదు" అన్నారు. కొత్త చట్టం వచ్చింది కాని, జిల్లా పరిషత్తుల దగ్గర డబ్బు పెట్టలేదు, పన్నులు పేసుకోడానికి అధికారా లిచ్చాము అంటున్నారు. దీనిని పరస్పర విరుద్ధమైన పరిస్థితిలో ఉంచడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఆర్థిక పరిస్థితి గురించి ఒకమాట చెప్పాలి. ఆర్థిక విషయాలు పెద్దలెవరకనుకు తెలుసు. నాకు తెలిసినంత వరకు 120 కోట్ల రూపాయల Public debt ఉన్నది. దీనికి వడ్డీ క్రింద వర్తిం పంపకర్తరమూ 1.40 కోట్ల రూపాయలు కట్టుకున్నారను కుంటాను. ఆ వడ్డీ డబ్బుతో మావంటి దిక్కుమాలిన జిల్లాలో కనీసం 2 ప్రాజెక్టు లను కట్టవచ్చు పోతున్న వాగుకు గట్టవేయండి అంటే డబ్బు లేదంటారు నావాటికి అప్పుల వట్ట పెరిగి పోతుంది ఇట్లా పెరిగి పోతుంటే ఇక ఆర్థిక పరిస్థితి ఏమవు కుందో, నేను ఆర్థికశాస్త్రవేత్తను కాను, చెప్పలేను. కాని ఇలాంటిదో మనం

నేడూ నమ్మలేమనని నా ఆనుమానం. అటువంటి పరిస్థితి రాకుండా చర్యలు తీసుకోవలసివచ్చిన అగత్యం ఉన్నది.

ఇకపోతే భారీ పరిశ్రమలు, చిన్న పరిశ్రమలు, కుటీర పరిశ్రమలు గురించి చెప్పడానికి చాలా తక్కువ స్పష్టత ఉన్నాయి. వాటి అన్నింటికై చెప్పేస్తే పని దాగాలే ఉంది. రిపోర్టులకు నాకుందిచినంత వరకు చెప్పవచ్చు. వాటిని విమర్శించి పోతుంది. ప్రభుత్వ రిపోర్టులు, ఎంగలెంగు దొమ్మలతో పెద్ద పుస్తకాలు చూపుతూనే ఉన్న పరిశ్రమలు ఉన్నాయి అని రిపోర్టు లింగిపోతుంది. ఏమైనా చెప్పేమారు కాదుకాని ఒక్క విషయం చెబుతాను. ఏ స్కీము ఉన్నదన్నా అందుకు కేటాయించిన డబ్బులో ప్రధానానికి ఉద్యోగులకు అమ్మే ఉర్పు ఎంత వున్నా. కేజీ, actual గా ఆ స్కీమును ఆమలు చేయడానికి ఎంత వుంటేనేది అవుతుందో చూడవలసి ఉంది. ఆ విధంగా చూచినట్లయితే మొత్తం డబ్బులో 60% ఉద్యోగులకు, ఫోటోలకు, కన్సీడేట్ ఉర్పులకు 40% మాత్రమే అనలు వుంటే ఉర్పు అవుతున్నదని నా నమ్మకం. నేను చెప్పింది తప్పు అయితే మంత్రులు నన్ను దిద్దవచ్చును. 40% మాత్రమే ఆ ఉద్దేశం నెరవేర్చడానికి అవుతున్నదంటే wastage ఎంత ఉంటున్నదో పరిశీలించవలసి ఉంది. ఉద్యోగులు లేకుండా అంతా అభూత కల్పనగా చేయగలరని నా ఉద్దేశం కాదు. కుటీర పరిశ్రమల అభివృద్ధికై ఒక లక్ష రూపాయలు కేటాయించారను కోంది. అందులో 60 వేల రూపాయలు ఉద్యోగులకు, సైన్ బోర్డులకు ఉర్పులు మిగతా డబ్బు మాత్రమే కుమ్మరి, కమ్మరి మొదలైన కుటీర పరిశ్రమలు చేసే వారికి ముట్టాతున్నది. కుటీర పరిశ్రమలు చేసేవారి కూలి ఏమి పెరగటం లేదు. కుటీర పరిశ్రమల అభివృద్ధికై ఏర్పాటు చేసిన సంస్థలు, వారి ఆదాయం ఎంతవరకు పెరుగు అయినవి అనేది పరిశీలించి చూడవలసి ఉంది. చేసిన ఆలాట్ మెంట్లు ఎక్కడో ఒకచోట ఉర్పు అవుతున్నాయి. ఒక నమూనా లావంలో అన్ని పార్శికాలకు అందుతాయి కావడం లేదు. ఇలాంటి ముడి పదార్థాలు, ఇతర పరిశ్రమలను రృద్ధిలో పెట్టకాని ఏ జిల్లాకు ఎంత యివ్వాలనేది తేల్చుకోవాలని నా మనవి. ఎక్కడో ఒకచోట ఉర్పుచేయడమే ఇవ్వరు ఇరుగుతున్నది. దీనిని గురించి అందోగవ చాలా కాలంగా ఇరుగుతున్నది. మన రాష్ట్రంలో ఏ ఒకటి రెండు జిల్లాలలో మినహాయస్తే మిగతావన్నీ పారిశ్రామికంగా వెనుకబడిన జిల్లాలే. మనకు మహాపడుతున్నాయి, పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి అనేక వీలున్నాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు ఉపయోగం. ఎక్కియేటు రంగంలో పెట్టిన పెళ్ళి మాంగడను పరిశ్రమ ఉన్నదే. ప్రభుత్వ రంగంలో ఏర్పాటు కాబోతున్న కోఆపరేటివ్ మగర్ ఫ్యాక్టరీని మినహాయస్తే. నేరే పరిశ్రమలు లేవు. రైతుల పరిశ్రమల యుద్ధ కారణంగా తప్పని పరిగా కేంద్ర ప్రభుత్వం హర్షణను అభివృద్ధి చేయవలసి వచ్చింది. అక్కంక్షజై హర్షణను వృద్ధిపాటు కాని ఏకా జిల్లా

వెనుకబడిన పిల్లల అని కాదు. విశాఖకు key position లో పుడబడ్డ అభివృద్ధి చేసాడు. అక్కడే కొంచెం పాఠశాలమిక్కావృద్ధి కనబడతోంది ఈ రెండు పిల్లలలోను పాఠశాలమిక్కావృద్ధితే - చాలీ పరిశ్రమలు కాని అటు పరిశ్రమలు కాని కుటీర పరిశ్రమలు కాని. ఎంత ఎక్కువ అప్పు చేసామని చెప్పడానికి అస్సారం ఉన్నదని వా కృష్ణ. లేదు. అన్ని పిల్లలకు సరిగా సహనంగా అలాబోయేయ్యి నడ్డు వాలు చేయండి. ప్రతి జిలాకు న్యాయం జరిగేటట్లు చూడండి. ప్రస్తుత మెత్తిగర్ల విధానంలోని వివరాలు నాకు తెలియవు. వారు మరల లెక్కలో విసాని నేడు చెప్పలేదు. ఇదివరకు అట్లా ఉరిగించని మాత్రం చెప్పగలను. వివాదాలు పెడితే దజావు చేయగలను కూడా. ఇప్పుడెచ్చిన వారు పచ్చినపుడు ఒకచోట ఇచ్చిన అలాబోయేయ్యి మరొక చోటికి మార్చిన సంఘటన రెన్నో ఉన్నాయి. పోషల్మిక్ పాటర్న్ అంటే ఒక కాలు మారకాలు మరొక కాలు paralytic కాలు చేయడం అవుతుందా? సమానమైన పద్ధతిలో చేయాలని మనకు చెప్తున్నారు. పరిపాలనను మరమ్మతు చేయడానికి సంబంధించి ఒకకమిటీని వేసారు. మండినే, మరమ్మతు చేయడానికి పరియత్నం చేయబడుతున్న పరిణయ పెట్టుకున్న బహుజనలు ఎ గాలికి పోతున్నాయో తెలియదు. కావన నమ్మలు పెట్టుకున్న కాగిలాలకే acknowledgements లేకుండా పోతుంటే వాటి సంగతి ఏమి ఉంది? మంత్రి వర్గములు ఏ పిన్నరు పార్టీకి టీ పార్టీకి షేక్ రౌండ్లలో వుంటారో. ఏమో. కావన నమ్మలు వ్యాసిన వాటికే బదులు వుండడం లేదు. డిపార్టుమెంటల్ హెడ్డుకు వ్రాసినా బదులు ఉండడం లేదు కావన నమ్మకు ఒక విషయమై ప్రార్థనానికి ఉత్తరం వ్యాస్తే ఉత్తరం అందింది అని సమాధానం కూడా వ్యాసిన యంత్రాంగంతో ఏమి మరమ్మతు జరుగుతుందో నాకు తెలియడం లేదు.

Mr. Speaker : Is it not done?

Sri G. Latchanna : No, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఉత్తరం అందింది అని వ్యాయదానికేమి వచ్చింది?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ దామోదర : జనరల్ గా ఇవ్వబడుతుంది. Acknowledgement సంపుట.

Mr. Speaker : Legislature must be respected by all the departments.

శ్రీ టి. లచ్చన్న : మంత్రిగారు చెప్పిన దానితో కొద్ది మాత్రమే మాకు లేదం. జనరల్ గా జవాబు ఇవ్వడం లేదు. ప్రశ్నేకంగా కొంత మంది మాత్రం జవాబు వ్యాప్తున్నారు. నేను అధికంగా చెప్పగలను. There is no G.O.

is contemplated. But the entire scheme is likely to take from 5 to 10 years for completion. It is therefore that the ryots of Kavali and Kanupur areas for whom provision has been made for digging the Kavali-Kanupur canal have been strongly agitating for a number of years past that the excavation of this channel should be undertaken at a very early date and should not await the execution of the work under the second phase of this scheme. In the river Pennar only about 10 to 15% of the water is being utilized at present for agricultural purposes and the rest of the waters is going waste. And it is therefore urged on behalf of the ryots of Nellore that in these two areas this canal should be taken independently. The Government recently has been pleased to bifurcate this system and has undertaken to execute the Kanupur canal.

I appeal to the Government on behalf of the ryot population of the Kavali area who have to be served by the Kavali canal that the Government should also extend its sympathy and undertake the excavation of this channel at an early date so that the agricultural population of that area may be served at a very early date. In that area, the crops have been failing in recent years and during this year particularly there has been a total failure in a large number of villages and in the rest of the villages also the crop was meagre. I, therefore, urge on the Government that they should extend the same sympathy and also undertake to excavate this canal. It is only under these schemes that food production can be considerably improved and the public also can be benefitted. Recently when I have been touring in this area, I found that the public have been expecting that the Government would undertake this scheme and fulfil the promise that they made several years ago.

In regard to the field of co-operation, Sir, I am glad to note that the Government have undertaken to implement the package scheme in the West Godavari District and also the pilot scheme in selected villages in each

District in this State. For the purpose of implementing this scheme, it is necessary that the Government should show the necessary resources. The present resources available to the State Co-operative Bank and the District Banks are not sufficient to meet the demands of the societies which are being registered in large number and wherein large number of members are being enrolled. At present, the District Co-operative Banks are not in a position even to advance loans to the agriculturists on the pledge of produce and they have issued instructions to the Marketing Societies that they should approach directly the State Co-operative Bank of India as the resources at the disposal of cooperatives are meagre. In view of the shortage of funds, it is absolutely necessary, before the Government implements this scheme that they should provide ample finance for the state Co-operative Bank and the District Co-operative Banks. No doubt, the Government is now giving large sums by way of share capital to the District Banks to enable them to earn credit from the Reserve Bank of India, but in spite of the same, the funds available are not adequate and, therefore, it is absolutely necessary that the Government should also point out the resources from which these demands have to be met.

I also learn, Sir, that the Government recently issued a G. O. granting remission of cist wherever the crop was between 4 annas and 6 annas as estimated by the village officers, but effect has not been given to the same and collection of cist is being made from the ryots and they are put to great hardship. If this G. O. has been issued, I request that the Government may issue suitable instructions to the officers to give effect to the same, and not to harass the ryots.

I thank you, Sir, for having given me this opportunity to speak in the House.

*శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు (వరమంపేట): అధ్యక్ష, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో ముఖ్యమైన విషయం ఒక దాన్ని పూర్తిగా చప్పించక ఏదో passing reference గా చెప్పేవాడు అది ఈ విధంగా వుంది:

"I regret to say that adverse seasonal conditions prevailed this year in Anantapur, Chittoor, Cuddapah and Kurno 1 Districts. The Government have given adequate relief measures by way of remission and suspension of the collection of land revenue and loan instalments."

ఈ విషయమై చిత్తూరు పరిశక కొంత విస్తరితముగా చెప్పదలచుకున్నాను. ఇది పరిశక జమం అంటే ఏదో జగ్గారి, అనంతపూర్ జిల్లాలలోనే ఉంటుందని మేముంటా అనుకునే వాము ఇప్పుడు పది సంవత్సరములుగా ఏమీ అవుతోందంటే చిత్తూరు కూడా వాటి కంటే యీ విషయములో తగ్గిపోక అనేక సందర్భాలలో కరువుకు గురి అవుతున్నది. 49 వ సంవత్సరం పరిశక సుమారు 7 ఏండ్లు నిరంతరమైన వయం జరిగి తాగడానికి నీరు లేకుండా గుడి లేదాగ్రిలు విరివిగా ఏర్పాటు చేయించిన ఏండ్లలో ఏర్పడిందని అందరకు తెలిసినదే. 1957 వ సంవత్సరం నుండి వానలు వాలి ఇప్పుడు అయిపోయినవి. ముఖ్యంగా చిత్తూరు జిల్లాలో చిత్తూరు తాలూకా, పడమరు తాలూకాలలో ఏ విధమైన వానలు లేకుండా మూడు సంవత్సరాలుగా దాదాపు పడుతున్నాయి. ఇటువంటి సందర్భములో యీ సంవత్సరం కూడా వానలు లేకుండా వాలి జమ పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనికి గాను గవర్నమెంటు ఏదో కొంత రస సహాయం చేసినది. వాస్తవమే, ముందు 2 లక్షలు ఇచ్చారు. మరల నాలుగు లక్షలు ఇచ్చినట్లుంటున్నాయి. ఈ విషయంగా నేను చెప్పదలచుకున్నది ఏమంటే చిత్తూరు జిల్లా సంవత్సరం సంవత్సరం జమానికి గురి అయినట్లు ఏర్పడి పోయింది. ఎప్పుడు ఎప్పుడో రాదో అనేటటువంటి సందేహం లేకుండా వ్యతి సంవత్సరం చిత్తూరు జిల్లా మొత్తం లాభపోయినా ఏ స్పృంతమో ఒక స్పృంతము జమానికి గురి కావడం, తాగడానికి నీరు లేకుండా, వ్యవసాయానికి నీరు లేకుండా వ్యజలు ఎంతో దానవగడం పరిపాటి అయిపోయింది. రాసురాను ఇటువంటి సందర్భంలో రప్పి తరిగవచ్చుదే దాని తగ్గివే విధముగా కాకుండా ఇప్పుడు గవర్నమెంటువారు డబ్బు ఏదో ఇచ్చారు. ఈ డబ్బుతో తక్షణమే జమాన్ని ఎట్లా నివారణ చేసుకోవడం, ఈ డబ్బుతో దావులు ఎప్పుడు త్రవ్వవలె, వ్యవసాయానికి కావలసిన సౌకర్యాలు ఎప్పుడు చేసుకోవలె, ఎప్పుడు డబ్బు యిస్తే అది సులభంగా అయేవని కాదు. నిహళా, కొన్ని నిధులు లోతు చేసుకుంటే కొన్ని చెరువులు మరమ్మత్తు చేసుకుంటే చేసుకోవచ్చునేమో కాని వ్యప్తుత పరిస్థితికి వనికి వచ్చేది కాదు. ఇంకో రెండు, మూడు, నాలుగు, అను నెండు ఫలితం అనుభవించే పరిస్థితి ఏర్పడింది. వ్యప్తుతం దానికి

కావలసిన సౌకర్యములు కల్పితో కలుగడానికి సాధ్యం కాకుండా ఉంటుంది. కాబట్టి నేను దుగరి చేసేది చేయమంటే యీ చిట్టాలే కాదు, యీ ప్రాంతం పరిమాణం టెమానికి గుర్తింపనే జిల్లాలలో గుర్తుపెంచు. నీరు చేయాలంటే చాకిరి పొంబాటగా ఏర్పడ్డ జిల్లాలని వాగా పనిస్తుంది రెయ్యంబి రెండు పట్టణాన్ని ఆ టెమాన్ని చక్షణమే నివారణ చేసుకోవాలి నీరు ప్రయత్నం చేయవలసి ఉంటుందో ఒక పథకం చేయవలసి.....

*శ్రీ జి. వి. రాఘవులు (కొత్తూరు-రెవెన్యూ): గారు, టెమా.

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు : టెమాకను టెమా, టెమాన్ని నివారణ చేయడానికి ప్రయత్నం ప్రయత్నం చేస్తుందనుకు. జిల్లాకు ఏ పట్టణ గౌరవ పట్టణందూ రైతులే, వారు గాగ్గూలలో ఉంటున్నది వాడు చెబునంటే వెళ్ళి పరిశీలించి వచ్చినప్పుడు నీరు చేయాలంటే తాగడానికి ప్రయత్నం రావలసిన సౌకర్యాల రావాలంటే దాగే నీటి కావలసిన సౌకర్యములకు ప్రతి గాగ్గూలలో ఒక టా, అయితే ఉండాలేదా అనేటటువంటి ఒక పేజీ చేసి ఒక investigation జరిపించి ఏ గాగ్గూలకూడా తాగడానికి నీరు లేకుండా ఉండే పరిస్థితి లేకుండా వానికి కావలసిన కొత్త వాటి తగ్గవడమో, ఉండే వాటంను లోడు చేయడమో యిప్పటినుండి ప్రయత్నంచేసి ప్రతి జిల్లాలో ప్రతి గాగ్గూలలో ఎప్పుడైనా నీటి కరువు వచ్చినప్పుడు తాగడానికి నీరు ఉండేటట్లుగా గాగ్గూలలో ఒక టా ఉండే దైర్ఘ్యం కలుగజేయడానికి ఒక పథకం చేయవలసి ప్రయత్నం చేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఒకటి. రెండవది జమీందారీ ఇలాకాలో ఉండే చెరువుల పంగతి మనకందరకు చాల తెలుసు. ప్రతి చెరువులో నీరు అయిపోయినాకూడా కళములు త్రవ్వడం ఆ కళములలో నీరు తీసుకోదం ఆ నీటితో సహాయం కలగడం పరిపాటి. ఇవన్నీ ఇప్పుడు పూడిపోయినవి. జమీందారీ ఇలాకాలో వద్దతివి అనుప రించి చెరువులను బాగుచేయడంగాని కట్టలు బాగుచేయడంగాని కళములను చక్క చేయడంగాని పూడిపోయిన వాటిని మరమ్మత్తు చేయడంగాని యిదివరకు ఎక్కడా జరుగలేదు. ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసుకున్న తరువాతవైనా ఎక్కడెక్కడ యిది సాధ్యమో-ప్రతిచోట సాధ్యం అవుతుందని నా అభిప్రాయం చెరువులో ఎప్పుడైతే నీరువచ్చి ఇంకతూ ఉంటుందో అక్కడ కళం తగ్గవడానికి అక్షేపం ఉండదు-ప్రతి చెరువులో ఎక్కడైతే కళం త్రవ్వవచ్చునో పరిశీలించేసి, ప్రతి చెరువులో ఒక కళం తగ్గవడం, యీ ప్రకారం పద్ధతాపం అయినప్పుడు ఆ కళంలోనుంచి రైతుకు నీరు తీసుకునేటట్లు ప్రయత్నం చేయవలసివదిగా ఒక పద్ధతి ఉన్నది. ఈ పద్ధతిని ప్రభుత్వము అవలంబించి, దానికిగాను ఒక ప్రణాళికను వేసుకొని, కనీసము ప్రతి చెరువులోను కళములు ఏర్పాటు చేయడము

అవసరం. కరువు సంపాదించుటకు రైతులు వాటిని బక్కగా వాగుచేసుకొంటారు. గవర్నమెంటుకూడ వాగుచేయవలసినవనిలేదు. నదులలోకూడ అక్కడక్కడ కరువులు తీసుకొని రైతులు వ్యవసాయము చేస్తూవుంటారు అనేకచోట్ల ముందు వున్న కరువులు పూడిపోయి తీసుకొనడానికి వీలులేని పరిస్థితులలో వున్నవి. చెరువులలోకూడ బక్కగా నిర్మించిన బావులున్నవి. జైలుము వచ్చినపుడు ఎదుర్కోవలసిన ముందే తగుకర్మల తీసుకొని ఈ బావులను వాగుచేయటం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడక్కడ వాగులు, నదులు వుంటున్నవి. వాటి గర్భములోగాని, వాటి పక్కనగాని బావులు తగ్గిస్తే అందులోనుంచి నీరు తీసుకోవాలికి సౌకర్యముగా వుంటుంది. మా చిత్తూరు జిల్లా జైలునికి గురిఅయిన పొంగితము అక్కడి గ్రామాలలోవున్న పరిజల త్రాగడానికి నీరులేక బాధపడుతున్నారు.

మైనరు ఇరిగేషన్ గురించి మరగాను చాల వివరముగా చెప్పారు. పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టండి. దానికి నాకు ఆక్షేపణలేదు మా చిత్తూరు జిల్లాలో 2 గంటల లోపల 4 వరుసల వర్షము కురిసినది. చిత్తూరుకు 4, 5 మైళ్ళ దూరములో మాత్రమే కురిసింది. దాని కారణా అంతా పరవశేదు. అంతదగ్గర వర్షము కురిసికూడ ప్రయోజనము లేకుండా పోయింది. అక్కడున్న చిన్నచిన్న చెరువులను repair చేసివున్నట్లయితే అ నీరును నిలుపుకోడానికి సౌకర్యముగా వుండేది. ఏ ప్రాంతానికి పోయినా ఏదో చిన్నవాగు వుంటుంది. అక్కడ పరిజల "అయ్యా, దీనికి చిన్నకట్ట వేసినట్లయితే ఎంతో ఉపయోగముగా వుంటుంది. ఎన్నో ఎకరాలకు సౌకర్యముగా వుంటుంది" అని అంటున్నారు. దీనికిగాను ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటును వేసి ఎక్కడెక్కడ చెరువులకు కట్టలు కట్టవలెనో పథకాలను తయారు చేయించి పెట్టుకోవాలి. ఈ గవర్నమెంటు లేకపోయినా మరొక గవర్నమెంటు అయినా దట్టు వున్నపుడు ఈ స్కీములను చేపట్టడానికి అవకాశము కలుగుతుంది. మైనరు ఇరిగేషన్ స్కీములను తీసుకొనడములో మన ప్రభుత్వము అవలంబించే విధానమును మార్చవలసిన అవసరముందని పదేపదే మనవిచేస్తున్నాను. చిన్న ప్రాజెక్టులను కట్టడము విషయములో దీనిలో మనకు వచ్చు వరుణికి ఎంత అవి ప్రభుత్వము చూస్తున్నది. వరుణికి ఎంత అనేది పెద్ద ప్రాజెక్టుల విషయములో పెట్టుకోండి. ఈ చిన్నకట్టలు కట్టడమువలన అక్కడవుండే పరిజలకు కలిగే సౌకర్యమే మనకు వచ్చే లాభము అనుకోండి. 5% వరుణికి వస్తుందా 10% వరుణికి వస్తుందా అని చూడవలసిన అవసరములేదు. కనీసము 50 ఎకరాల సాగులోకి వచ్చినా అక్కడి రైతులు వాగుపడడంలేదు. అదే అక్కడి రైతులకు జరిగే ఫేదాఅని మనవిచేస్తున్నాను. కొంతటి ఈ విషయాన్ని మనస్సులో పెట్టుకొని

మనకు ఇరిగేషన్ స్కీములను త్వరలో చేపట్టి పూర్తిగా పోషించు కొను
చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఈ electricity విషయము, చివరకు ఎన్నో ప్రాంతాలలో అవకాశము
కలిగినప్పుడు వాడుకలోనుంచి నీరు తోడుకోడానికి అక్కంత ఉపయోగించుటైన
ఉపాయం ఈ electricity, ఏ ప్రాంతానికి పోయిన రైతుల బంబులు పెట్టు
కొని నీరు తోడుకొంటున్నారు. ఇంతవరకు ఎక్కడ సహాయములో మోడలు తోడు
కొనేవారు. కాని ఇప్పుడు అది మాయమైపోయింది. ఈ మోడలు తోంతమన్నాలో
ఎట్లు చెబిపోతున్నవి మున్నడం మొదలైన వాటివల్ల సామాన్యులు ఈ ఎట్లు
చెబిపోవు. 4, 5 వందల రూపాయలు పెట్టికొనిన ఎడ్లలతో 40, 50 అడుగుల
తోతున్నప్పుడు బావులలోని నీరు మోచిలువ్వారా తోలడంవల్ల ఒక సె వత్తుములో
ఎందుకు పనికిరాకుండా పోతున్నవి. మరు సంవత్సరము ఎట్లను కొనికొనినది
పట్టున్నది. ఈ రకముగా రైతులు అప్పులపాలవుతున్నారు. Oil engines ను
పెట్టుకొని రైతులు చాలా బాగుపడుతున్నారు. ఎక్కడకు పోయినా electricity,
electricity అని ఒకటే అంబోష ఈ electricity ని ప్రసారం చేయడానికి
ఒక వత్తుకొన్ని మేట్రాని పనిచేయాలి. మా గ్రామానికి electricity వచ్చింది.
ముందు పుర్రూడుకు వచ్చింది. అక్కడినుంచి మామూలు వచ్చింది. అక్కడ చుట్టు
వల్ల పున్న గ్రామాలవారంతా ఏమంటారు మీ మాదిరి వచ్చింది, మామూలికా లేదని
అంటారు. మామూలికా రావడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు కష్టపడండి వచ్చిందో
వారికి తెలియదు. 1930 సంవత్సరమునుంచి ప్రయత్నముచేస్తే 1950లో
పుర్రూడుకు కార్యేతి వగలానికి వచ్చింది. తరువాత మాకువచ్చింది. చిరహ్యాదమైన
కట్టలు కడుతున్నారు. వనర్ విశేషముగా పెరుగుతున్నది. దానిని ఉపయోగించు
కోడానికి అవకాశాలున్నవి. ఈ electricity ని ఇన్నివైళ్లు తీసుకొనిపోతే 10%
ఆదాయం మనకు వస్తుందా, రాదా అని ప్రభుత్వము చూస్తున్నది. నేను మనవి
చేసేది ఏమంటే ఈ electricity వల్ల ప్రజలకొనికీ వ్యవసాయానికీ ఉంటుంది
అనేకమంది బయటకు రాలేకపోవచ్చు. ఆయా మేము electricity తీసుకొంటా
మని చెప్పకపోవచ్చును. తీగలు సాగిపోయి కొంతమంది అయినా మోటారులు
పెట్టుకొని వ్యవసాయము చేస్తూవుంటే. 1, 2 సంవత్సరాల్లో వ్యవసాయానికి,
ఇండ్లకు ఈ electricity ని తీసుకొని పొకర్యము పొందే అవకాశము ఉంది.
వ్యతిరేకము electricity కొవాలని అంటారు. వర్షపుకము 10% ఆదాయము
వస్తుందా, రాదా అనే విషయము కాకుండా ఈ ప్రాంతములో ఎన్ని బావులున్నవి.
ఈ ప్రాంతంలో ఎన్ని ఇండ్లు ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతములో electricity ని ఇట్టే
ఇప్పుడు కాకపోయినా పై సంవత్సరములో అయినా ఎంత వరుండి వస్తుందనే
వత్తులు వేసి ప్రయత్నము చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక పటాస్కర్ ఆవాట్లు వచ్చింది. ఈ విషయము గవర్నరుగారి వ్యసంగములో లేదు. నేను అరబీషూర్ ప్యాజెట్టుగూర్చి చెప్పవలసి కొన్నాను. దానిని గూర్చి వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు వర్షపు అడిగారు. దానికి మంత్రిగారు సమాధానమిచ్చారు. ఈ పటాస్కర్ ఆవాట్లవలన చిల్లారు జిల్లా చాల దెబ్బ తిన్నది చిల్లారు జిల్లాకు ముఖ్యప్రాంతమైన తిరుత్తని తాలూకా మద్రాసులో చేరింది. మద్రాసు రాజ్యాంగమునందలి మనకు 200 గ్రామాల లెక్కలో 31 మునుము వారికి 300 గ్రామాల చిల్లర ఇచ్చాము. మనముద దానిచేసి సంపాదించుకొన్నట్లుగా వారు అభిప్రాయపడి, దీనికి అందోళన చేసినవారు మంత్రులుకూడ అక్కడ ప్రభావముచేస్తూ “మీ గ్రామాలలో 3 నెలల్లో electricity ఇస్తాము. మీ రోడ్లు చక్కచేస్తాము. మీ బావులు చక్కచేస్తాము” అని అంటున్నారు. ఈ సంవత్సరము 4 High Schools ఇచ్చారు. అదేవిధంగా ఆ ప్రక్కనగల 28 గ్రామాలు మన దేశంలో నిలిచిపోయాయి. వారికి వెళ్ళిన ప్రాంతాలను వారు అభివృద్ధి చేసుకొంటున్నారు. మేము మీలో ఉన్నాము. మిత్రమీ మంచి జరగటం లేదని మన ప్రాంతానికి వచ్చినవారు బాధపడుతున్నారు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఏదేనిగా ఆ గ్రామాలను అభివృద్ధి పరుస్తున్నారో అదేప్రకారం మనకు వచ్చిన గ్రామాలను, చెంగల్పట్టు జిల్లానుండి మనకు వచ్చిన గ్రామాలను, అభివృద్ధిపరచి అక్కడినుండి వచ్చినవారికి విరుత్తాహం లేకుండా వారి శ్రేయస్సునుకూడా మేము గుర్తిస్తున్నాము, అనేవిధంగా ప్రభుత్వం పూనుకొనాలని మనవిచేస్తున్నాను.

తిరుత్తని దేవస్థానం. ఆ దేవస్థానం పరిపాలనలో ఉన్న దేవస్థానాలకు కొన్ని గ్రామాలు ఆ నాటి ప్రభువుల చేత దానంగా ఇవ్వబడెను. ఆ గ్రామాలకు కాంపెన్ పేషన్ ఇవ్వవలెనా? తర్వాత ఇవ్వవలెనా అనే విషయం ఆందోళనకరంగా ఏర్పడి యుండెను. అప్పుడు కర్నూలులో ఉన్న ప్రభుత్వం 1950లో 21 వ నెంబరు యాక్టు పాస్ చేసి తర్వాత ఇవ్వాలని నిర్ణయించుకొన్నాము. కార్వేటి దేవాలయానికి సంబంధించి 30 గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఆ 30 గ్రామాలలో 18 గ్రామాలు తిరుత్తని దేవాలయానికి సంబంధించి 10 గ్రామాలు. ఇంకా ఇతరములైన దేవాలయాలకు సంబంధించి 2 గ్రామాలు. — ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లాయి. మనం చట్టాన్ని పరిమరించుకొన్నాము కాని వారు పరిమరించలేదు. కాబట్టి అక్కడకు వెళ్లిన గ్రామాలకు సంబంధించిన దేవాలయాలు ఏమి అవుతున్నాయో మనం చూడాలి. మనం చేసిన చట్టం వాటికి అనువర్తించదు. ఒక సంవత్సరం మన చట్టము అమలులో ఉన్నా. ఆ పైన వారి ఇష్ట ప్రకారం చేసుకోవచ్చునని యాక్టులో వుంది. ఆ గవర్నరు పెంటుకు వేనాక లేని బాగాను. “మేము ఈ ప్రకారంగా, ఒక చట్టం చేశాము. ఆ చట్టం వల్ల దేవాలయాలు బాగుపడే ఆస్కారం కల్గింది. మా ప్రాంతం నుండి

మీకు 15 గాఢీమాలు పెచ్చాయి. వాటి గురించి మీరు ఒక చట్టం చేసే ప్రయత్నాలు చేయాలి" అని. వారు దానిని గమనిస్తూనే ఉన్నారంటున్నాను. వలాన్స్కి ఎవర్ ప్రకారం ఆరెబియన్ ప్రావిన్సుల మాదిరిగానే యింకా ఎన్నో విషయాలలో వారు మనము చర్యలు జరుపుకొని ఒక ఉప్పుంచుము తుమిల్నాడులోనిది. ఆ విషయంలో ఈ విషయాన్ని కూడ గమనంలోకి తీసుకొని మనం ప్రావిన్సిలించిన కార్యక్రమం చెవకుండా ఆ దేవాలయాలను దాగు పరచాలని, ఒక చట్టం చేయవలసివచ్చుచున్నది. వారు కూడ అమలు జరిపేటట్లు మన ప్రయత్నం ప్రయత్నించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఎడ్యుకేషన్ - విద్యకు సంబంధించి ముంబైగాదు ఈ సంవత్సరంలో ఆదేశమైన స్కీములు శాంక్షన్ చేశారు. వాటికి రావలసిన కట్టడాంటు గాఢీమాలలో మంచి ఉత్పాదం కనిపిస్తున్నది. మా షూరిలో ఒక మిషిల్ స్కూల్ పెట్టండి. మా షూరిలో ఒక ప్రాస్కూల్ పెట్టండి. మేము భూమి ఇసాము. మేము ఉల్లు ఇస్తాం. అవి ప్రజలు ఉత్పాదంగా ముందుకు వస్తున్నాయి. అయినా ప్రభుత్వం ప్రజలలో ఉన్న సర్వాను గమనించవలసివుంటుంది. గవర్నమెంటు రూర్స్ ప్రకారం. ఎడ్యుకేషన్ రూర్స్ ప్రకారం కట్టడం ఎంత పొడవు వుండాలి? ఎంత వెడల్పు వుండాలి? ఎంత ఎత్తు వుండాలి? అనేవి గాఢీమాలలో వుండే స్కూల్స్ కు కాకుండా అక్కడ నిర్మాణమైన కట్టడాలే వుండాలనకుండా సులభంగా, సాంప్రదంగా బ్రింగ్ ప్లాన్స్ తయారు చేయించి బిల్డింగ్స్ కిరీ వాలునని వారికి తెలియజేసి వారికి కావలసిన సహాయం చేస్తే స్కూల్స్ ని విరివిగా శాంక్షన్ చేసిన ఫలితం త్వరలోనే కలుగుతుంది. దేశం పృథ్విలోనికే వస్తుంది. కనుక ఆ ప్రకారం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. నిన్న ఒక ప్రజలకు సమాచారం చెబుతూ కళలకు సంబంధించినంతవరకు ఎడ్యుకేషన్ మంత్రి స్థానంకు ఒక ప్రత్యేకమైన ఉపశాఖను ఏర్పాటు చేయటానికి యోచిస్తున్నామని చెప్పారు. కళలకు గురించి నాకు కొంచెం భారం గవర్నమెంటు ఇచ్చింది కనుక దానిననుసరించి, నేను చేస్తున్న కృషిలో కలిగిన అనుభవాన్ని బట్టి కేవలం ఒక ఎకాడమిని ఏర్పాటు చేసినందువల్ల కళలకు కావలసిన ఉత్పాదం, సహాయం జరగటం చాలా కష్టంగా వుంది. మంత్రిగారు సెలవిచ్చినట్లు ఒక ఉపశాఖను ఏర్పాటు చేసి, ఒక అధికారిని ఏర్పాటు చేసి, రద్దు జాప్తిగా ఇచ్చి ఈ కళలకు అభివృద్ధి చేయటానికి గవర్నమెంటువారు విశేషంగా సహాయం చేస్తారని అనిపిస్తూ ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి (మాచెర్ల) : అధ్యక్ష, గవర్నరుగారు ఇచ్చిన ఉపశాఖం సాధారణంగా వచ్చే ఎడ్యుకేషన్ రిపోర్టు మాదిరిగా వుంది తప్ప కూడన వంతువర్గ ప్రజాజీవ రూపొందించుకొనటంలో మన రాష్ట్రం ఏమి చేయ

బోతున్నది; మనం ఏమీమీ రిస్కుకోబోతున్నాము; అనే విషయాలు ఏమీ లేవు. వారి ఉపన్యాసం అని చెప్పబడే ఆ రిపోర్టులో పోలీసు డిపార్టుమెంటు దాగా నడుస్తోంది అని చెప్పబడింది. ద్వారా ఆ డిపార్టుమెంటు సంబంధించి అనేకమంది అనేకవిషయాలు వెలుతున్నా నేను కూడా ఒకటి. రెండు విషయాలు చెప్పదలచు కొన్నాను. మా గౌరవానికి ప్రార్థన గల దాదాపు గౌరవంతో పట్టపగలు రిగంటలకు వడిబిజాదులో పిచ్చయ్య అనే కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తను తుపాకితో కాల్చి చంపారు. అది దొంగ తుపాకి. దానిని లైసెన్స్ కూడా లేదు. తుపాకితో కాల్చి చంపారనే సంగతి స్పష్టంగా వనబడుతున్నప్పటికీ అక్కడ రిజర్వ్ కాంప్ షన్నా, పోలీసు స్టేషన్ వున్నా తుపాకీ ఎలా పట్టింది? ఎలా కాల్చి చంపారు? అని పోలీసు డిపార్టుమెంటు వారు ఆరా రీయలేకపోయారు. చివరకు ఆ కేసు కోర్టు వరకు వెళ్లి క్యాబినేయబడిందనుకోండి. అదేవిధంగా సర్పరావు డేట తాలూకాలో మానుకొండ వారి హిలెంలో పట్టపగలు కమ్యూనిస్టు కార్య కర్తను చంపేశారు. రేపు పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్ ఎన్నిక అనగా అతను ఎన్నిక అవుతాడని పట్టపగలు చంపేస్తే కేసుపెట్టటం కాని, ఎంట్రీ చేయటం కాని, ఇన్వెస్టిగేట్ చేయటం కాని జరగలేదు. పోలీసు డిపార్టుమెంటు దాన్ని జరుగుతున్నా కేసు పెట్టలేక పోయిందంటే ఆ విషయాలు చూడకుండా పోలీసు డిపార్టుమెంటులో ఎక్స్‌ప్రెస్ సాయిలా ఫాయిలా జరుగుతోంది అని చెబుతుంటే దానిని ఎంతవరకు సమ్మతిలో ఆర్థం కావటం లేదు. ప్రభుత్వం పక్షపాతంతో వ్యవహరించు చున్నట్లు వీటి వల్లనే స్పష్ట పడుతున్నది.

ప్రొఫెషనల్ కోర్టులకు కమిటీలను నిర్మాలు చేస్తున్నారు. దానికి సంబంధించి కొన్ని లెక్కలు చెబుతాను. ఆ లెక్కలు మేము చెప్పేవి కావు. అవి కావనమందలిలో మంత్రిగారు ఇచ్చిన లెక్కలే. అక్కడ మంత్రిగారు ఇచ్చిన లెక్కలను చూస్తే డిప్యూటీ కాలేజీలో కమిటీలు ఎవిధంగా పక్షపాతం చూపిస్తున్నారో తెలుస్తుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సెకండ్ జోన్‌లో మెడికల్ కోర్సుకు బాకెర్ గ్యాస్ వారిలో రిజెక్ట్ చేసిన వారికి 55 వర్కంటు మార్కులు వస్తే వైటింగ్ లిస్ట్‌లో వున్న వారికి 42 వర్కంటు మార్కులు వచ్చినవి. జనరల్ సీట్ల విషయం చూస్తే రిజెక్ట్ చేసినవారికి 52 వర్కంటు మార్కులు వస్తే సెలెక్ట్ చేసిన వారికి 50 వర్కంటు మార్కులు వచ్చాయి. వైటింగ్ లిస్ట్‌లో వున్నవారికి 54 వర్కంటు మార్కులు వచ్చాయి. వైటింగ్ లిస్ట్‌లో వున్నవారికంటే రిజెక్ట్ చేసినవారికి 8 మార్కులు ఎక్కువ వచ్చినా వారికి కనీసం వైటింగ్ లిస్టులో కూడా స్థానం లేదంటే అది పక్షపాతం అవునంటారా; కాదంటారా; అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఆలాగే థర్డ్ జోన్‌లో చూస్తే బాకెర్ గ్యాసులకు మెడికల్ సీట్లలో రిజెక్ట్ చేసిన వారికి 50 వర్కంటు మార్కులు వస్తే సెలెక్ట్ చేసిన వారికి 52 వర్కంటు, వెయిటింగ్ లిస్ట్‌లో వున్నవారికి 48 వర్కంటు మార్కులు వస్తే అంటే వైటింగ్ లిస్ట్‌లో వున్న వారికంటే

వకీలపాతము అవునంటారా : కాదంటారా : అంతా పోగొట్టారేమి. జుర్రా
ఉదాహరణం చెబుతాను. చువ P. W. D. మంత్రిగారు tour programme
కాపీ పంపిస్తుంటారు. District Congress Committee కి, Taluk
Congress Committee కి కాపీ పంపించారు. ఏమి : ఒక్క రౌండ్ గేజీను
పార్టీవారేనా అక్కడ ఉన్నది : మిగిలిన పార్టీలు లేవంటారా : ఇక్కడ ఎక్కడో
main opposition party Communist Party అయినట్లును
అక్కడ Communist Party లేదు. పునరావేశ వాదీ హత ముద్రగా
tour programme copy పంపించినక్కర్లే లేదు అన్నాడు : Local
M.L.A. లకు కూడ కాపీ పంపుతామని పర్మిట్లము వారు చెప్పలేదు :
ఇప్పుడు ఆ వాగ్దానము ఎక్కడకు పోయింది : మంత్రిగారు local & tour
చేయటానికి వచ్చినప్పుడు ప్రజలు తమయొక్క కష్టనిష్ఠారమును చెప్పబోతానని
అన్ని పార్టీల మనుష్యులకు ఎందువల్ల అవకాశం ఇవ్వదు : ఒక్క రౌండ్ గేజీను
పార్టీకి చెందిన మనుష్యుల కష్టములను విచారించటానికే మంత్రిగారు
వర్కవులను వస్తూఉంటారా అని అడుగుతున్నాను. దీనికి మంత్రిగారు ఏమి
చెబుతారు : కమ్యూనిస్టు పార్టీకి పంపించాను. రౌండ్ గేజీను పార్టీవారే పంపుతామని
అని ఏదో తేల్చి చెప్పండి. ప్రభుత్వముయొక్క policy ఏదో స్పష్టమవుతో
గలము. ప్రభుత్వము tour programme పాపవించుకోలేదంటే, ఏ పార్టీకి
కూడ పంపబోకండి. కనీసము local M.L.A. లకు అయినా పంపించండి.
వచ్చినవారు వస్తారు. రానివారు రారు. అందువల్ల ప్రభుత్వమునాని policy ఈ
విషయములో ఏమిటో స్పష్టముగ చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మరొక ఉదాహరణ
వకీలపాత వైఖరిని గురించి వాస్తవముగ జరిగిన విషయమునుగురించి చెప్పవలసి
తున్నాను. గుంటూరు జిల్లాలో పెదవల్లపూడికి చెందిన సమితి ఎన్నికలు జరగవలసి
యున్నవి. అక్కడ ఇంతవరకు ఎన్నికలు జరగలేదు. అక్కడ ఓటర్ల లిస్టులో
తేదాలు ఉన్నవి. అవి అట్లా ఉండగా అవి సవరింపు చేయకుండా ఎన్నికలు ఎట్లా
జరుపుతారని నేను మంత్రి పి. రంగారెడ్డిగారివద్దకు వచ్చి, విషయములు అన్ని
చెప్పినాను. తేదాలు ఎట్లాగు అంటే, ఒక్కొక్క వాడుకు రెండు పేజీలు ఉంటే
అక్కడ 400, 500 పేజీలు అయితే ఉన్న ఆ వాడుకు 1500, 2000 పేజీలు వేళారు.
ఆ difference ను మేము చూపించాము. దీనినిగురించి నేను చెబితే మంత్రిగారు,
నిజమే. తేదా ఉన్నదని ఒప్పుతున్నారు. తేదా ఎట్లా వచ్చిందో విచారిస్తానని
మంత్రిగారే చెప్పారు. ఈ విధముగ నాలో మంత్రిగారు చెప్పినప్పటికీ,
అర్థమై అదేవిధముగ వచ్చినవే : ఎందువల్ల : సమితి ఎన్నికలు జరగవలసి
జరగటానికి అవకాశము లేకుండాపోయింది : సమితి ఎన్నికలలో పాల్గొనటానికి
వీలులేకుండా ఎందువల్ల అపేక్షాదు : ఇదేవిధముగ పోల్లికల్లు గ్రామమునకు

సంబంధించిన సమితి ఎన్నికలలో పార్టీనబాళితి విడిచేకపోతే, అది జరిగి
కుండా జరిగిందాట. ఇందులో ప్రభుత్వము ఎన్నికల ప్రవహారములోగాని,
పోలీసు వ్యవహారములోగాని, నక్షపాతకు మీడించని ఋణాన్ని అప్పుతున్నది.
అదేవిధముగ వర్షానికి కాలాకాలో మంజూరితనే గాకమును ఉన్నది. అగ్గిను
మనకు చెందిన బంజరుభూములు ఇప్పటికి 16, 20 న.చెల్వరములనుండి
చేరుకుంటుంటే, వాళ్ళను రొలగించి చెల్లకుటాద మించారు. పైగా పెనాల్టీలు
వేశారు. అదే భూములను ఎక్కడో గుంటూరులో ఒక రాయకట. అయిన
రాజకీయ వాటిపడట. ఆపేసతో ఆభూములు అయినటు ఇచ్చారు. ఇన్ని పింద
నుండి వస్తవనీ సాగుచేసుకుంటున్నవాని రొలగించి లాయరు పరిచేసుకునే
అయినటు ఇచ్చారంటే, రొలగింపబడినవాళ్ళు, ఎంత వాధపడవరనో చూడండి.
అందులో అది పీడిసాగు భూములు అని స్పష్టంగా కనబడితాయి. ఈ వాడు పేద
వాళ్ళకు భూమిని రయగ జేస్తామని, సౌకర్యాల కలుగజేస్తామని చెబుతూ
ప్రభుత్వము ప్రొద్దుట కట్టరున్నది. నందికొండ ప్రొద్దుటయొక్క right
bank లో అసీరు ముంపునెల్ల బుల్డొర్లెక్కిగూడెం, కంప అనే గ్రామాలు చెంది
మునిగిపోతున్నవి. ఎక్కడో కడప జిల్లాలోఉన్న పుష్పగిరి మతమునకు చెందిన
భూములకు సంబంధించినది ఒక రక్ష రూపాయలపకట ప్రభుత్వము deposit గా
పెట్టుతున్నది. ఆ మతము తాలూకు 400 ఎకరాలకు మాత్రము compen-
sation ఇచ్చారు. విక్రయములు అనేవి లేవుగనుక ఎకరము ఒకటింటికి
70, 80 రూపాయలు చొప్పున compensation ఇచ్చారు. మరి ఈ గ్రామాల
సంగతి ఏమిటి? నేను వెళ్ళి చెప్పగా, అవాడు Forest మంత్రిగా ఉన్న
తిమ్మారెడ్డిగారి పుష్పమా అంటూ, వారు నియంతరించి వారి అధ్యక్షములోఉన్న
forest banjar ను వాళ్ళు ఇచ్చారు. అందులోఉన్న చెట్లుదేవు కొట్టుకుని
బిరతరమనడి అని వారు చెప్పారు. ఆ విధముగ ఆ పొలము ఇచ్చారనుకోండి.
ఇప్పుడు ఆ చెట్లు అన్నీ కొట్టివేశారు. కాని, మొదళ్ళు, మొద్దులు అట్లాగే ఉన్నవి.
అవి తగ్గివ్వితే రాజకము లేదు. వాటిని తీసివేయటానికి బుల్ డోజర్లు ఉపయోగిస్తేనే
కాని, అవి తీసివేయటానికి పీయండదు. పిక్క భూములు ఆరు సంవత్సరముల క్రిందట
తీసుకున్నవానికి compensation ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. Bull dozers ను
ఇవ్వండి, ఆ మొద్దులు తీసివేసుకుంటాము అని అతిగితే, ఎకరము ఒకటింటికి 30
రూపాయల చొప్పున ప్రభుత్వానికి అద్దె ఇవ్వమంటున్నారు. ఎకరం ఒకటింటికి
70, 80 ప్రకారము compensation ఇస్తూ, బుల్ డోజర్లకోసము 30,
రూపాయలు చొప్పున, ఇక ఆ భూములు వాళ్ళు తీసికొనే పోగొట్టుకున్నట్లేకదా
అక్కడ చూద్దాము అంటే రోడ్డు సౌకర్యాలలేవు. స్కూళ్ళు
సౌకర్యము లేదు. వాపులు మాత్రము తగ్గివ్వించారు. అక్కడ ఆ నీళ్ళు, తాగి

విద్యుత్తును బాగా పెంచే అయినా చేరుకోని విద్యుత్తును కొరతగా ఉన్నందున ఇంజనీరు ఆ అవకాశమును తీసుకుంటాడు. ఆ అవకాశంతో ఎక్కువ నిధులతోనే పోటీలు వేసి Compensation ఎక్కువ మీదున్న దాన్ని పొందడం సంభవించింది. అందువల్ల ఇంజనీరు ఎక్కడైనా ఇంజనీరింగ్ అని అంటే, అలాంటి విద్యుత్తును పట్టుకుని ఏమి చేస్తుంటాడు అంటున్నారు. అందుకు విరుద్ధంగా ఇప్పుడు ప్రతిపక్షాలు వచ్చాయి. ఇంజనీర్ కౌన్సిల్ ఛార్జ్ లు ఉన్నాయి. వారికి మార్గరూపు లేదు ఇంజనీరుంటావా? అడిగితే కాదు అంటున్నారు. ఇక ఇప్పటి పొరుగునీళ్లైన boundaries fix up చేసారంటే అడిగితే చేయలేదు ఇప్పుడు ఎన్నో పరిస్థితి మార్పులు జరుగుతున్నాయి నీటి కూడ పీటలేకుండా ఉన్నది. ఈ నాడు ఈ ప్రాజెక్టును చాలాపు 100 కోట్లకంటే అమ్మచేసి నండికొండ ప్యాజెక్టును కట్టిస్తామన్నప్పుడు దానిలోంచి ఇప్పటికే ఆ అయిదు ఎకరాలు కూడ Bull dozers సహాయముచేసి ఆ విద్యుదు రావలయులేదు. ఆ పొంతు దున్నటానికి పీటలేకుండా పోయింది. Bull dozers ఇవ్వండి అని అడిగితే ఎకరానికి 95 రూపాయలు ఇవ్వబడుతున్నాయి. ఇలాంటి ఇబ్బందులు వదలనారు చాలాపు రెండు మూడు వందల మైలులనా ఉన్నది వారికి పరిధిత్వము ఆ భూమి సాగుకు రావటానికి సహాయము చేయవలసివే. దాన్ని తిండిలేక మలమలమాడే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఇక ఎటు వారితోనూ ఇప్పుడ దుండ్లిగారి ఇంటివద్దనో, Secretariat వద్దనో సర్కారుగళువుకుకూడ చేసే పరిస్థితి వచ్చేటట్లుగా ఉన్నదని పరిధిత్వానికి హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. ఇది నేను ఏదో చెబుతున్నానని ప్రభుత్వము తోసివేయకుండా అక్కడి నిజపరిస్థితిని నేను మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను గనుక, ఈ విషయమును గురించి ప్రభుత్వము గమనిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. అదేవిధముగ two tunnels విషయములో Chief Engineer గారు ఎన్నోపాట్లు చెప్పిననుకూడ ప్రభుత్వము బుకాయున్నది. ఈ నాడు Chief Engineer, Project Engineer అందరికూడ చెబుతున్నది ఏమిటంటే ఒక tunnel త్రవ్విన తరువాత Right Canal లో రెండవది త్రవ్వాలంటే, నీరు leak అవుతుంది. అందువల్ల అట్లా త్రవ్వటానికి ఏదోదని చెబుతున్నాడు. అందువల్ల second phase అనేది బూటకము అని తెలుస్తున్నది. దీనినిగురించి అసెంబ్లీను మరిచి విచారణ వెట్టివట్టలే వారు open గా చెప్పకపోవచ్చు. దీనినిగురించి ప్రతివారు చెబుతున్నటువంటి విషయమే. Second phase అనేది ప్రభుత్వం ఇస్తుందా, లేదా అంటే, అది రేపునికే ఎరుక, కనీసము tunnels త్రవ్వటానికికూడ ఏదోదేకుండా ఉన్న పరిస్థితులు ఉంటాయని అందువల్ల కనీసము ఆ రెండు tunnels అయినా 21 వేల క్యూ పెక్కుల నీరు వచ్చేటట్లుగా త్రవ్వటానికి అవకాశము ఉండేట్లు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

తరువాత Wage Boards అని, ఉన్నవి. Textile Wage Board అని, Cement Company Wage Board అని ఉన్నవి. Cement Company Wage Board చేసిన నిర్ణయములు managements అనుకుంటున్నారా నిరాకరిస్తున్నది. Andhra Cement Company ని గురించి అప్పీలు ఇచ్చి, దానిని Industrial Tribunal కు పంపించమని ప్రభుత్వాన్ని కోరియున్నాము. దానిపైన ప్రభుత్వము తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటో తెలియక పరిస్థితులు ఉన్నవి అక్కడ strike చేసే పరిస్థితి వచ్చినపుడు, strike జరిగకుండా ఆవదించే, అపడేసిన పరిస్థితులుకూడ ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ప్రభుత్వము ఎలాంటి నిర్ణయముకూడ తీసుకునేసమస్య ఏమిలేదు. అదేవిధముగ Local Boards లో పనిచేస్తున్న వారికి, మిగిలిన contingencies క్రిందకు వచ్చేవారికి అంటే sweepers కు scavengers కి మొత్తము Second Pay Committee Report ఆరువత్తిస్తుందని బ్రాహ్మణంవరెడ్డిగారు అన్నారు. కాని అదే పరిస్థితులలో పనిచేస్తున్న work-charged క్రిందకు వచ్చేవారికి అనగా Municipalities లో పనిచేస్తున్న Road avenue coolies, Gang Coolies, Park Coolies, వీరికోడలు contingencies staff కు ఇవ్వని పరిస్థితులు ఉన్నవి. ఈ విషయముకూడ ప్రభుత్వము దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ Second Pay Committee Report వర్తింపజేయుటగా చేస్తారని అలాగే తెలుపు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ యం.యస్. రాజలింగం (చలంపల్లె) : అధ్యక్ష! గవర్నరుగారి సందేశం policy statement గా తీసుకోవలసివస్తుంది. ప్రభుత్వము అవలంబిస్తున్నటువంటి policies ఏపైతే ఉన్నాయో, అవి మంచి ప్రభుత్వానికి, ఒక పౌష్టవాన్ని చేకూర్చేదానికి తోడ్పడుతున్నవాడేదా, లేకపోతే ఎక్కడైనా మార్పులు కావాలా కావలసివస్తే ఎటువంటి మార్పులు కావాలి అనేటటువంటి విషయాలు మన చర్చకు limits గా ఏర్పడుతున్నాయి. ఆ దృష్టిలో ఆలోచించినపుడు, 1, 2 విషయాలు, ప్రభుత్వము వెంటనే ఆలోచించవలసి యున్నది. అవి మాత్రము ఈ కొద్దిపాటి time లో చెప్పదలచుకొన్నాను. దానిలో మొట్టమొదటిది reverted probationers కు సంబంధించినటువంటిది. ఈ సమస్యకు సంబంధించి సంకలనము integration of the States జరిగినటువంటి రోజులలోనే భారత ప్రభుత్వము కొన్ని circulars issue చేసింది. మన ప్రభుత్వము భారత ప్రభుత్వము ఇచ్చినటువంటి circulars కు బిన్నంగా వరకొక order ఇక్కడ వెలువడం తలపించింది. ఈ order అక్రమమని, అన్యాయమని నేను పంత్ గారితోను, డిప్యూటీ గారితోను, ఇండియన్ గాంధీగారితోను, తరువాత సందేశ

రెవీగారితోను చెప్పడం జరిగింది. సంచీవరెడ్డిగారు నన్ను Chief Secretary గారితో ఈ విషయం చర్చించమని అన్నారు. నేను Chief Secretary గారి వద్దకు వెళ్లి 4, 5 గంటలు వారితో ఈ విషయం క్లుప్తంగా చర్చించడం జరిగింది. దాని పర్యవసానంగా రాజామహాలాళిగారు ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టులో probationers అంటే long period of service పెట్టబడుతుందనీ ఇంకో అంటే, compromise basis మీద main circular కి deviation ఉన్నట్టుడి కిీ. కొంత ఆస్కారం కలిగించుచున్నది వారు విజ్ఞప్తం చేయడం జరిగింది. దాన్ని అనుసరించి long period of probation అంటే ఏమిట అనేటటువంటి question రావడంవల్ల, కనీసం labour సాంఘికవాదవాదులవల్ల ఆరు నెలలైన probationer గా service చేసినటువంటి వారికి protection ఇవ్వవచ్చుననేటటువంటి సూచన నేను చేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఇది న్యాయమని Chief Secretary గారు నాతో అభిప్రాయం జరిగింది. ఈ విషయంగురించే ప్రభుత్వం దగ్గరినుంచి దాదాపు 2, 3 సంవత్సరములనుంచి correspondence నడుస్తున్నదనుకొంటి. దాని పర్యవసానంగా ఒక letter నాకు వచ్చింది. అది ఈ విధముగా ఉంది....

"I am directed to state that the orders issued by this Government on the above subject were placed before the State Advisory Board, which is a statutory body appointed under Section 115 (5) of the States Reorganisation Act of 1956. The Committee held that the orders issued by the State Government regarding reappointment of Andhra reverted probationers and Telangana personnel in the ratio of 2 : 1 are the best possible compromise under the circumstances and that this would ensure protection to the reverted probationers of the former Andhra State and would be more or less fair to the employees of the erstwhile Hyderabad State.

The above decision of the Committee which has the approval of the Government of India is mandatory. The issue is therefore treated as closed."

ఈ దశలో ఈ విషయంగురించి ఈ పథదాకా నేను తాపంపినవచ్చింది. కాని effect ఏమి ఉంటుందో నాకు మాత్రం తెలియదు. కాని ఒంటరిగా వ్యక్తిగతంగా ఆలోచించినప్పుడు, ఈ probationers విషయంలో తెలంగాణాకు అన్యాయం

జరిగింది వివరిస్తున్న వాక్యంలో నేను ఒకటిను. Government of India వారు కూడా compromise జరిగింది, అందుకోసమే దీనిని మేము approve చేస్తున్నాము అనేది ముఖ్యమంత్రిగారు వారి నష్టమంది వచ్చింది అంటే ఇక్కడ అంటే దుబుదంటి తెలంగాణా మంత్రిగారు, ఆంధ్ర ప్రాంతం వారు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ నిర్ణయించి మంత్రిగారు ఒక compromise జరుగింది కాబట్టి main circular కు deviation ఇవ్వవలసికాదు మేము అంగీకరిస్తున్నాము అనే అర్థం దీనిలో తనిపిస్తున్నది. నాకు తెలిసినంతవరకు, ఒక తెలంగాణా మంత్రిగారు ఈ compromise కు భాగస్వామి కాదని సా information. ఈ compromise కు move తెలంగాణా Minister నుంచి రాలేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఈ నిర్ణయం చేయకముందు, ఈ order జారీకముందు, మాత్రం ఆంధ్ర Ministers తెలంగాణా Ministers తో ఇది చర్చించబడలేదు. compromise జరుగలేదు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ order ఇచ్చిన రకరక వాదన పడుర్చినకొద్దం ఎక్కువగా అనేకమంది నమస్కారం ఇవ్వదు తెలంగాణా మంత్రిగారు అంగీకరించారేమో నాకు తెలియదు ఏమైనప్పటికీ, ఇందులో main circular కు deviation ఉన్నది. ఏ కాష్టాలో ఏక్కడా లేదుమంటే exception ఆంధ్రకు ఎందుకు ఇవ్వవలసి వచ్చిందో నాకు తెలియదు. ఈ probationers issue ఒక ఆంధ్ర state కే కాదు. పంజాబులో ఉన్నది, ఇంకా ఇతరచోట్లకూ ఉన్నది. Government of India వారి దృక్పథంలో, probationers కు protection ఇవ్వబడదు అని స్పష్టంగా ఉన్నది. అయినప్పటికీ ఇది జరిగింది. నేను అన్ని చరలలోను, క్రిందినుంచి పైకూ executive remedy ఇప్పించేందుకు చేయవలసిన వ్యయశక్తులు అన్ని చేసిన కనుక ఈ letter వచ్చిన పరితంగా అనెంద్లిదా ఈ విషయాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ అనెంద్లి దీనిపైన నిర్ణయం ఇవ్వ గలుగుతుంటేదో తెలియదుగాని ఒకటి మాత్రం నాకు తెలుసు. వ్యభిక్తము తలచుకొంటే దీన్ని పునరాలోచించగలదు. ఇది అన్ని పార్టీలవారు ఆలోచించ వలసినటువంటి విషయము. Government of India వారు ఇచ్చినటువంటి circular ను ఆంధ్ర గవర్నమెంటువారు ఎందుకు వ్యతిరేకించవలసినవచ్చింది అనేదిటువంటి point ను వ్యభిక్తము పునరాలోచించవలసి యున్నది. దయచేసి తప్పకుండా ప్రయత్నం అని చెప్పుకున్నాను. దీనివల్ల emotional integration సాధించినవారు ఈ వ్యభిక్తము కాదని మనవిచేస్తున్నాను. దీనివల్ల 5, 6 నేల మంత్రి కారం జరగవచ్చుగాని emotional integration of Telangana and Andhra అనేది ఏదైతే మనం కోరుకుంటున్నామో అది మాత్రం జరగదని చెప్పతూ ఈ మొదటి విషయాన్ని close చేస్తున్నాను.

రెండువేది అయ్యారేదం నిరసనతో రుద్రమతి ఒక స్వచ్ఛంద కమిటీని
గాలియో మని వర్గీకర్తావేది పేర్కొనలేదు గానూన్నాను. రెండువేది అయ్యారేదం
అయ్యారేదం యానాని ఆనేకటకంబేది ఒకటి ముగియక నిరసనలను వేరు వే
ర్చివేయగలను. ఇంకొకటి మాండుపులకు సంబంధించినదే. ఆ పేర్కొన్న గానూ ముగి
యలేదు. అయ్యారేదం అయ్యారేదం ఏదై రుద్రమతి. అది మత విభజనతో సంబంధించినదే
అయ్యారేదంలోని అంశాలుగా నడిపించింది. అది స్వచ్ఛంద కమిటీగాను వేరు
అది ముగిసి అనుకొన్నట్లుంటే ఒక secular State కోర్కెను పోషించుటకు
ఈ కమిటీ ముత్యం ఉండిపోయింది. వాని పేర్కొనటాని గా స్వచ్ఛంద కమిటీ
తమిళం ఇక్కడ ఉండేటటువంటి ప్రభుత్వము 1951లో ఈ రెండు కమిటీలను
పోషించింది. Indian Medicine అనే ఒక department ను స్థాపించి ఈ
రెండింటి కలిపి తీసుకొన్నట్లుంటే మూలం కలయిక చక్కగా వేరుపడింది.
అవిధంగా ఈ రెండు systems ను పైకి తీసుకొని వచ్చేవానికి విలువలుంటే
దానించాను. వాని సర్వసాధనంగా. యానాని system లో ఒక course న్ను,
అయ్యారేదం system లో ఒక course ను ఈ రెండింటి చక్కగా పేర్కొనుట
common గా ఉండేటటువంటి అభివృద్ధి subjects ను కొన్ని introduce
చేస్తూ, వానికి సరిఅయినటువంటి staff ను పొందే స్పష్టించి, ఈ staff లకు
అయ్యారేదం వ్యాకుల లకు యానాని వ్యాకుల పేర్కొనటటువంటి పద్ధతిలో సమన
కొంటూ వచ్చారు. దీనికి apparatus, పొం పుర్నిture, వస్త్రాలు, ఆ
colleges కు సంబంధించినంతవరకు ఒక కోటికి తీసుకువచ్చారు. ఈ విధంగా
స్పష్టత్వము మాత్రం తన స్పష్టత మార్చుకొని Indian Medicine అనే
టటువంటిది ఒకటి evolve చేయాలనే పద్ధతిలో నడిపింది. వాని, ఒక మత
పేర్కొనకంగా, దాని వ్యాధిని జీర్ణించినటువంటి ఒక సుస్థిలో అనేక కాలానివల్ల
ఈ తత్వం మాత్రం అట్లాగే వుండిపోయింది. ప్రభుత్వం మాత్రం చూసినదిగా
కొంద institutions లో officials లో మాత్రం ఇప్పటికీ co-operation దాని
వంటేదు, వస్తుందనే ఆశ నాకులేదు. ఈ సర్వసాధన, అయ్యారేదం యొక్క
conflicts చాలా తీవ్రంగా రేకెత్తివచ్చినాయి. అవి నానా స్వరూపాలు తీసుకొన్నాయి.
అటువంటివన్ను ఈ Indian Medicine అనేటటువంటి పద్ధతిలో అట్లాగే వీటిని
నడిపించడానికి వీలున్నదా అరెంటియొక్క కలయిక, చిరమత్యం సాధ్యమే అని అలో
చించినపుడు అది ఈ విధంగా. ఈ staff లో, వీళ్ళో evolve చేయలేదని మనవి
చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే వాటి conflict, ఆ మతతత్వాలు చాలా దూరం పోయినాయి.
అందుకోసం వీటిని bifurcate చేసి అటు అయ్యారేదం అయ్యారేదంగాను, ఇటు
యానాని యానానిగాను వేరుచేసి, అవసరమైతే దీని కొక Director ను, దాని కొక
Director ను వేసి ఈ వ్యవహారం నడిపించవలసిన అవసరం ఉన్నది. అంతే

రానుచు, ఒక చిన్న సమస్యకూడా ఉన్నది. అంతకుముందు కొంత grant basis మీద కొన్ని private schools ప్రభుత్వము నడపుతూ వచ్చింది. వ్యతంజ్యం వచ్చినందువలన ఈ అయ్యర్వేదం యునాని నెషన్సు ప్రభుత్వం తీసుకొన్నదని మనవిచేశాను. ప్రైవేట్లము తీసుకొన్న కొద్దివలన అక్కడ ఉండేటటువంటి 48 beds అయ్యర్వేదానికి ఇచ్చారు. Budgetary provision, control, sanction ఇవన్నీనాడ ప్రభుత్వం యునానివాళ్ళకు ఉందిపోయాయి. ఇప్పుటికి ఈ సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. ఆ 48 beds provision మాత్రం యునాని నెషన్లో ఉందిపోయింది. ఇటు 48 beds మాత్రం అయ్యర్వేదం నెషన్లో ఉందిపోయినను ఇప్పుడు అయ్యర్వేదం section లో, Government of India వారి changed policy ఇల్ల నైతేనేమి, అంధ్ర ప్రభుత్వము ఆయ్యర్వేదాన్ని ఆధిస్థ్యత చేయాలనేటటువంటి ప్రభుత్వంవల్ల అయితేనేమి, ఇప్పుడు ఆ bed strength 200 చాలా పెరిగింది. ఇంత ఉన్నప్పుడు ఒక సమస్య ఏమంటే—దీనికి రావలసిన ఒక R. M. O. ను, ఒక lay నెట్రెటరీ, ఒక మాత్రన్ (matron) ను ఈ bedsలు వేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ 200 beds allopathy side ఉంటే ఆ డాక్టర్లు ప్రభుత్వాన్ని విద్వర పోవవలదు, staff పెంటనే శాంక్షన్ ఆయ్యేది. కాబి అరేంజ్మెంట్ వీమి జరగలేదు. ప్రభుత్వం క్రద్ద సహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. డా॥ మేల్కోపే కమిటీ అని ఉంది. అయ్యర్వేదానికి సిరిజన్ ఏ విధంగా ఉండాలి? నిర్ణయించాలి. మెడిరియా మెడికా, పార్మకాలజీ, క్రొన్ని సబ్జెక్ట్స్ అయ్యర్వేదం కోర్సులో యివ్వాలని ఇక్కడ ఉండే విద్యార్థులు వరంగల్లోని అయ్యర్వేద కాలేజీ విద్యార్థులు అందోకన చేశారు. డాక్టర్ మేల్కోపే కమిటీ రిపోర్టు యంతవరకు కాలేదు. రేపు రాబోయే సిరిజన్లు, ప్రభుత్వం చేయవలచుకొన్న మార్పులను దృష్టిలో పెట్టుకొని 20 మంది స్టూడెంట్లును చేర్చుకోమని ప్రభుత్వం అజ్ఞాపించింది. సిరిజన్లు పబ్లిష్ చేయలేదు. మరి స్టూడెంట్లు ఏమి అప్లికేషన్ పెట్టుకోవాలి? గవర్నమెంటు రేపు నిర్ణయించబోయే సిరిజన్లు అంగీకరించి చదువుకొంటామని అప్లికేషన్ పెట్టుకోవాలా? తను చదువ వలసిన సిరిజన్ యిది అని స్టూడెంట్ తెలుసుకొనవలసిన అవసరం ఉన్నది. మేల్కోపే కమిటీ విర్ణయాలు త్వరచి అమలు చేయుట మంచిది కాదని నా అభిప్రాయం. ఆ కమిటీ చాలావని చేసింది. పెద్దల అభిప్రాయాలు పేకరించింది. అందులో తేడాల్పాయలేదు. అయినప్పటికీ ఆ రిపోర్టును అమలు చేయబోయే ముందు శాసన సభలో discuss చేయుట మంచిదని నా అభిప్రాయం. కేవలం technical aspect of the question కాదు, non-technical aspect of the question ఉన్నది. సంస్థలను నడవడంలో అనేక విషయాలున్నవి. అందువల్ల సమగ్రిదృష్టితో ఒక నిర్ణయమైన ప్రభాటికను రూపొందించి ప్రభుత్వం ముందంజ వేయగలుగుతుందని అనుకొంటున్నాను.

సిద్ధూర్ లో కార్మిక పరిస్థితి గురించి ఉన్నది. నాకు గతములో లేబరులో ఉన్న ను బంధమును బట్టి చూస్తే బ్రేవ్ యూనియన్లను రాజీయీకరించి చూడగా ఒండేక ప్రతి ఉద్యమ చార్యకర్తలకు ఉన్న లేబర్ బోయిస్ ప్రభుత్వానికి ఎలాగి ప్రభుత్వంలో నెక్స్టు, గూర్పు, ఆర్గనైజ్ చేసే విధము దాని లాంటిదాగా లీమిటెడ్ క్లబ్బోకే లేబర్ ఉద్యమ స్వభావం మరొక విధంగా ఉంటుంది అని కొంటున్నాను ఆ స్థాయికి తేలిచానికి మన లేబరు మినిస్టరుగారు, ఇతరులు, అలా కృషి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను

ఈ గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ప్రేరేపం పొందెను గురించి ఒక్క మంత్రి కూడ లేదు. గత సమత్వరం వాతావరణం అంతా అదే. ఎక్కడ కన్నా, చుట్టూ, చర్చలు ముడి వెడూ అన్నీ ఆ పాల్గొట్టుకుంటూ తిరిగింది. ఈ విషయ గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఆ పాల్గొట్టే వ్యవహారం గురించి ఏమి లేదు. ప్రేరేపం ఎవరో పార్లమెంట్ పోరంపాడు ఇంగ్లెషన్ పాల్గొట్టు తీసుకోవాని, మన కృషి అ direction లో జరగాలని లోగడ అనుకొన్నాము. కాని గవర్నరుగారి స్పీచ్ లో దాని గురించి వెబుతే దాగుండెదేమో. ఇప్పటికైనా దాని విషయము కొంత స్పష్టమైతే దాగుంటుందని అనుకొంటున్నాను. Voluntary contribution, మైనర్ ఇంగ్లెషన్ విషయం గురించి చాలమంది చెబుతున్నారు. దేశం ఎంత ముందుకుపోయింది అదే విషయం physical targets ను reach చేసిన కారణంగా, దానినిబట్టి విషయం రేయిలు తప్ప అన్నాను. Voluntary cotribution మీద కూడ దేశం progress విషయం తెనే పరిస్థితిలేదు Voluntary contribution లో coercion, persuasiveness యివన్నీ identify అవుతున్నాయి. అందువల్ల ఇబ్బందిగా ఉన్నది. Voluntary labour ను బట్టి మన దేశం యొక్క progress ను, మనస్తత్వములో ఏదో మార్పును అందనా జేస్తే వీలేదు. కాని ఎక్కడైనా తమంతకు తాము ప్రజలు వచ్చి ప్రభుత్వం దమ్మికి బిచ్చు పెట్టినక్కరిలేదని, కొన్ని ప్రజలు కాలన తగ్గివ్వకుంటాము తెక్నికల్ సెన్సెయిస్ యివ్వమని వచ్చి అడిగితే, వారికి కట్టుమాసికొని తేలికగా sanction యివ్వవచ్చును. ఒక చిన్న కేసు ఉన్నది. కొంతమారు కెనల్ కు గుంటూరు జిల్లాలో దానికి కొవలమిన రథు పెట్టకొంటామని, తెక్నికల్ అసిస్టెన్సును శాంక్షన్ యివ్వమని కోరాను. అటువంటి కేసులలో త్వరగా sanction యివ్వవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

*Sri D. Gopala Rao (Jaggampet): Sir, while supporting the motion of thanks moved by Sri Hanischandra Prasad to the Governor for his Address, I give vent to some of the shortcomings in general that I have noticed and in particular to certain things that have been affecting

my constituency. At the time of the discussion of the budget and the motion of thanks to the Governor, Sir, we give some suggestions, but I do not know whether the notes taken of the discussion take us anywhere because I do not think these notes are passed on to the respective Secretaries so that action could be taken on them. If the notes just go to the concerned Secretaries, I am sure they will certainly give weight to the suggestions made by individual speakers.

(Sri P. Satyanarayana in the Chair.)

Sir, we have been celebrating Vanamahotsavam every year for which Government have been spending huge sums of money but the results are very very poor. I make a suggestion that wherever these trees are planted, the people nearby may be allowed to look after them and a sort of compensation may be given to them so that some interest may be taken by the people for looking after these trees. If the trees are just planted and money spent for this purpose and the local people do not take any interest, it would only be a waste of good money. It is surprising that while everywhere this Vanamahotsavam is being celebrated, this August Assembly has not so far contemplated to celebrate it. At least the hon. Speaker or some of the Ministers or some of the interested members could certainly have planted some samplings in this Assembly and taken interest in the growth of those plants. Everywhere we see the celebrations being made but not in the Assembly where we vote for the celebrations of Vanamahotsavam.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah : Is it in the Assembly or in the Assembly compound?

Sri D. Gopala Rao : I mean the Assembly compound. I stand corrected.

Coming to Education, it has been the ambition of every villager to have a high school in his village. But we have seen with our own eyes to what extent these high

schools are ill equipped—there are no benches and there are no teachers in many of these schools—and to what extent they could impart education. It is an eye-opener for several of us. The hon. Minister takes pride in saying that so many schools are being opened, but has he seen to what extent they are useful? I have got a constructive suggestion to make. We may have a model high school at one particular spot and we can have a bus for collecting the children from the surrounding areas and leave them again at their houses. Thereby, we would be able to start a model high school for a considerable area and impart very good education to children living within a radius of about 25 miles. The local people are prepared to provide mid-day meals and we can constitute a Committee for managing the school. I am sure this arrangement will be most appreciated by the locality and this would be better than having mushroom high schools, ill-equipped or with no equipment at all, in every village.

It is indeed a great disappointment to members under Eleru system of irrigation that not a line about this Eleru river irrigation or when the project is going to be taken up or at what stage it is has been said in this Governor's address. 7 of the members of the Legislature connected with this project have been, every year at the time of the budget as well as at the time of the address of the Governor and otherwise have been pressing for this project and to this day we do not know at what stage it is. We are told that it will be taken up. I do not know why this step-motherly affection is shown to this scheme, particularly when this was envisaged by no other great person than late Prakasam Pantulu Garu. The disappointment is such that I shall not be surprised if the people will demand that the members under this Eleru scheme will have to resign if this project is not given the weightage.

About the Schedule Tribes we say that a lot of amenities are given to them and that a Tribal Corporation has been formed for them for trade and how best their minor

[illegible]

ఉత్పత్తిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆ సహకార సంఘాలను నడిపితే నాగుంటుంది. వ్యక్తులను దృష్టిలో పెట్టుకొనటం క్షేమంగా ఉండదు. దానివల్ల వ్యక్తులు లాభ పడటం జరుగుతుంది. తెలంగాణాలో మర్చనిషేధం లేదు. కొంతమంది నిషేధం కావాలంటున్నారు. కొంతమంది వద్దు అంటున్నారు. దానికొక పద్ధతి ఏర్పాటు చేశారు. ఒక వ్యక్తికి రంట్యాక్టరు ఇవ్వటంకన్నా, సహకార పద్ధతినైనా చేపర్చే సొసైటీకి కంట్రాక్టు ఇస్తే బాగుంటుంది; అనేకమంది చేపర్చుకు లాభం అవుతుంది అని చెప్పటం జరిగింది. ఈచేపర్చే సొసైటీలు ఏర్పడితేండు సంవత్సరాలు అయినవి. కాని చేపర్చేకు లాభం జరగకుండా పోయింది. అందులో కొంతమంది పెద్దమనుషులు, పెట్టుబడిదారులు మారి, దానివల్ల లాభపడినపుడు, ఆ సొసైటీని వ్యతిరేకం ఎందుకు వివేదించదు? చేపర్చుకు లాభం కావాలనే దృష్టితో సంవత్సరాలానికి వాడగైదు లక్షల రూపాయలు తగ్గింది చేపర్చే సొసైటీకి ఆ వ్యవస్థ ఆవు గించినపుడు, దానివల్ల చేపర్చే లాభపడటం అన్నది జరగాలి. కాని దానిలో పెట్టుబడి దారులు మారి లాభపడటం జరుగుతున్నది.

Tappers లాభపడేది కాకుండా కొంతమంది పెట్టుబడిదారులు లాభపడడం జరుగుతోంది. ఉదాహరణకు పరంగల్లో ఒక సొసైటీ ఉన్నది. 3 లక్షల రూపాయలు బకాయి ఉన్నది. మాకు remission యివ్వాలి. మాకు చాలా వడ్డం వచ్చింది అంటారు. దానికి 3 సంవత్సరాలు average వైన 15 వేల రూపాయలు ప్రతి నెలకు తగ్గింది ఆ సొసైటీకి మార్జిన్ యివ్వడం జరిగింది. వాళ్ళు ఆ tappers దగ్గర నుండి 15% ఎక్కువగా తీసుకున్నారు. 15% ఎక్కువగా వసూలు చేసినప్పుడు వ్యతిరేకం తగ్గింది యిచ్చిన తరువాత కొన్ని లక్షల రూపాయలు లాభం రావలసిఉన్నది. అది కూడ tappers కు పంచవలసిఉన్నది. 2 సంవత్సరాల నుండి profits వంది పెట్టడం పోయి, ప్రతి సంవత్సరము 3 లక్షల రూపాయలు, 4 లక్షల రూపాయలు వడ్డం వచ్చినది, వ్యతిరేకం remission యివ్వాలి అని చెప్పుతూ ఉంటారు. ఇవన్నీ వ్యక్తిగతంగా మంత్రిలతో మాట్లాడి నప్పుడు విజయం యిదంతా సక్రమంగా చేయాలి. ఈ విధంగా encourage చేయకం జాగుండదు. సొసైటీ వల్ల ప్రజలు లాభపడవలె: tappers కు లాభం కావాలి, అని చెప్పుతూ ఉంటారు. ఆ వ్యక్తులు వచ్చి represent చేసుకొని ఏదో సాకులు చెప్పితే ఉన్నప్పుడం జరుగుతోంది.. దీనివల్ల ప్రతివారికి కూడ mis-manage చేసి ఎందుకు లాభపడకూడదు అని ఉంటుంది. గ్రామాలలో సొసైటీలు ఏర్పాటు చేసినప్పుడు మనం కూడ వ్యతిరేకానికి ఎగపెట్టినట్లయితే మనకు కూడ లాభం ఉంటుంది. పెద్ద సొసైటీవారు 3 లక్షలు ఎగబెడితే చిన్న సొసైటీవారు 5 వేలలో, 7 వేలలో వ్యతిరేకానికి యివ్వకుండా ఎందుకు లాభపడకూడదనే అభిప్రాయం వస్తుంది.

దీనివల్ల నరూకాక వ్యవస్థను పెంపొందించ లేదు. కామినియం దాని కంటే
లేదు. మధ్య దశాబ్దం ఏ మాత్రం జోక్యం లేకుండా లేదు. అనే అంశం
నిలిపివక స్థాని అన్నయందనేది ఈ కేళ దినములు అన్న నిమిత్తం. October
లోన auctions అయి పోయాయి. అప్పుడే Tappers' Societies ను నిలిపి
పించిన వారు మంత్రులు నుటూ. Chief Minister దాని దుటూ నిలిపి
మొనరు పెట్టారు. కొత్త సొంతిటింపి యివ్వకనే కాకుండా పాత సొంతిటింపి
"మాకు remission యివ్వారి డబ్బులు తగ్గించి" అంటున్నాడు. మరి ఏ
విధయం తీసుకుంటారో తెలియదు. ఒక ప్రక్కన డబ్బులేదని అంటారు.
శ్రీ కాకుళంవారు లక్ష్మీనరసింహం చౌరగారు, చచ్చర్లగారు మాట్లాడినా ఒక మాట
వేయమంటే, ఆనకట్ట వేయమంటే డబ్బులేదని అంటారు అని అంటున్నాడు. నిజమే
ఒక ప్రక్క డబ్బులేదని అంటూ మరొక ప్రక్క 4 లక్షల రూపాయలు 10 లక్షల
రూపాయలు ఎవరి సొమ్మో అన్నట్లు దానం చేస్తాం అంటే నిజంగానే వాస్తవ
ఉన్నదా లేదా అని అడగవలసి ఉస్తుంది. School కావాలంటే, ఒక రూపాయ
లో ఒక చిన్న చెరువు కావాలంటే, డబ్బు లేదని అనుకుంటూ రెండో
ప్రక్క కొన్ని లక్షల రూపాయలు నిర్మి పెడతామని అంటే అది ఏ మాత్రం
తగిన పని కాదు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం పునరాలోచించి తమ యొక్క చర్యలు
సక్రమంగా ఉన్నాయని అనిపించుకోవాలంటే ప్రభుత్వపాలన సక్రమంగా ఉండి
ప్రజామోదం పొందాలంటే ఆ విషయాలలో వారి జాగ్రత్త పట్టించాలి నేను
మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ మధ్యన ఉచిత విద్య కావాలని విద్యా మంత్రిగారు బలపాడు చెప్పారు.
Middle School, High School వరకు ఉచిత విద్య మన పిల్లలకు చెప్పిం
చాలని అనుకుంటూ, రెండవ ప్రక్క 8వ క్లాస్ నుంచి 12వ క్లాస్ వరకు 10½
రూపాయలు పిల్లవాళ్ళ నుంచి అదన గా fees వసూలు చేస్తున్నాడు. ఇది యింక
వరకు తెలంగాణాలో లేదు. నేను మంత్రిగారిని అడిగితే ఆందోలో ఉన్న
దేమో ఆ ప్రకారం వసూలు చేస్తున్నారు అని అన్నారు. మంత్రిగారికి తెలియకుండా
Director గారు చేస్తే చేయవచ్చు మంత్రిగారు వాణిని తెలియదు Director
గారిని తనుకోమన్నాడు. ఇది కూడ policy matter అనుకుంటాను.
Middle School పిల్లలకు ఉచిత భోజనం పెట్టారి అంటున్నాం. Hostels
పెట్టిస్తున్నాం, పుస్తకాలు మొదలైన వాటికి డబ్బు యివ్వారి అనుకుంటున్నాం. ఒక్క
మైసా కూడ వాళ్ళ దగ్గర నుంచి తీసుకోకుండా హరిజనులందరికీ విద్యా భోగన
చేయారి అనుకుంటున్నాము. Backward class వారికి కూడ వారి వరకు
డబ్బు యివ్వారి అనుకుంటు యింకో ప్రక్కన 10½ రూపాయలు చెల్లిస్తే

admission ఉంటుంది లేకపోతే లేదు. అని అంటున్నారు. వరంగల్‌లో అనేకమంది ఉపాధ్యాయులు “ఈ విధంగా ఉన్నది. పిల్లలు యివ్వలేక పోతున్నారు. ఏమి చేయాలి” అని అంటున్నారు. ఒక ప్రక్కన ఉచిత విద్య యిస్తున్నాం, midday meals యివ్వబోతున్నాం, hosties పెట్టబోతున్నాం అని పెద్ద మాటలు చెప్పటా యింకో ప్రక్కన 10½ రూపాయలు చెల్లిస్తేనే admission ఉంటుంది లేక పోతే లేదు అనే పద్ధతి ఏ మాత్రం కూడ తగినది కాదు. ఒకవేళ ఈ విషయం విద్యా మంత్రిగారికి తెలియకపోతే తెలుసుకుని వెంటనే అప్పు చేయ మని వారితో మనవి చేస్తున్నాను.

Regional Engineering College గురించి Regional Committee లో కూడ మాట్లాడడం జరిగింది. 125 సీట్లు ఆంద్రో రాష్ట్రానికి ఉన్న వ్యధు తెలంగాణాకు కొన్ని సీట్లు ఎక్కువ పెంచాలి. వరంగల్‌లో Central Engineering College ఉన్నప్పటికీ Regional Engineering College ఉండే బాగుంటుందని కొన్ని పరిస్థితులలో కొన్ని కారణాల నల్ల అడగడం, ప్రభుత్వం వారు ఒప్పుకోవడం అది ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా తిరుపతిలో పెట్టే Engineering College వరంగల్‌కు వచ్చినట్లయితే ఈ seats అన్నీ తెలంగాణాకు వచ్చేవే. ఈ పరిస్థితులలో వరంగల్‌లో Engineering College స్థాపించును అన్నప్పుడు తెలంగాణాకు కొన్ని సీట్లు ఎక్కువ చేయాలని ఒక resolution Regional Committee లో ఆమోదించడం జరిగింది. More seats అనండి బాగుంటుంది అని చెప్పారు. కాని యింత వరకు ఒక్క సీటు కూడ పెంచలేదు. తిరుపతిలో దీనిని compensate చేస్తూ Engineering College పెట్టబప్పుడు కనీసం 30 సీట్లు అయినా పెంచినట్లయితే కొంత తృప్తిగా ఉండేదేమోనని నేను యిదివరకు మనవి చేశాను. మళ్ళీ యిప్పుడు కూడ మనవి చేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎన్. వి. కె. హాసాద్ (చెన్నూరు) : అధ్యక్ష, గవర్నరుగారి వ్యవస్థాపకంలో పరిపాలన వికేంద్రీకరణ, పంచాయితీరాజ్యం, వాటి స్థాపనగురించి చాల వివరంగా చెప్పారు. చాల గొప్ప విజయం సాధించామని చెప్పారు. అయితే అది కాగితాలమీద చాల చక్కగా ఉన్నట్లు కన్పించవచ్చుగాని, అదరణలో ఏవిధంగా జరుగుతోందో opposition party వారే కాక కాంగ్రెసుపార్టీవారు కూడ కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. కాంగ్రెసు పట్టులు మాట్లాడుతూ, అధికారం వికేంద్రీకరణగాకుండా B. D. Os ద్వారా, జిల్లా పరిషత్ కార్యదర్శి ద్వారా Development Commissioner వారి చేతుల్లో అధికార కేంద్రీకరణ స్థాయిగా ఏ విధంగా తయారైందో ఆ విషయాన్ని చెప్పారు. రాజకీయంగా

విశ్వప్రజ్ఞ కుటీర పరిశ్రమల పంత్రి (శ్రీ వ ర్ణాచార్యులు):
పంత్రియ్యత:

శ్రీ యస్. వి. కె. ప్రసాద్ : వరంగల్ జిల్లా, జనగాం తాలూకాలోని కొడక్క పంచాయతీ, ప్రజలచేత ఎమ్మెల్యేపై పంచాయతీ సమితిలో నుండి స్టాండ్‌ింగ్ కమిటీని ఎన్నికయి రద్దు చేశారు. ఆ ప్రోత్సాహముతో అక్కడ పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుడు యింకోక అడుగు మొందుకు చేశాడు. మొన్న ఒకటివేల తారీఖునుండి అక్కడ కొత్త పంచాయతీ బోర్డు ఏర్పాటు ఎన్నికయి జరిగినదని వినడము. అవి వాయవాపేషణంగా తెలుస్తున్నది. అంతే యింకా పట్టికలో రాలేదు. అక్కడవున్న అధ్యక్షుడు 1962-63 లో ఎమ్మెల్యే కాదు. ఎమ్మె

మరల ఎన్నికలు జరిగితే తాను ఎన్నుకోబడే అవకాశంలేదని తెలిసి, అక్కడ చుట్టూప్రక్కలవుండే భూస్వాములందరూ కలిసి ఎట్లానయినాసరే అక్కడ కమ్యూనిస్టుపార్టీ అధ్యక్షి నిలబడకండాచేయుటకు సర్వప్రయత్నాలూ చేశారు. అక్కడవుండే చార్యకర్తలను, ప్రజలను తొంగదీసుకొనికీ సర్వ ప్రయత్నాలూ చేశారు. ఈ నెం 11, 12 తేదీలలో అటువంటి ప్రయత్నాలు ఎక్కువగా అక్కడ జరిగినవి. అవన్నీ నిష్ఫలమైనవని తెలిసిన తరువాత ఆ ప్రాంతంలో భయభ్రాంతులు గలుగజేసే ఉద్దేశంతో అక్కడి సమితి అధ్యక్షుడు తన స్వగ్రామమైన అవుతాపురం ప్రక్క నే వున్న నాచాపురం గ్రామంలోని ఒక కమ్యూనిస్టు చాక్లకర్తను హత్యచేయించి నట్లు తెలిసింది. ఆ వార్త సత్రికంలోకూడ వచ్చింది. దానిగురించి విచారణకూడ జరిగింది. ఆ విచారణ సందర్భంలో జరిగిన విషయాలను తమకు మనవిజేస్తున్నాను. అతను చచ్చిపోయినాడన్న వార్త యిట్లుగానే అక్కడవుండే పోలీసు ఆధికారుల వేంటనే రాలేదు. అది ముంద్రాయి పోలీసు స్టేషన్. వార్త తెలిపితే పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ వేంటనే ఆ ప్రదేశమునకు రాకుండా, దారిలో, పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షుని దురియ్యో ఆ రాత్రి వుండి, తప్పకాగి తెల్లారి 9 గంటలకు అక్కడికి రావడం జరిగింది. ఇటువంటి సంఘటనలు అక్కడ జరుగుతున్నవి. చివరకు, శవాన్ని చాలా అలస్యంగా శవపరీక్షకు పంపారు. అతనిని కట్టెలతో కొట్టి చంపితే, శవ పరీక్షలో దాక్తురు సహజంగానే చచ్చిపోయినట్లు రిపోర్టు యిచ్చారు జనానికి చాలా అశ్రద్ధము కలుగజేసింది యీ రిపోర్టు. శవం చెడు పరిస్థితికి రావడంవలన చివరికి దానిని స్వగ్రామమునకు తీసుకుపోయి దహనం చేసే పరిస్థితిలేక, పరంగల్లులోని గాంధీ హాస్పిటల్ ప్రక్కన పోతిపెట్టారు. దానిని తిరిగి పరీక్షచేయవలయునంటే అక్కడ ఐ. జి. మండి పోలీసు సూపరింటెండెంట్ గారు, వాళ్ళు తీసి చూపించారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడు ఆ కేసు కోర్టులో దాఖలు అయిందా ?

శ్రీ యన్. వి. కె. ప్రసాద్ : కోర్టులో దాఖలు కాలేదు. అయినా, నేను ఆ కేసుయొక్క మెరిట్స్ లోనికిపోవడంలేదు పాట్లు చెబుతున్నాను. మళ్ళీ ఆ శవాన్ని పరీక్షచేశారు. అప్పటికే శరీరం శనింమైపోయింది. బోంబు విరగలేదుకాదు అంతా కుళ్ళిపోయింది. అందువలన ప్రధానభాగాలు పరీక్షించి తెలుసుకొనడానికి అవకాశంలేదు. అందువలన మేము ఏ కారణమువలన చనిపోయిందీ చెప్పలేము అన్నారు. అదృష్టం, నేనీ విషయాలు ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, ఒక కాంగ్రెసు సభ్యుడు జనగాం తాలూకాలో గందరగోళం జరుగుతున్నది సి. ఐ. డి. ఎంక్వైరీ జరుగమన్నాయి. అందుకు నాకు అభ్యంతరములేదు. సి. ఐ. డి. ఎంక్వైరీ జరిపించండి ఇక్కడ హత్య ఏవిధంగా జరిగిందనే సమస్యకాదు అవేదా శవపరీక్ష ఏవిధంగా జరిగింది? వందనామా ఏ విధంగా జరిగింది? యీ విషయాలను

ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఒక గ్రామ పంచాయితీ ఎన్నికలలో వ్యూహానికా యీ హత్య ఎరిగిందనే విషయం ముడిపెట్టడమే. సెలంగాణలో సమగ్రమైన గాంధీజీ రామచంద్రారెడ్డిగారిలాంటి పెద్దపెద్ద పోరాట, చతుర్ముఖ అధికారులతో ముందు నుంచి పనిపించి ఉన్నారామో విన్నవించాలి. పెద్ద లేదు. వీటిని అధికారులనుండిగా ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను.

రాష్ట్రములో శాంతి భద్రతలు చక్కగా కాపాడబడుచున్నది గానుచున్నది. తమ ప్రసంగముతో చెప్పారు. మా నియోజకవర్గములోని పోలీసులపై ఎన్నికలు విధిగా వున్నది అర్థమవుతుంది. అక్కడ లా అండ్ ఆర్డర్ అనేది ఎన్నికల ముద్ర గార దేశములో గారిచే అమలు జరుపబడుతున్నది. అక్కడ లా పోలీస్ స్టేషన్ ఉంది. ఆ స్టేషన్లోని పోలీసు సబ్ డివిజన్లలో, మొత్తం వారంతా ఆ దేశములో గారి కూర్చుంటూ వ్యవహరిస్తారు. ఈ విషయం చాలా కాలము నుండి జరుగుతున్నది. అనేకసార్లు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చాము. ఆ దృష్టికి విమల జరిగిన దేశములో గారు చెబితే గాని పోలీసులు వెళ్ళు. లక్షీనారాయణపూర్ అనే గ్రామంలోనే పంచాయితీ బోర్డులోకి అందరూ ఆ దేశములో గారి ముగియలే వచ్చారు. ఒక్క మునిమాత్రం ఆయనకు వ్యతిరేకంగా నెగ్గాడు. అందుకామ అతన్ని పొందింది, అది యిల్లు దోపిడీదే. చాలా యాదనలకు గురికాడు. ఆ విషయం హోం శాఖామంత్రులవరకు వెళ్ళినది. కాని, ప్రభుత్వం తగినచర్య తీసుకోలేదు. చివరకు అది పిల్ల లాంగడి. తనకాళ్ళపై పడితేనే గాని ఆయన ఊరుకో లేదు. ఈ విషయము అనేక విషయములు జరుగుతున్నవి. ఒకరి యింట్లోని చాలా భర్తల తగాదాలలో కలుగజేసుకోవడం, రామచంద్రారెడ్డి అనే ఆసామి రాజ్యాన్ని అమ్ముకొనడానికి వెళుతుంటే పోలీసులను పంపించి పోయే జగ్గును వెనక్కు లాక్కువచ్చి పశుపరచుకొనడం యీ విధంగా చాలా కాలం నుండి జరుగుతున్నది. పోలీసు స్టేషన్లను తీసిపారవేయమని మేము చాలాసార్లు కోరుతున్నాము. అలా వకు చాలా వరిత్ర ఉంది. 1943-44 సంవత్సరంలో వైశాఖ ప్రభుత్వములో వారిని నల్లగొండ జిల్లానుండి బహిష్కరించారు. కాని ఆయనవలన యిటువంటి సంఘటనలు చాలా జరుగుతున్నవి. తమక ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా వారిని అధికారులకు వెంటనే చర్యలు తీసుకొనవలయునని, వెంటనే అక్కడ పోలీసు స్టేషన్లను ఎత్తివేయవలయునని కోరుతున్నాను.

ప్రభుత్వం వక్షపాకవై అరికో వ్యవహరిస్తున్నది. లేనిదే తెలుసుకొనవలయు వన్న వరంగల్లు టావర్స్ పొన్నెటి చాలా చక్కని ఉదాహరణ. ఆ పొన్నెటిని ఎవడు వదులుతున్నారో : పారిశ్రామికలు వదులుతున్నారో : వరంగల్లు జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులు, ఒక యం. ఎల్. ఎ. గారు... వారు పేరు నేను అక్కడ చెప్పవచ్చు.

శ్రీ కృష్ణమాచారి (సంగారెడ్డి-జనరల్) : అవును, ఈ సమావేశములో గౌరవనీయ గవర్నరుగారు ప్రశంసించినందుకు చాలా నా భగ్గువానాల్పేస్తున్నాను. ఇప్పుడు, కొన్ని ముఖ్యవిషయములను మనవిచేస్తున్నాను. అంబేద్కర్ బాబుల విషయం యీనాడు పోక్సల సంవత్సరములో విభిన్నముగా మార్పిడిదం జరిగింది. అంబేద్కర్ బాబుల పరిశోధనయు విచారణలో ప్రభుత్వం ఆలస్యమున్న మార్పు కింది. న్యాయాధికారుల విరక్తమైనదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటివరకు పోక్స నాడు ఈ విషయంలో నాకు స్వయంగా చాల అనుభవమున్నది. నేను, బాక్సలగల సోషల్ వెల్ ఫేర్ ఆఫీసరు, తాయాకాకు సంబంధించిన ఆహ్వానించు. దీనివల్ల అతనిని యాద వెల్లె పందలాది గాగ్రామాలలోని భూములను విడిచాడు. ఇప్పటి స్థలంలోని కూడ 1 గజాలు, 3 గజాలు, గుంరలు ఉన్నాయి. చాల స్థలంలో చెట్లు ఉన్నాయి. అటువంటి, సేద్యానికి ఏ మాత్రముకూడ వీలులేని భూములను అక్కడనున్న రైతులు తీసుకొని, తమ చెరువును దారపోసి సాగులోనికి తెచ్చారు. వారు 10, 15 సంవత్సరములు కష్టపడినారు. ఈ నాడు రైతులకు న్యాయం చేస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. కాని, మొదట ఆ రైతులనుంచి ఆ భూములను తీసుకొని, తరువాత ఇస్తాము అనడం శోచనీయమైనటువంటిది. ఎంత భూమి ఇవ్వవలసికొన్నారో, అంత ఎరకు అచ్చేబెట్టి, మిగదాభూమి తీసుకొంటామంటే కొంతవరకు ఆలోచించవచ్చు కాని మొత్తంగా, భూమినుంచి వెళ్లగొట్టడం న్యాయంకాదు. సర్వం చేపట్టినై జాల్మానాలు, తావానులు వేయడమనేది న్యాయానికి విరుద్ధమని మనవిచేస్తున్నాను.

10, 15 సంవత్సరాలనుంచి ప్రభుత్వోద్యోగాలలోనున్నవారిని యీనాడు పెంషరీ అనేపేరుతో తీసేయడం జరుగుతున్నది. పెంషరీగా చాలమందివున్నారు. రేపటి దినముతో కొందరి ఉద్యోగము సమాప్తమవుతున్నది. దీనిని ఉదాహరణగా తీసుకొని, ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తాను. వట్టంచెరువులో రూరల్ రెవెన్యూమెంటు డిపార్టుమెంటు ఉన్నది. ఆ కాక, కోట్ల, వ్యవసాయం మున్నగువాటిని గురించి ప్రభుత్వం చేస్తుంది. ఆ పని ఇప్పుడు కో-ఆపరేటివ్స్ కు ఇవ్వబడ్డది ఆ డిపార్టుమెంటు 2, 3 ముసాల కిక్కిరించిన వీరిమల్ హత్ బెండరీ డిపార్టుమెంటు ప్యాసివం చేశారు. ప్యాసివం కావడంతోనే, ఆ డిపార్టుమెంటువారు 18 మంది ఉద్యోగులకు 30 జూన్ తో టీ ఉద్యోగములు సమాప్తమవుతున్నవి, వెల్లెపోషంపినది అని తెల్లినేషన్ వోటీసులు ఇచ్చారు. 25, 28 సంవత్సరాలనుంచి వారు సెవిక్ చక్రీసు చూపుకు పూర్తిగా అనుగుణంగా, చాటికి లోపలికి వనిచేస్తున్నారు. ఈ నాడు, వారిని పెంషరీయే గమక తీసేస్తామనడం ఏమి న్యాయం? దీనిని బట్టి ప్రభుత్వం ఎంత అనలోచితంగా ప్రభుత్వమున్నదో స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. పెంషరీగా 28 సంవత్సరములుగానూంటే ఇక దీనిని గురించి విచారించాలో, నవ్యాలో ఆర్థికాకుండా వున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— తమకు ఆవైపున ఉన్నాడు తమకు నవ్వారో, విచారించారో తమరే తేల్చుకోవాలి. ప్రభుత్వం నీతి, న్యాయం లేకుండా ఉన్నది అనగానే ప్రతిపక్షాలవాడు తప్పులు కొట్టినాడు.

శ్రీ కృష్ణమాచారి :— ఈ నామం విల్లు వచ్చింది. కానీ, యీ నామం నిజంగా యీనానాదాని పరిస్థితి దృశ్యంకు స్పర్శములే ఉన్నది. ఈనానాదానం భూములు వస్తుగర్హితేకారు. అందువల్ల వారికి గ్రామీణ్యం నుంచి అప్పులుగానీ, బ్యాంకులనుంచి టుడాలుగానీ తీసుకోవడానికి అవకాశం లేదు వారి భూములు పట్టాలుగావు. యీ నామంగా లేవు.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో మంజీరా నుంచి హైదరాబాదు, సికిందరాబాదులకు నీటి సరఫరా కల్పించుటకు ప్రయత్నిస్తున్నామని నోచిచ్చారు మేము ప్రతిక్షించి చూస్తున్నాము. కానీ, ఇంతవరకు ఏమీలేదు సంగారెడ్డి జిల్లా కేంద్రములో నీటి సరఫరాకి బాండ్లంగా ఉన్నది. సాధ్యమైనంతవరకు తొందరలో సంగారెడ్డికి నీరు యిస్తూ హైదరాబాదుకు తెచ్చే ప్రయత్నం చేయాలని ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను.

పరిశ్రమల విషయంలో చాలా అవకాశవకలు కనబడుతున్నాయి. ఒక ఆశాజ్యోతి మాత్రము ఉన్నది. ఈ మంత్రిగారు పరిశ్రమలనభివృద్ధి చేయుటకు సర్వ విధముల ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది, అందరు కూడ సంతోషించవలసిన విషయం. నేను, యీ సందర్భంలో మంత్రిగారికి ఒక విషయం చూపి చేస్తున్నాను. ఖాదీ మరియు పరిశ్రమల బోర్డులో అన్ని జిల్లాలవారికి తగు ప్రాతినిధ్యము లేదు. ప్రాతినిధ్యం ఉండకపోతే ఆ బోర్డు సక్రమంగా నడవటం కష్టం. మంత్రిగారు పరిశ్రమల పరివృద్ధిచేయాలని దృఢ సంకల్పం ఉన్నాడు. వారు యీ విషయాన్నికూడ ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

విద్య విషయంలో ఒకటి చెప్పదలచుతున్నాను. స్కూలర్ విద్యలు కేవలం పెద్దాల్లా కులాలకు, బాక్సర్లు క్లాసులకు మాత్రమే ఇవ్వబడుతున్నాయి. వారికి ఇవ్వవలసిందే; కాదు అనను. పాఠశాల క్లాసులలో కూడ పేదవారుగ వుండేవారికి అట్టి పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. శ్రీ విద్య విషయంలో మనం చాలా బ్యాక్వర్డుగా ఉన్నాము. పెద్దాల్లా బ్యాక్వర్డు తరగతులకు వి పాఠశాలలు లభిస్తున్నాయో, అటువంటివే ప్రీలకు కూడా ఇవ్వాలి. అప్పుడే జనపరిశ్రమలో సగంగా ఉంటున్న శ్రీ జనావాడు ముందుకు తెచ్చిన వారము అవుతాము. ఇంకా ఎన్నో విషయాలున్న పనులు లేనందున తమ పెంపుతో ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ బసవమూనయ్య (అందోర్) :— అధ్యక్ష, శ్రీ భీమవేన నరాయణగారి ప్రభుత్వంలో ప్రయోగించిన పద్ధతులం పాత పద్ధతులు కొత్త పాతగా

ఉంది. వ్యక్తిగతంగా విజ్ఞానవరులు కావడంవల్ల పాండిత్యంలో తమ దానభాగ్యాన్ని చూపించారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని ఇంకొక ప్రత్యేకతను గురించి వారు చెప్పారు. భాత్యులు : గ్రైవాలు వీ విధంగా విజ్ఞానంలో ఆసక్తిగతున్నామో గురించిన వారు చెప్పారు. ఈ విషయమై ఒక్క ఉదాహరణ మాత్రమే చెప్పవలసివచ్చింది. గోపాల్ లో జరిగిన ఉద్బోధన. సామగ్రి శ్రమ గొట్టడం వైదుల ప్రావీణ్యం చెప్పారు. దీని నుండి గాఢపరచి దానిని గొట్టడం నుండి గొట్టడంవల్ల దాని వేరు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఈ విషయం ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో ఉంది, లేదా.

శ్రీ జనన మానయ్య : నాకు తెలియదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : తెలియకపోతే మాట్లాడకండి.

శ్రీ జనన మానయ్య : పరిపాలనా పన్నురణలను గురించి వివరించారు. అయితే లండన్ గొండితనం ఆపడానికి ఏమీ ప్రయత్నం చేసారో, ఏమీ చేయాలి చెప్పారో, ఇందులో లేదు. లండన్ గొండి తనం పరిశీలన పెరిగిపోయింది. మైక్రు డిపార్టుమెంటు అసిస్టెంట్లు తెల్లెరుగులు కొన్ని లక్షల చూపాయలను కాజేయడం విషయమై రెండు సంవత్సరాల క్రితం పోటోలయ్యుక్తంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి అందించాను. దానిని ఏమీ చేసారో తెలియదు. చెప్పి దానిచేయడానికి కాగితం ఇస్తే ఆరు నెలలకు తహసీల్దారులు వెతుకుంచి, సంవత్సరం పొదుగునా అందోర కాళాకాలో నాలుగు చెరువులు బాగు చేసారంటే ఎంత ముందుకు వస్తున్నామో అలోచించండి. ఇది వ్యవసాయక దేశం. గోరక్షణ జరిగినప్పుడే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించినట్లు అని మహాత్మాగాంధీగారు నొక్కి చెప్పారు. రాష్ట్రంలో గోహత్యను నిషేధిస్తూ ఇంతవరకు ఎట్టి చట్టమూలేదు. ఎంతో మంది ఉపవాస దీక్షలుకూడా జరిపారు. ఎన్ని సంవత్సరాలుగానో నెలకొని ఉంటున్నది. ఇది అంతా కష్టాయి విధానంగా చూడాలి. దయాదాక్షిణ్యాల లేకుండా ఉంది. ఎంతోమంది కార్యకర్తలు, ప్రజలు కోరుతున్నా. తెలంగాణకు సంబంధించిన కానక్షనకులు కోరు తున్నా. మధ్యపాన నిషేధాన్ని ప్రభుత్వం ఇక్కడ అమలు చేయడంలేదు. ఇది చాలా అవసరం. దానిని తొందరగా తీసుకురావలసి ఉంది. భూసంస్కరణలు తీసుకు వచ్చి రైతులకు, కవులదారులకు చాలా కలుగజేస్తామని చెప్పి ఎన్నో సంవత్సరాలు అంశ్యం చేసి చివరకు భూకామందులు తమ ఇష్ట ప్రకారం చేసుకొనిత తరువాత ఇప్పుడు ఎనిమిది నికాణగా భూములును విడిచిపె. మినహాయింపులు పెట్టి, కడకు భూమి దొరుకుతుందో, లేదో అనే ప్రశ్నలో బిల్లు తీసుకువచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పెద్ద పరిశ్రమ ఏదైనా ఉన్నదా అంటే—నున్న. ఒక రేఖ ఏదో పరిశ్రమ అయినా కేంద్రంనుంచి దక్షిణానికి వచ్చినా అది మద్యముకు పోతుంది, కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ కు

రాదు. మూడవ పరిణామంలో చౌ.బా.కు వర్గమోక్షనం కలుగుతుంది. సంయుక్త మహారాష్ట్ర ఉద్భవం ద్వారా వారు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని హతం గొట్టి, వైర్య సాహసాలతో ఎన్నికల సీనుకావడమే కారణం. కేంద్రం మాటలలోను, ఆహింసా తత్వం రోను విశేషాలతో లేదు కనుక గట్టి పరియత్నం జరిగితేనే నింటుంది. తెలంగాణాకు సంబంధించిన దేవనాగు ప్రాజెక్టును కేంద్ర, శాన్ టోనో చేసినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంతవరకు చేయవలెదు. ఇది తెలంగాణాకు ఉన్న ఒక్క సాగ్రేష్ట.

పంచాయతీ సమితులను గురించి చెప్పాలంటే చూ సమితికి సంబంధించిన రవణారెడ్డిగూడెం 90వేల రూపాయలకు కట్టబడిన అడుగడుండానే సామానుకొన్నాడు. పలువురి దాక్షిణ్య శ్రీ పీఠానంతోటను జోగిపేట జాతరలో disturb చేసి బజారులో ఆగారం చేసి అవిధిగా పనిచేసినందు వారిని ఏమి చేసారు; బవున్ కట్టబడిన పంపించిన క్షుర్కు 10 వేల రూపాయలు తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు. రెండు, మూడు సంవత్సరాలైనది. వారిమీద వారంబు లేదు; అసగడంలేదు; పట్టుకోవడం లేదు మా పార్లమెంట్ లో 10 మంది తీవ్రులను అపాయింట్ చేస్తే ఎదిరుదామన్నాడు. ఇంకో, నుంచి పెర్మిట్ తో చేస్తూ అర్హత వచ్చాయి. ఈవిధంగా ఉంది పంచాయతీ పాలన, అర్థిక పరిస్థితి చూస్తే పన్నుల భారంపల్ల రోజురోజుకు పరిస్థితి కష్టంగా అవుతున్నది. ఏమైనా సౌకర్యాలు వస్తున్నాయా అంటే ఖర్చులో 50% పర్మిట్ తో దొంగులకు కంట్రాక్టర్లకు ఖర్చు అవుతోంది. బాధ్యతగా ఉద్భవ అవడంలేదు. నిర్బంధ విద్యవిషయమై ఇంకా అలోచిస్తున్నారు. మనదేశంలో స్టూడెంట్లు ఓకా ఇతర దేశాలలో కంటే ఎక్కువగా ఉంది. తక్కువగా లేదు. వారికి సౌకర్యాలు ఏమి ఉన్నాయి; పగటి దోజనం వ్యవస్థపంపిలేదా ఉందా; జోగిపేట బాస్టలు ఇంతవరకు తెరువబడలేదు ప్రైవేట్ స్కూలుకు ఉపయోగించే విల్లింగులో హైస్కూలు నడుపుతున్నారు. ఆ కాలాకాలో హైస్కూలు open చేయలేదు; ఎన్ని స్కూలు ఎక్కువ చేసారో లేదు. బస్సు ప్రయాణాల విషయంలో కార్పొరేషన్ అయిన తరువాత ఎక్కడానికి దిగడానికి ఆసౌకర్యం, ఇబ్బంది-సర్వ అవలక్షణాలూ వచ్చాయి. రివల్యూషన్ లైట్స్ రిపార్టుమెంటులో 'మిర్ల' పూనిననాడు వేలమంది ప్రజలు ప్రయాణానికై శ్రీ కంపార్టుమెంటు దర్బారులో దొర్లవ్వంగా ఎక్కినా ఏమి జరగలేదు. వైద్య సౌకర్యాల విషయం చూస్తే ప్రైవేట్ హెల్తు సెంటరులో అసలు దాక్షిణ్యలేదు. ఆ హెల్తు సెంటరు ఎందుకు; 90 వేల రూపాయలు గ్రామస్థులనుంచి సమూహచేసి మెదక్కులో బార్డు కట్టిస్తే ఇంతవరకు రెండు సంవత్సరాలైనా శ్రీ దాక్షిణ్యను పేయలేదు. వెనుకబడిన జాతుల ఉద్ధరణ అనేది వర్ధాంతర వివాదాలు జరిగితేనే అవుతుంది. కాకపోతే కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీకు ఒక అమ్మాయి ఉందా?

శ్రీ బసవ మాసయ్య : నేను inter-caste, inter-province marriage చేసుకున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : కంగ్రాట్సులేషన్సు.

శ్రీ బసవ మాసయ్య : నీటి పారుదల విషయంలో మేము చట్టానుసరించి 80 చెరువులను తిగుబేసామని చెప్పుచున్నాం. అది సాధనమై తెలియడంలేదు. కాబట్టి నాలుగో అంశ చానీయడం—కొత్త బోలెడు బావిలు పెట్టామని చెప్పియున్నాం. దీని తెలుస్తూంటే ఎటు పోతున్నామో తెలియదు. అలాగే విషయంలో మూడు నెలల క్రిందట రు 52 ల ఇస్తామంటే ఇప్పుడు రు 64 ల—నెలకు రు 5 ల చొప్పున పెరిగింది.

అఖరు అంశం బంజరు భూములు, 1948, 52,54 రు 10.50 ను ఏ ఏడయ్యూ అయితే చూడమని పాసుచేసే బంజరు భూములు, గైదాను భూములు వట్టలు చేయాలని ప్రభుత్వము అర్థమై యిచ్చినప్పటికీ లంచగొండి అధికారులు అబద్ధతగా ప్రకరించి చేయక కట్టిపెట్టిన వాటిని యీలోక రంగారెడ్డిగారు, తెలంగాణాకు హామీలు యిచ్చిన మహాపురుషులు అనిపించుకొనేవారు వయాదాక్షిణ్యాల చేతగా తీసివేయడం. ఇప్పుడే కృష్ణాదారిగారు చెప్పారు—అన్యాయం అనిపితి ప్రభుత్వం అనేది. దానినైనా గ్రహించి తక్షణమే పాలిసి చూపుకోవాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ యు. రంగరాజు (ఇచ్చాపురం) : అధ్యక్ష గవర్నరుగారి ప్రశ్నల గంలో తొలుతనే పరిపాలనా సంస్కరణ గురించి చెప్పడం ముఖ్యమం. ఇంతకు ముందు డిజేట్లో పెద్దలు చాలమంది చెప్పారు. మనం కాగితాలు పెట్టేటప్పుడు మంత్రిగారి దగ్గరనుంచి కూడా సమాచారాలు రావేమని నాకు తెలిసినంతవరకు నేను కాగితాలు పెట్టడం జక్కువ అనుకోండి—ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రి పంజీరెడ్డిగారు, ప్రస్తుతం ముఖ్యమంత్రి సజీవయ్యగారు సమాచారాలు యివ్వడం కద్దు. కానీ తరువాత లేదు. ఇంక డిపార్టుమెంటు వంగతి చెప్పనక్కరలేదు. సంస్కరణలు రాబోయే ముందు మనం ఏమి చేయాలి? రెండు విషయాలు వస్తున్నాయి. బాటన్ హం సిస్టమ్, గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా డిప్లోమలు. ఈ రెండింటిని ఒకే విధముగా పొంది ఇరుగువలసినది ఏమంటే కాగితం పెట్టిన దానికి దర్జావు ఉండాలి. పెట్టిన వాడికి కొంతకాలంలో సమాధానం రావాలి. అవసరమికి రెడ్ లైసిజం కొలంబో తగ్గించాలి. పూర్వం ప్రాదర్శనాదు సంస్థానంలో అబ్దుల్లా డిప్లోమలు అని ఉండేది. అబ్దుల్లా డిప్లోమలు అంటే కాగితం కనిపించదు. దానికి ఏమాత్రం అప్కారం లేకుండా మన వ్యవహారం పొగించుకుని ప్రభుత్వం సక్రమంగా ఉందని తెలియ జేయాలి. అ విధముగా జరిగిన నాదే. ప్రభుత్వము పార్టీలు జరిపి

చినాడే ప్రభుత్వము విజయము పొందగలదు. మొన్న ద్రిటిపు కన్వెన్షన్ పార్టీ గెలిచింది. “లేబరు పార్టీ చాల అభివృద్ధికరమైన మార్గాలు చూపిస్తున్నాడు మీరు—కన్వెన్షన్ పార్టీవారు—గెలవానికి కారణం ఏమిటి” అని అడుగగా మార్క్సిస్ట్ చెప్పాడు “నాకు తెలిసినంతవరకు మా పార్టీ చైర్మను హెయిల్బామ్ అడగండి” అని. హెయిల్బామ్ అడగడంలోని కీలుకు ఏమిటి? హెయిల్బామ్ కి ఏవోటరైనా ఏ నమస్కరణలైనా వ్రాసుకోవచ్చును. దానికి వారంరోజుల లోపం సమాధానం ఇచ్చేవాడు. అదే కారణముగా కన్వెన్షన్ పార్టీ విజయం పొందినదని మార్క్సిస్ట్ చెప్పాడు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఇది తెలుసుకొనే కాబోయిన సంస్కరణల కోసం ఒక కమిటీని పెట్టింది. ఇది చాల పనులు చేసిన విషయము. రురువాత Anti-corruption Department ను re-organise చేయడానికి బొంబాయికి ఒక ఆఫీసును పంపింది ఒక రిపోర్టు తెప్పించుటన్నారు. అది కూడా చాల వందర్యభరితంగా ఉంది. చాల ఉత్తమమైనదని నా నమ్మకము. కారణం ఏమంటే యీమధ్య కి నెలం క్రితం ఇచ్చాపురం, సోంపేటలో ప్రోహిషిషను సందర్భంగా కరప్షన్ ఉందని పత్రికలలో చార్జీలు వస్తే క్రైంబ్యాండ్ నుంచి వెచ్చినవారు ఎవరినీ కలిసి పంగలి తెలుసుకోకుండా ఎవరైతే క్రైంకు కారణమౌతులైనారో వారిని కలిసి, పోయినారని తెలిపినది. Anti - corruption Department ను re-organize చేయడానికి మన ప్రభుత్వం చర్య తీసుకున్నారు. చాల వాస్తవిక దృష్టిని కనపరచారని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. నీటిపారుదల విషయంలో శ్రీకాకుళం జిల్లానుకూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. వంశధార ప్రాజెక్టు ఇంతవరకు రాలేదు. 50 ఏళ్లనుంచి నారాయణపురం ఆనకట్ట కట్టవలసదాం మొదలగు చిన్నపనులు జరిగాయి. ఎన్నో జిల్లాలో అధికారంగా పనులు జరిగాయి. విశాఖ జిల్లాలో జరిగినది. దానికి మంత్రులు లేరు, ప్రతినిధులు లేరు అంటే శాంతి నదికి కోటి రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి పూర్తి చేస్తున్నారు. అయితే శ్రీకాకుళం జిల్లా ఇంతవరకు వెనుకబడి ఉంది. వంశధార take up చేయడం బాగుంది. వంశధార యీ సంవత్సరం take up చేసి spill over scheme క్రింద మూడవ ప్రణాళిక క్రింద తీసుకుని రావడం బాగుంటుంది. అలా చేస్తే ప్రత్యేకంగా గవర్నమెంటు వ్రాయడం అవసరం ఉండదు. ఈ సంవత్సరమే దానికి amounts sanction చేయాలి. వంశధారలో పాటు శ్రీకాకుళంలో బాహుదా ఉంది, upper reaches గురించి ఒరిస్సా ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయి వారు ఒకటి రెండు ఉపనదులకు అవకట్టలు కట్టి ముద్దున్నారు. మనం ముందుగా అప్పీములు take up చేసే నీటిని పూర్తిగా ఉపయోగించడానికి అవకాశం ఉండేది. వారు upper reaches లో కట్టకోడానికి వారికి హక్కు ఉంది. కొదవలేదు వారికో సంప్రదించి బాహుదానికి execution sanction చేయించి spill over schemes క్రింద మూడవ

ప్రకారానికి తీసుకుని వచ్చి సహకృతం చేసుకోవాలి. అలాగే అన్ని పట్టణాలలో
బాటలు మీదుగా మొదట బంగారాలు దగ్గర అమ్మాయి, బట్టలు, వస్తువులు వంటివి అమ్మ
రిజర్వాయలు వేసి తెలుసు pick up అని అంటారు. అలాగే అన్ని పట్టణాలలో
అప్పుడు అందరిలో ఏదేమిది వైద్య, పరిశోధించి నిర్ణయించి అప్పుడు అది
ఒక అనేక రకాలుకోడానికి విలంబనము చేయకుండా వాషింగ్ టోన్, ట్యూబ్
చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి పోజుగారు గవర్నరు ప్రోటెక్టెడ్
famine roads విషయమై 15 లక్షల రూపాయలు ప్రకటించి, విభజించి
తదవ, చిత్తూరు జిల్లాలోని అన్ని పట్టణాల, చెప్పాను. అందుకు అన్ని పట్టణాలలో
సంతోషము. శ్రీకాపిఠం జిల్లాలో అప్పుడు ఒక రోజు మాట్లాడుకుని విభజించి
famine roads వేశారు. వారి formation పోయింది. అందుకు మాట్లాడుకుని
formation కి అవుతుంది వాటిగతి ఏమిటి? Completed roads మాట్లాడుకుని
formation పోయింది. సో పేటనుంచి అందుకు మాట్లాడుకుని formation లేదు.
గవర్నరుమెంటు ఉత్తరపున ద్వారా famine roads మాట్లాడిన కారణం ఏమిటో
వలసి ఉన్నది. కాని ఆరోధుకి liabilities ఉన్నందున తీసుకోవడం అప్పుడు
ఏమిటి ఆ liabilities అని ఉన్నాయిన్నామని ఆరోధు formation చేసుకున్నామని
కొంతమంది తెలుసు భూమిమీద వెళ్ళి ఉంటాయి. Compensation అప్పుడు వలసి
ఉంటుంది. దీనికోసం ఎన్నో సంవత్సరాలు agitation కాగా acquisition
proceedings పూర్తయి అప్పుడు రిజ్ల్యూషన్ వేశారు. 1,20,000 రూపాయలు అప్పుడు
వలసి ఉంటుంది. కమిటీమనిషి పురందర్లు ఇచ్చారు. కమిటీ మొదట చెల్లించడానికి
మరికొన్ని రోడ్లు హైవేస్ తీసుకుని కంపెనీషన్ ఇచ్చారు. Acquisition
proceedings యిస్తేనే కాని take up చేయడానికి వీలులేదు. హైవేస్ పోయి
మెంటు వారు అంతవరకు గాంజుకొరకు apply చేయకుండా acquisition
proceedings పూర్తిచేసి రోడ్లకు పేపర్లేగాని రోడ్లన్ని మరమ్మత్తు
చేయమని గవర్నరుగారికి వీలులేదు. తరువాత విద్య విషయం చెప్పారు. అది అయిదేళ్లు
అనుభవంలో విద్య. వైద్య రంగాలలో ఎంతో అభివృద్ధి పొందినామని మనకు
తెలిసినదే. నాగార్జున యూనివర్సిటీ take up చేయాలని తంపెడుతున్నాడు. అది
గొప్ప సంగతి. ఇక్కడ కాకతీయ యూనివర్సిటీ పొందినామని తెలిసినదే.
హైస్కూల్లను అభివృద్ధి చేసుకుంటున్నాము. 1960 వరకు అన్ని హైస్కూల్లు
up-grade కావడానికి తగిన ధనం ఉందో లేదో ఆలోచించాలి. మన పాఠశాల
ప్రకారం up-grade అయిన ప్రతి హైస్కూలులోను Seventh Form
ఉండాలి. అప్పటికి అది up-grade అనాలి. లేక down-grade చేయాలి
ఈనందర్పంలో middle schoolsను అభివృద్ధి చేయడం వాషింగ్, upgrade
చేయడానికి అనువుగా central aid ఎంత ఉంది. provincial గా matching

grant ఎంత ఇవ్వగలరు, దానికి budgetary provision ఎంత ఉంది అనే అంశాలు చూసుకుని ఆ విధముగా పోర్టఫోలో ఇవ్వాలిగాని కొత్త సమస్యలు ఉత్పన్నం కావడానికి యీ నాచేసుంది కారణం కాదు. నేషనల్ రూరల్ వాటర్ సప్లయ క్రింద సవ్యముగా వ్యవహారము జరిగిందిని నేను అనుకొను. రిస్క్ సంవత్సరాల క్రితం ఇచ్చాపురం యూనిట్ చేశాము అన్నారు. రివేల జనాభా కలిగి సమీపమునగల 100 గ్రామాలకు 20 లక్షల రూపాయలతో మంచినీటి సరఫరా చేయడానికి ఒక పథకం ఉంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 120 మైళ్ల సముద్ర పొంగితం ఒక యూనిటు యిచ్చారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదేశం ప్రకారం 10 వేల రూపాయలకంటే ఒక నుయ్యి మించకూడదు అని పథకంలో ఉంది. నేను మొన్ననే బ్రిహ్మసంపరెడ్డి గారిని కలుసుకున్నాను. అది ఇంకా push చేయలేదన్నారు. స్కీమును అనుబంధంలో పెట్టిన నాడే చెక్కలిలో ఒక సర్వేయింగ్ శాంక్షను చేశారు. రెండు సంవత్సరాలైనా నేటికీ ఇంజనీరును పేయలేదు. విశాఖపట్నం నుంచి ఇచ్చి ఇంజనీరు కొన్ని కొన్ని వసులు చేసి పోతున్నారు. నేషనల్ రూరల్ వాటర్ సప్లయ, ఆర్డరు వాటరు సప్లయ ఒక సూపరంటెండింగు ఇంజనీరు చూస్తున్నారు. రూరలు వాటరు సప్లయ స్కీమును ప్రోత్సహించి ఫిబ్రవరిలో శాంక్షను చేశారు. ఎవరిని పేయాలనే తిశుకులు పకి ఎవరిని పేయలేదు. చెక్కలి సర్వేయింగుకు ఒక అసిస్టెంటు ఇంజనీరును పేసి స్కీమును తొందరగా అమలు చేయాలి. ఇది కాక ఉద్ధాంలో నీటి ఆభావం ఉన్న సంగతి అందరికీ తెలుసును. ఈ సందర్భంలో నేను ప్రభుత్వానికి ఒక స్కీము ఇచ్చాను. బాహుదానదిలో నూతులు తగ్గివ్వించి ఆ నీటిని over head tanks కు సూది కొండ మీదికి పంపించి అక్కడనుంచి పైపులు పంపించడానికి ఒక స్కీమును పంపించాను. దానిని ముఖ్యమంత్రి గారు పరీక్షించ చేస్తామన్నారు. ఆ విధముగా చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

**Sri P. Anthony Reddy (Anantapur):* Mr. Speaker Sir, I am really thankful to the Governor for giving a key-note of hope and confidence in the Government. The Government, no doubt, has done good many things and His Excellency has also told us that they are proceeding with a great ideal—ideal of brother-hood—without any considerations of caste or creed. This is really a very hopeful measure and I am sure our Government will walk in this path of brotherhood and see ultimately that our State becomes one of the greatest States of the country.

I am really happy, Sir, that the Government has appointed an Administrative Reforms Committee. Fro

the last three years, I have been agitating in this Assembly that the Government must do something in order to eliminate red-tapism in our administrative procedure. This has led to lot of wastage. Now, I hope, Sir, that this Administrative Reforms Committee will do something and see that our procedure is made more simple and that hereafter the disposal of our papers will be much quicker. But I have got a little fear, Sir. The members of this Administrative Reforms Committee appear to be those people who have been almost brought up under this red-tapism. Will these people rise above the system under which they have been working for the last 10, 20 or even 30 years and evolve a new system making it more simple? I have got my own doubt, Sir. I hope this Committee members will at least study the Appleby Committee recommendations given to the Government of India and see that the procedure is made simple and the disposals become much quicker and more just. I only trust that the report of this Committee will not suffer the fate of Appleby Committee Report.

Another happy thing, Sir, is that the Government is also doing something in relation to anti-corruption work. The great difficulty experienced in this matter is, the X Department or the CID recommends for the prosecution of some of the culprits, but unfortunately the prosecution cannot be launched normally unless the departmental head gives his consent. Here again, Sir, things are not quite happy. If the departmental head likes the individual or is interested in him, he will always tell the CID not to launch the prosecution. If he, however, does not like the individual, he will ask them to launch the prosecution. Hereafter at least, the anti-corruption reforms should ensure that once the CID is fully confident that the prosecution will be successful, the departmental head should have nothing to do in the matter. If that point is noted, I am sure, corruption will to a great extent be eliminated in our State.

Now, coming to planning, Sir, our Government has no doubt established panchayat raj bringing planning under their control. But here, again, somewhere or the other, our Government has introduced red-tapism. The panchayats and also the panchayat samithies are to a great extent dependant upon the zilla parishads and the latter cannot do anything unless the Government puts certain funds at their disposal. The panchayat samithies have some powers, but to implement them they don't have funds. So, unless funds are provided and that too very liberally, I am afraid, the samithies cannot do much work. The Government may say, the samithies can tax the people, but to tax the already overtaxed people will not be an easy thing. Therefore, the Government should find ways and means of augmenting the funds of the samithies and see that these developmental activities are done in greater efficiency. Here again, under Planning and Development, I fear, we are giving undue importance to facts and figures, especially figures. At every stage, statistical figures are given undue prominence. This ought to go. Mere figures, Sir, will not develop our country. We can cook up figures very easily and show that our country has advanced tremendously, but that does not improve the lot of the people. Therefore, I request that statistical figures should not be given too much importance. On the other hand, developmental activities should be given more importance. The fixing up of targets also has developed the system of cooking up statistics. Targets should be as far as possible fixed by the samithies themselves and the departmental heads at the district level should not have anything to do with that. It often happens that the samithi prepares certain targets which are sent for the scrutiny of the departmental head. The departmental head might have his own views and without considering the practicability of achieving the targets he suggests certain things which naturally the samithi out of regard for the individual or other considerations accepts and so very often the targets

cannot be achieved. In order to see that they don't get a bad name, the block development officials somehow or the other see that the targets are achieved at least on paper, if not, in actual fact. And in the Samithies, Sir, we have got primary health centres. Of course, the Government is at a great disadvantage in that Doctors are not available, but once the Doctors are posted, even the medicines are not supplied. The Samithi may allot funds for the purchase of medicines, but unfortunately we have no central stores for medicine in our State and we have to depend on some other State for the purchase of medicine and they don't give you unless you get some sort of a certificate from the Government of India. Thus, we are not able to supply enough medicines to our primary health centres. This is a great handicap. Hereafter at least, the Government should issue an order enabling the samithi people to buy medicines on quotation system, accepting the lowest quotation, and buying as much medicine as possible for the primary health centres. If such a G. O. is issued, to a great extent, our primary health centres will be really serving the needs of the sick people in this State.

Coming to education, Sir, we are developing numerically very much. Every year, number of multi-purpose high schools, higher secondary schools, elementary schools and basic-type schools are started, but unfortunately, Sir, in the higher secondary and multi-purpose schools we do not have necessary staff. Most of the multi-purpose schools do not have technical assistants not to speak of qualified assistance. For academic subjects also, the same difficulty is felt in higher secondary schools. Therefore, I fear, we are starting schools without considering whether we have enough staff. Unless we have well-qualified staff, our schools will not be a great success and the necessary knowledge and training cannot be imparted to our pupils who are the future citizens of India. Therefore, Sir, the Government must

prepare a scheme by which we can increase the number of our teachers. Particularly, the short certificate course started by the Universities is not serving the purpose. That is because the pay given to these short-certificate trained teachers is not adequate. Unless some substantial increase is made in their pay, I am afraid, most of the teachers will not take the trouble of going for the short certificate course. One thing more—

Mr. Speaker : Time is over. Sri J. Anand Rao will now speak.

* శ్రీ జె. ఆనందరావు (మెంబర్స్) :— అధ్యక్ష, గవర్నరు గారి ప్రసంగంపై చివ్వుమైన ప్రసంగం జరుగుతున్నాయి. నేను ఒకటి, రెండు విషయాలపై చర్చించి కేంద్రీకరించి మాట్లాడ దలచుకొన్నాను. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో ఒక ఎమ్మినిస్ట్రేషన్ రిఫార్మ్స్ కమిటీ పెట్టబోతున్నట్లు, దానివల్ల పరిపాలనలో సౌలభ్యం ఏర్పడుతుందని చెప్పారు. కమిటీని వేయవచ్చు. ఆ కమిటీ ఆనేక సూచనలు చేయవచ్చు. వాటిని ఆచరణలోనికి తేవటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించవచ్చు. పీదైనా ఇప్పుడు దేశంలో రెడీమేడ్ ఫుడ్ ఎక్కువగా వుంది. ఒక అప్పీలేషను వెబ్సైట్ అది తిరిగి వచ్చేటప్పటికి సంపత్కరణ కాలం పడుతోంది, ఏ. దర్జాయు. ఏ లోనూ పోలీసు డిపార్టుమెంటులోను పనులు అవిధంగా జరుగుతున్నాయి. చాలా జాప్యం అవటం వల్ల ప్రజలు విసుగు చెందుతున్నారు. కేవలం దానివైపునే చూసి కేంద్రీకరించినందువల్ల ప్రయోజనం లేదు దానితో పాటు ఇంకా అనేక చిక్కులు కూడ వున్నాయి. దారు ఇన్వెస్టిమెంట్ గా వుండటం ఒకటి. అదీగాక మనం అంటే ఒక పార్టీ వారం కాకపోయినా, అందరం. అన్ని పార్టీల నాయకులు అపీనర్ల దగ్గరకు పోయి ఇలా చేయి, అలా చేయి అని చెప్పి చిక్కులు కల్పించటం కూడ జరుగుతున్నది. సంస్కరణ కమిటీ ఆ విషయాలు కూడ ఆలోచిస్తూ అంటే దానికి ఆ అర్హత లేదు, స్థాయిలేదు. ఒక అపీసులో ఒక ఉద్యోగి తన బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వహించకపోతే, నిజాయితీతో ప్రవర్తించకపోతే, లంచగొండి అయితే ఆ బాధ్యత ఆ డిపార్టుమెంటులో వున్న పెద్ద అపీనర్లపై వుంచి అటువంటి ఆ ఉద్యోగిపై చర్య తీసుకొనేటట్లుగా వుండాలి. అప్పుడే జాప్యం లేకుండా, శక్తిగా పని చేయగలుగుతారు. కానీ డిపార్టుమెంటులో పనిచేసే సబార్డినేట్ ఉద్యోగులు తమపై అపీనర్లతో జాతుండా రాజకీయ నాయకులకు కూడ భయపడవలసిన దుర్గతి వారికి ప్రాప్తించింది. వారు 'నువ్వు ఈ పని ఈ విధంగా చేయాలి. అలా చేయకపోతే నీకు ఏ గతి వస్తుతుందో చూడు,' అని బెదిరించటం జరుగుతున్నది. పనులు చేసేంతవరకే ఆ ఉద్యోగి మంచివాడు. లేకపోతే నై స్థాయికి

పోయి అతనిపై కంప్లయింట్ చేసి ట్రాన్స్ఫర్ చేయించడమో, లేదా అతనిపై కేసుకొనడమో జరుగుతుంది. ఈ విధంగా రాజకీయ నాయకుల పట్ల: పరిపాలనా పథం వల్ల వారు పని సరిగా చేయలేకుండా వున్నాడు. మేము వానిని అరెస్టు, క్లబ్బి, కలెక్టర్లను మీరు ఈ పని ఎందుకు చేయలేదు? అని అడిగితే దాని పట్ల నేను చెప్పను లేండి 'మమ్మల్ని ఏమి చేయమంటారు? ఇచ్చికొంటే చేస్తామన్నట్లుగా నామోషన్ రాకపోగా మా కిరిందకు సీట్ల వచ్చేటట్లుగా మేం ఎందుకు చేయాలి? ఏదోవిధంగా పట్నం గట్టువుకొంటేనే మంచిది.' అని నమోదాన ఉన్నట్లుగా ఈ విధంగా పనులు జరగకపోవటానికి మనమే బాధ్యులున్నాము. అలా చెప్పినా దాని వుండటానికి మనమంతా సిద్ధంగా వున్నామా? ఇక్కడ కొందా ఇచ్చికొంటే అక్కరలే వున్నాడు. వారు ఇతర మంత్రులతో ఈ విషయం చెప్పి అలా జరిగేట్లు చూచి, ఏ పార్టీవారు వచ్చినా ఏరాజకీయ పార్టీనాయకులు వచ్చినా వారికి ఉపకారం చేయాలనే అధికారం సంపూర్ణంగా వుండాలి. వారు చెప్పింది విని కేసుయొక్క మేరలో ఈ అని కాళం ఇచ్చి నీతికి, నిజాయితీకి స్థానం ఇవ్వమనే నేను చెబుతున్నాను. ఆ విధంగా ఒక సర్క్యులర్ వంపించాలని నునవి చేస్తున్నాను. ఆ రకమైన అండర్ స్టాండింగ్ వున్నది. కాని ప్రయోజనంలేకుండా వుంది. అండర్ స్టాండింగ్ బుచ్చిపు వుంది. అవరణ మరోవైపు వుంది. అండర్ స్టాండింగ్లో రాజకీయాలకు అతీతంగా వుండాలని చెప్పబడింది. కాని అవరణలో నిర్ణయంగా లంచగొండితనంగా పని చేయాలని వుంది. ఆ విధంగా చేయాలనే వత్తిడి తేబడుతోంది. పరిపాలనా విధానం అసమ్మతంగా జరిగటానికి, సక్రిమంగా జరిగటానికి విరుద్ధంగా అక్రమంగా జరిగటానికి ఈ పట్టికి దారి తీస్తున్నది. అందుచేత అటువంటి వాటికి అనకాళం లేకుండా విధితుత్వం ఒక సర్క్యులర్ జారీ చేయటం అత్యంత అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. మనం రివరెంట్ చేసుకోవచ్చు, కాని వారు చెప్పినట్లు చేయకపోతే ఏమవుతుందో అనే భయం ఆఫీర్లకు లేకుండా గ్యారంటీ ఇవ్వాలి. మేము వారి దగ్గరకు వెళ్లనప్పుడు వారు 'మమ్మల్ని ఏమి చేయమంటారు? మీరు బహిరంగ సభలలో రూపొస్తారు. వారు మంత్రులతో చెప్పుకొంటారు.' అని అంటూ వుంటారు. వారు తమ ఉద్యోగ రద్దాలను నిర్వహించటంలో మనమే ఆటంకము కల్గించిన వారం ఆవుతున్నాము. ఆ లోపాన్ని సవరించు 'కాకపోతే' ఎన్ని సంస్కరణ కమిటీలు చేసినా, వాటిలో మంత్రులు, అపోజిషన్ లీడర్స్ వున్నా అవరణలోనికి రావటం దాం కష్టమని మనవి చేస్తున్నాను.

పి. దల్లియ్య. డి గురించి కొన్ని విషయాలు మనవి చేస్తాను. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో కొన్ని ప్రాజెక్టుల గురించి చెప్పారు. బాగల్పూర్ ప్రాజెక్టు పని పోవంపాడు పని కొద్దిగా జరుగుతున్నాయి. వాటిలో ఏదైనా అటంకాలు కల్గితే మనం అందోళన చేస్తేనా మనం వాటిని పూర్తిచేసుకోవలసిన అవసరం వుంది. సెన్స

పెద్ద ప్రాజెక్టులే, కాకుండా చిన్న చిన్న మీడియమ్ ప్రాజెక్టులు, నైఋతీ కాలంలో నూచనలు ఇస్తుంది ఒక్కొక్క ప్రాజెక్టుకు, గత హైదరాబాద్ ప్రభుత్వం ఒప్పు కొన్న చిన్న ప్రాజెక్టులు అట్లాగే వున్నాయి. పోదంపాడు ప్రాజెక్టును కిక్కిరిస్తే కరీంనగర్ జిల్లాలో ఒక పిరిస్టర్ తాయాకాలో వచ్చు మిగిలిన అన్ని తాయాకాలకు చాలా లాభం కలుగుతుంది పిరిస్టర్ తాయాకాలో నిర్మిస్తున్న ప్రాజెక్టు అని, అనంతపురం ప్రాజెక్టు అని రెండు చిన్న ప్రాజెక్టులు, 8.10 గ్రామాలకు ఉపయోగించే చిన్న ప్రాజెక్టులు వున్నాయి. వాటి గురించి లోగడ ప్రభుత్వం అనేక నూచనలు చేసింది. కాని వాటికి సంబంధించిన పనులు చేయటానికి ఏ డబ్బియు, ఏ వారు సిద్ధం కావడం లేదు. వాటిని గురించి ప్రభుత్వం యోచించి వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. పిడబ్లియు, వారు చేస్తున్న ఆశోకపురి ఎలా వుందంటే మా గ్రామం ఒక కాలవకు గండి పడితే దానిని పూర్తిగా ఒక కంట్రీబ్యూషన్ కావాలని వారు చెప్పారు. మేము కి వేల రూపాయలు ఇచ్చాము. మూడు వ. వత్సరాలు వాటి నాలో సంవత్సరం వదుస్తోంది. ఆ మరమ్మతు పనులు ఇంతవరకు చేయలేదు. నేను అనేకసార్లు ఎన్. ఇ. అయ్యనుకు వ్యాఖ్యలు ఆ కాకితం అక్కర్లుంది ఎక్కిక్యూట్ ఇంజనీరుకు వెళ్లాలి వాడు తాయాకా అసీనుకు వ్యాఖ్యలు. వారు వైకి వ్యాఖ్యలు. జె. అనందరావు వ్యాఖ్యలు దానికి ఏమో అబ్జెక్షన్స్ సృష్టించి దానికి ఇది ఇవారు అని వ్యాఖ్యలు. అయినా ఇంతవరకు ఆ కాలవ మరమ్మతు చేయలేదు. దీనివల్ల ఎంత డామ్యం జరుగుతున్నదో స్పష్టం పడుతుంది. అందుచేత ఒక ఫ్లాన్ ప్రకారం, ఒక వద్దటి ప్రకారం ఫలానా ఫలానా పనులు ఈ సంవత్సరంలో చేసి తీరాలని ఒక స్పష్టమైన విధానం పెట్టుకోవాలి. ఆ విధంగా పెట్టుకొనకపోతే కార్యక్రమములు సాగవు. ముఖ్యంగా ఇరిగేషన్ సమస్యలు పరిష్కారం కావు. కనుక మంత్రిగారు ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

తావాని డబ్బును గురించి చాలా చర్చ జరిగింది. నేను మా constituency లోని మెంబర్లనుంచి మొన్ననే వచ్చాను. అక్కడ ప్రజలు అందోళన చేస్తున్నారు. ఇటీవల Revenue Minister గారు ఒక circular పంపించారు. ఆ సర్క్యులర్ ప్రకారము లావుని కమిషన్ వారు సిఫార్సు చేసిన ప్రకారము వాళ్లకు మాఫీ ఇస్తామని అందులో ఉన్నది. ఇంతేకాకుండా Revenue department లో pending cases విషయములో కూడా మాఫీ ఇస్తామని అందులో చెప్పబడింది. నేను Collector's office కు వెళ్లినప్పుడు ఆ సర్క్యులర్ ను చూచినప్పుడు, నేను వెంటనే వెల్లె కమిషన్ దారును అడిగితే అది విజమే మాఫీ ఇస్తామని చెప్పారు. కాని వారు కొన్ని విషయములలో ఏదో Technical ఇబ్బందులు కలిస్తున్నాడు. కేవలం లావుని కమిషన్ వారి సిఫార్సు ప్రకారము ఇస్తామని చెప్పడము, మిగిలిన వారి విషయము విచారించుచు ఈ మాదిరిగా చెప్పడము వల్ల రైతులు చాలా గందర.

గోళము కడుతున్నాడు. కాబట్టి ఎవరి పేరుతో ఉంటుందో అందులో pending గా వున్న కేసులలోనే విచారించి ఇవ్వాలని ఆ సభ్యులలో ఉన్నది. కాని అలాగే దాని ఆవిష్కరణకు ఇప్పుకోవడము లేదు. కాబట్టి ఎవరినో విచారించడానికి తహకీలు వారు ఏదీ విచారించకుండా వున్నప్పుడు కాబట్టి అది పేరుతో ఉన్నదో విచారిస్తున్నాడు. ఉదాహరణకు కాబట్టి రాజయ్య దానియ్య వల్లెరాజు అని ఒక ఇరవై దుండి దాకా ఉంటూ ఉండే సేనుడు ఉన్నాడు. అందులో రాజయ్య చనిపోతేనూ, కాక ఎక్కడినో పోయి హతమై కాక సోలేనూ, వాత ఏ దొంగలాయితో వెళ్ళేదనో, ఆ వారువాయి అయిన పేరుకు ఉన్నప్పుడు అందుకు రాజుతో అయిన లేదు గనుక మొత్తానికి మాఫీ ఇవ్వము అని విచారిస్తున్నాడు. దీనికి దుగళా వారు ఉన్నారు గనుక వాళ్ళకు మాఫీ ఇవ్వండి అని అంటే, తహకీలువాడు ఇప్పు కోవడము లేదు. ఆచారముతో, ఆ కేసును కొట్టి పేస్తున్నాడు. అందుల్లో వాళ్ళ పూర్తిగా డబ్బు కట్టు కోవలసి వస్తున్నది. కాబట్టి ఒక్కరి పేరకు నడుస్తున్నాడు. పట్టా భూములు చేసేవారు ఆయన క్రింద 50 దుండి ఉండవచ్చు, 20 దుండి ఉండవచ్చు ఒక ఆయన లేక పోయినను మిగతవాడు ఆ ఏరియాలోనే ఉన్నాడు గనుక వారికి మాఫీ ఇవ్వాలి కాని, మొత్తానికి ఎగర గొట్టే విధానము తహకీలువారు అవలం బిస్తున్నారు. రాజయ్య పేరకు కాబట్టి వున్నది గనుక, ఆయన చేతుగనుక ఆ ఏరియాకంతటికి మా ఫీఇవ్వను, అని తహకీలువాడు చెప్పకున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయము. న్యాయము చేసార్యమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కైదు అయినదిని అధ్యక్షుల వారు అంటున్నారు గనుక ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ. కె. సుదర్శనరావు (పార్టీలవ):- అధ్యక్ష, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము మీద ప్రవేశ పెట్టబడిన ఆరిసందన తీర్మానాన్ని నేను స. పూర్వముగ బంపకుస్తున్నాను. కాని కొన్ని ముఖ్యమైన విషయములు ప్రభుత్వం దృష్టికి తేవలనుకున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రము వ్యవసాయకంగా బాగా అభివృద్ధి చెందినది, పండించిన ధాన్యములను తరుగు రాష్ట్రానికి ఇప్పించటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము ఎక్కువ శ్రద్ధ వహిస్తున్నది. ముఖ్యంగా కేరళ రాష్ట్రములో బియ్యము తరుగుగా ఉన్నదని ఆ రాష్ట్రమునకు పంపటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము ఎ. త. శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నదో, అదే శ్రద్ధ మనకు ఇక్కడ అవసరమైన పరిశోధనలను నెంకొల్పి అభివృద్ధికి తీసుకుని రావటానికి ప్రయత్నము చేయడము లేదు. ఈ విషయము కేంద్ర ప్రభుత్వము గుర్తిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. మనరాష్ట్రములో పరిశోధనలను దృష్టికి తేవటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడ తోడ్పడవలెనని ఇంతకు పూర్వము మనము pass చేసిన తీర్మానము ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వము మీద ఒత్తిడి తీసుకుని రావలసి కంటుందని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. మనకు Synthetic Drug factory ని

నా ఉదాహరణ, రేపి పోల్స్ Praga Tools factory దాని అభివృద్ధి చేయటానికి
కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆదేశమున్నది చెప్పవలె తాని, అందు కొరకు ఎవరును
వర్గమున్నది ఏమి ఎవరును. దీని పేరుతో Civil Aviation factory ని
ఏర్పాటు చేయబోయినది ఇంటిని వార్డును ఏర్పాటు చేయవలె. ఇతర అభి
యోగమును గురించి వినితెను ఇతర అభియోగమును గురించి abeyance లో
పెట్టాలి. ఈ consideration లో పెట్టాలి, ఏ సంగతి కూడా తెలియదును
రేపి. అ విషయమును గురించి వినిననే మనకు ఇప్పుడ aeroplanes
తయారు చేసే factory ఒకటి ఏర్పాటు అవుతుందని సంతోషించాము ఈ సంగతిని
గురించి మరల వినితే పోనవలదునల్ల పనులలో లాభో అని అనుకున్నాము కలగు
తున్నది. తననము ఈ factory కోస ప్రాజెక్టు కేంద్ర ప్రభుత్వము మీద ఒత్తిప
తీసుకుని పట్టి గట్టి ప్రయత్నము చేస్తే, తప్పకుండా ఏర్పాటుతుందని నా నమ్మకము.
మన కేసును చూపిస్తాము రంగములో ఎక్కువగా అభివృద్ధి రావడానికి రెండు
మూడు విషయములు గమనించవలసియున్నది. Fertilizer factory ని, Agri-
cultural implements and tools కోసము ఒక factory ని, Co-op-
erative Spinning Mill కోసము అభియోగమును. Fertilizer factory ని
కొత్తగూడెంలోను, Spinning mill ను గుంతకల్లులోను ఏర్పాటు చేశారు.
అదేవిధముగ Agricultural implements తయారు చేయటానికి, Coop-
erative మీద ఒక factory ని నెలకొల్పవచ్చు. ప్రజల పెద్దమంచి sharékis
వసూలు చేసి, ఒకటి నిర్మించుకోవచ్చు. ఈ ప్యాక్టరీ తయారైతే, రైతులకు కావలసిన
implements తేలికగా దొరకగలవు. వారియొక్క ఇబ్బందులు తీరిపోగలవు.
ప్రభుత్వము ఈ విషయములో శక్తి వహిస్తుందని లభిస్తున్నది. ఏ ప్యాక్టరీ
అయినా సరే. Cooperative basis మీద తేలికగా ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు
కొత్తగూడెం నా constituency లో ఉన్నది. అక్కడ fertilizer factory
కోసము ప్రభుత్వమే initiative తీసుకొని ఏర్పాటు చేస్తున్నది. ఏమిట ఇరుగు
తున్నది. అందుకు రైతులు తమకు తేలికగా ఎరువులు దొరుకుతాయని ఆశపడు
తున్నారు. నేను కూడ అక్కడ ఈ ప్యాక్టరీ నిర్మించవలసిందిగా ఎన్నోసార్లు ప్రభు
త్వాన్ని అర్థించాను. చివరకు అక్కడనే ఏర్పాటు చేయవలసి ఇరుగుతున్నది. ఈ
ప్యాక్టరీని నిర్మించటానికి అయ్యే ఖర్చు అంతా కూడ మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిం
చాలింది. కేసపోతే మన రాష్ట్రములు వండించిన పంటలో మనయొక్క అవసరము
పోతు దుగరా పంట ఇతర రాష్ట్రములకు పోతున్నది. కాబట్టి ఈ ఖర్చును మరొక
విధముగ recoupe చేయటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వమే ఈ ప్యాక్టరీ నిర్మాణము
take up చేస్తే మన ప్రభుత్వానికి ఇంత ఖర్చు తగ్గిపోగలదు. అందువల్ల కేంద్ర
ప్రభుత్వమే ఈ ప్యాక్టరీని గురించి పూనుకోవాలని అంటున్నాను. ఈ factory ని

కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క purview లో ఉండేట్లు చెప్పిన ప్రాంతములను
మందిరి. కాని initial expenditure కొరతను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వము
పట్టినది కేంద్ర ప్రభుత్వము వ్యవహార నిర్వహణలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు
చేస్తే మంచిది. కేంద్ర ప్రభుత్వములకు పెద్ద పనులను పెట్టుకొని ఇంజనీరింగ్
తరువాత ప్యాక్షరీ వ్యవహార విశ్వవిద్యలో కేంద్ర ప్రభుత్వము వారికి చట్ట చేయవచ్చు.
అదికానాలోర్నల్స్ కేంద్ర ప్రభుత్వము నుంచునున్నట్లు, ఈ ప్యాక్షరీ విద్యను
ముందే కూడ వారి నుంచును చురచు కొలవచ్చు. ఏమిటా కూడ పట్టకొనుచు
నకు లభించు గనుక. కేంద్ర ప్రభుత్వము తప్పకుండా నుంచును చేయవచ్చు
నా నమ్మకము. ఇంతేకాకుండా Iron and Steel Factory ని నుంచునున్నట్లు
గారి speech లో చెప్పబడినది. నా ఉమ్మం జిల్లాలో కావలసినద Iron ore
దొరుకుతుంది. అదిలాదాద జిల్లాలో దొరుకుతుంది. రీమినిగర్ జిల్లాలోకూడ
దొరుకుతుంది. కాని ఈ ప్యాక్షరీ విద్యను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పదిలివేయవచ్చు
మందిరి. దీని విద్యను వారివ్యవహారములలో ఉండవలసిందే. ఎందుకంటే మన ప్రభుత్వా
నికి హెచ్చుగా భవనము ఉండకపోవచ్చు. దీనిని కూడ మన రాష్ట్రములోనే నిర్మిస్తే,
మన రాష్ట్రము industrial గా ముందుకుపోయే అవకాశములు తప్పక ఉండ
గలవు. తరువాత పోవంపాడు ప్రాజెక్టును గురించి నేను ఎక్కువగా చెప్పవలసిందే
లేదు. అది తెలంగాణా ప్రాంతానికి చాలా ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు ప్రభుత్వముచేత
ఎక్కువ శ్రద్ధ వహిస్తున్నది. Second Five Year Plan పూర్తి అయ్యేలోగా
గాని, 3rd Five Year Plan కాలములోగాని దీనిని పూర్తిచేయటానికి కేంద్ర
ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తూనే ఉన్నది. నానితోకాదు మనరాష్ట్ర ప్రభు
త్వముకూడ ఈ ప్రాజెక్టును గురించి pursue చేయడము మంచిది. ఇదిగత
Small-scale and Cottage Industries కోసము మన ప్రభుత్వము కొన్ని
సొమ్మును మాత్రమే కేటాయించింది. కాని అది చాల తక్కువ అని నా అభిప్రాయము.
ఈ పరిశ్రమల కోసము ప్రభుత్వము allot చేసిన సొమ్ము సక్రమంగా
అర్జు చేస్తున్నట్లు కన్పించదు. కానిపల్ల ప్రజలకు రాగల ఫలితములు రావడము
లేదని చెబుతున్నారు. ప్రజలకు లాభము కలిగించే బదులు నష్టము కలిగించబోతా
రని ప్రజలు అనుమానము వదులుతున్నారు. ఈ దబ్బు చేనేటిమెంటులో ఉన్నవారు
తమ స్వంత ప్రయోజనముల కోసము ఉపయోగించుకుంటున్నారని వదంతులు
ఉన్నవి. వాళ్లు ఆ విధముగ చేస్తున్నారని నేను చెప్పలేను కాని, వారు చేసే చర్య
క్రమమును గురించి ఇంకా ఎక్కువ supervision, strict గా concurrent
audit చిగైరాలు జరిపించినచైతే, కొంతవరకు ప్రయోజనకరముగ ఉంటుందని
ఆశించవచ్చు. అందుకోసము భూల్కును పూర్తి, ఎక్కువ కట్టుదిట్టములతో ఈ
Industries ను నడిపించే ఏర్పాటు చేయమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ

Small scale Industries విషయములో small units ను ఏర్పాటుచేసి వాటి ద్వారా చేయించబడిన పనులు చాల ఉన్నవి. అవి feeder channels గా ఉపయోగపడగలవు. ఈ Units మన అర్థిక సూత్రాలకు ఉపయోగపరచుకొంటాయి. కాని ఈ Small Scale Industries క్రింద మరింత ఎక్కువ సొమ్ము కేటాయింబడము చాల అవసరము. వనులన్నీ సరియైనగా audit, strict supervision క్రింద వదిలిస్తే, అందులో చేయబడిన వస్తువులు ప్రజలకు ఉపయోగపడగలవు. Cooperative సంస్థలద్వారా ఏదైనా misappropriation గాని, mal-practices గాని, జరిగితే ఆ తప్పులకు దాడులైన వారిని కఠినముగ శిక్షించినట్లైతే ప్రజలలో మరింత విశ్వాసము పెంపొందించడేయవచ్చు.

తరువాత, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో Scheduled తరగతులవారి ఆర్థిక వృద్ధిని గురించి చెప్పారు. కాని Backward Classes ను గురించి ఏమీ చెప్పలేదు. బహుళ వారు మరచిపోయినారేమోననుకుంటాను. వారి విషయము కూడ mention చేసి ఉంటే బాగా ఉండేది. అందులో ఆ తరగతివారు మన రాష్ట్రములో అధిక సంఖ్యాకులుగ ఉంటున్నారు. వారి విషయములో ప్రభుత్వము మరింత శ్రద్ధ వహించవలసిందిగా కోరుతూ ఇంతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

* శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి (నూర్యాపేట-జనరల్) : ఆ దృశ్యం, గవర్నరుగారు ఇచ్చిన ఉపన్యాసంపైన మాట్లాడే సందర్భంలో, ఇదివరకు మన ఆంధ్రదేశము ఏస్టితో ఉండేనో, మన ఆంధ్ర దేశాన్ని ఎదుర్కొన్న ప్రధాన సమస్యలు ఏమిటి, వాటి పరిష్కారం ఎంతవరకు జరిగిందనేటటువంటి విషయాన్ని మాత్రం గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం తెలియజేయడం లేదు. జరిగిన కొన్ని పనులను మాత్రం ఈ ఉపన్యాసం పేర్కొన్నది. గాని మన ఆంధ్ర దేశాన్ని ఆనాడు ఎదుర్కొన్న సమస్యలను ఎంతమాత్రం పరిష్కరించారు అనేదానికి సమాధానం రావడంలేదు. 1958 లో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పుడు, కొన్ని ప్రధాన సమస్యలు మన ముందుకు వచ్చినాయి అందులో అతిముఖ్యమైనవి భూసమస్య, బంజరుల సమస్య దాన్ని గురించి ఇప్పుడు ఒక బిల్లు వచ్చింది. ఆ బిల్లుమీద చర్చ జరిగినప్పుడు, ఆ విషయాల, ఆ స్వభావము తెలుస్తుందనుకోండి. కాని భూమి పేదలకు పండి కార్యక్రమం, Planning Commission వారు సూచించిన భూసంస్కరణలు అనేవి ఆంధ్రదేశంలో ఇంతవరకు జరగలేదు. ఈనాడు కూడ, ఈ బంజరు భూముల సమస్య వచ్చినప్పుడు అంతకు పూర్వం పరిష్కారమైనటువంటి 1958 గిస్తలను తిరగ చెల్లడం ద్వారాజటిలమైన నరిష్టకులను కల్పించడం జరుగుతున్నదిగాని లక్షలాదిగా ఉంటున్న మధ్య రకపు రైతాంగానికి వ్యవసాయ కూలీలకు ఈ భూములు ఇచ్చే సమస్య పరిష్కారం పేదరైతాంగానికి పేద రైతాంగానికి కాలేదు. ఇవరకు ఈనాడు మన రివిన్యూ సూత్రాగారు ఈ సమస్య

ఇంతటితో పరిష్కారం చేయబోతున్నామని ఎరివైయేసీ డివిజన్ డివిజన్ ద్వారా ఒక పెద్ద ఉపాధిమండలి
కొన్ని సూచనలను పదిలం చేసింది. ఇప్పుడు ఈ వట్టాన్ని ప్రతిరోజూ ఉన్నతాధికారి
అందులోనుంచి సెక్షన్లు తీసుకుని అన్నీ చదివేస్తారు. దానితోపాటు పరిశోధనా సంస్థల
పెద్ద భాషాజ్ఞానులను వదలిస్తే మాత్రం ఆస్పత్రియే నమస్కారం అంటారు. దాని
ఆధారంగా భాషాజ్ఞానులందరిని పరదా చాటుకొట్టి, సామాన్య స్వచ్ఛందంగా
ఉన్న పేద రైతాంగములోనే ఆ విధంగా సెక్షన్లు తీసుకుని పరిశోధనా
విభాగంలాగాను, అనుమానాస్పదంగాను ఉన్నది. ఈ పద్ధతి వలన విజయ
భాషాజ్ఞానుల నమస్కారం కాదని చెప్పవలసి యున్నది.

ఇక పరిపాలనా విషయంలో. తెలుగు భాషను ప్రోత్సహించుటకు, ముఖ్యంగా
ఈ అసెంబ్లీలో ప్రోత్సహించుటకు కాము నిర్వహించిన పాత్ర చుట్టూనే ఉంది. ఈ
సందర్భములో ఆధిపత్యం ఉన్నాము. కాని ప్రభుత్వం వారు కృషిని ప్రారంభం
చేయడంలో కాని, పరిపాలనను ముందుకు తీసుకు పోవడంలో గాని ఎంతవరకు
కృషి చేశారు అనే విషయం వచ్చినప్పుడు, నేను చెప్పకుండానే ఈ మహామత
వహించినట్లుంటే కృషిని పొగుడుతూ Times of India వారికి ప్రోత్సహించిన
ఆధిపత్యాన్ని మీకు తెలియజేస్తాను. వారు దీనిని ఎంతవరకు దీనిని హర్షించారో
దయచేసి తమద్వారా నేను మనవి చేస్తున్నాను.

(Times of India, June 27, 1960)

‘USE OF TELUGU’

The Andhra Government appears to be somewhat timid in introducing the use of Telugu in Government offices. Its plan to introduce Telugu “in practical stages” may become an excuse to slow down the pace of an overdue reform.

At present the Government intends to use Telugu at the taluka level in Andhra area and certain districts of Telangana. This is hardly an advance on the practice followed in the British days. Even at that time the people at the taluka level were free to use Telugu in dealing with the local officials. The first need is to prepare a glossary of easily understood words in Telugu for use in Government offices.”

ప్రధానమంత్రి పరిపూర్ణ చేయకుండా మేము ప్రారంభిస్తున్నాము, ఎక్కడో
ప్రారంభించాము, తరువాత level లో ప్రారంభిస్తున్నాము అనివ్వడం ఏదైతే

ఉన్నచో అది మూత్రం చెప్పుకోవగిన అభివృద్ధి కాదని, ఇది ఆత్మవంచన, పర వంచన తప్పకే మరేమీకాదు. ఇప్పటికినీ పరిపాలనలో తెలుగు భాషకు ఒక ప్రాధాన్యమైన భాషగా తీసుకు రాకపోవడం ఆవమానకరమైనటువంటి విషయం తప్ప మరేమీకాదని ఇక్కడ నేను చూసి చెప్తున్నాను. తరువాత పరిపాలనా విషయం వచ్చినప్పుడు, అధ్యక్ష మహాశయా, చాల చాలాతో కొన్ని విషయాలు చెప్పవలసి వస్తుంది. ఈ పరిపాలన ఈ నాడు పార్టీ ప్రాబల్యంలో, పార్టీ తోక్మంతో ద్వంద్వం చేసుకోవడం, విలక్షితం చేయటం కంప్లైటునున్నదని చాల బాధించేందుకూ చెప్పు తున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో ఐదే పిల్లవాడు ఒకటవ తరగతిలో చేరాలంటే కాంగ్రెసు పట్టుకు వెళ్లాలి, వాడు ఏదో Sub Committee పోతుంటే. ఆ Sub Committee లో ఎవరున్నారయ్యా అంటే, కాంగ్రెసు అడ్డుతుడు, కార్యకర్త, కాంగ్రెసులో పనిచేసేటటువంటి బీబియూ. ఒక లెక్కా యంత్రం ఈ మధ్యన ప్రారంభమైంది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు తమయొక్క బిరుదుకు కోసం కాంగ్రెసు favours పొందుటకు కాంగ్రెసు పార్టీలో తోక్మం చేసుకొని పనిచేయడం ఒక నిర్బంధం అలవాటుగా తయారై పనిచేస్తున్నారు. అట్లాగే ఎవరైనా ఒక పిల్లవాడు hostel లో చేరాలి అంటే కాంగ్రెసు అడ్డుకు మొదలు వెళ్లాలి, అట్లాగే అప్పుడు కావాలంటే కాంగ్రెసు అడ్డుకు వెళ్లాలి. ఇది ప్రస్తుతం జరుగుతున్నటువంటి పద్ధతి. సూర్యపేట సమితిలో, Standing Committee సమావేశము 10 గంటలు ప్రారంభం కావలసియుండగా, ఆ సమావేశాన్ని అట్లా ఆపి 12 గంటలు వాక పేరే సమావేశము జరుగుతున్నది. ఆ సమావేశం అప్పుల వంపకం చేసుకొంటున్నాడు అధ్యక్ష మహాశయా. అంటే అప్పులు రైతులకు ఇవ్వాలని కాదు. తమ మధ్య, తమ అనుయాయుల మధ్య భూస్వాముల మధ్య వంపకం చేసుకొంటున్నాడు. కాంగ్రెసు నాయకులు అందరూ కూర్చోని అప్పులు వంపకం చేసుకొంటున్నాడు. ఇంజన్లు, అయిల్ ఇంజిన్లు electric materials వంపకం చేసుకొంటున్నాడు. 1959 సంవత్సరం నుంచి రైతులవద్ద నుంచి వచ్చిన దరఖాస్తుల కట్ట అక్కడ పడేసి, రైతులు ఏదో బావి త్రవ్వకోడాని కదో, పెంట పేసుకోడానికదో, అప్పుల కొరత, మొరబెట్టు కొంటూ దరఖాస్తులు పెట్టకొంటే, వాటిని మూలనడేసి, వచ్చిన డబ్బును వారిమధ్య పంచివేయడం చేసు కొనే కార్యక్రమంలో విడుదలై నాడు. B.D.O. ఏమి చేస్తున్నారంటే, ఈగలు తోడకుంటూ కూర్చోన్నాడు. ఏమి సమావేశం అనిచాలని అడిగితే, నాకు తెలియదు, ఏదో జరుగుతున్నదని అంటాడు. అదే విధంగా నల్లగొండ జిల్లా పరిషత్తు గురించి చెప్పాను. ఈ నాడు నల్లగొండ జిల్లా పరిషత్తులో కాంగ్రెసుస్వక్తి అధ్యక్షుడుగా ఉన్నాడు అనేది ఒక గారరీ, అధ్యక్ష. ఈనాడు ప్రజాస్వామికంలో ఒక గారరీ ప్రజాపరిషత్తు అంది. అది ప్రస్తుత ప్రజాస్వామ్యంలో ఒక సూత్ర పరిణామం అనేది వేరు మనవి చేస్తున్నాను. Original గా కమ్యూనిస్టు పార్టీ majority గా

ఉండున్నటువంటి నల్లగొండ జిల్లా పరిషత్తు ఉపాధ్యక్షులు కాంగ్రెసు పరిషత్తు కార్యకర్తల గురించి స్వామికము. వీరిలో పెరిషాల్స్ వ్యవస్థాపక (Executive) అధ్యక్షులు, దానిని చూచుటకు అన్ని స్థానికముఖ్యులకు విజ్ఞప్తి చేసి పాఠశాలలను పరిశీలించుటకు ఉద్దేశించబడినది. అటువంటివల్ల, పరిశీలనలు జరిగి, ఉపాధ్యక్షులు వారిని, తమ అనుభూతులను ఏమి చెప్పలేనట్లు వివరాలు పోలికలతో కనుటకు వచ్చిరినని వాచి, వివాదాలులను, వీరికి ఉపాధ్యక్షులు, నియంత్రణ అంతు వర్తింపదనం వారిని, కనీసం consult అయిన చేయవలెనని ఒకపాటు, తరువాత నల్లగొండ జిల్లాలో మాచియిల్లో అప్పగించిన training పాఠశాల చేశారు. ఆ జిల్లాలో 400 లో 250 కి పైగా పంపామిల్ వాళ్ళుగా కమ్యూనిటీ పాఠీ వారు ఉండగా, కనీసం వారిని consult అయిన చేయవలెనని. Members కు, పాఠశాలలో అధ్యక్షులకు training కోసం teachers ను విజ్ఞప్తించారు. ఆ teachers ఎటువంటి వారు అంటే, ఏదీ పరిశీలించి కాంగ్రెసు వారికి అనుకూలించుకొని ఉన్నట్టి వారికి ఏదో చట్టు ఇచ్చి teachers గా పెట్టబడినట్లుంటే వారు ఆ teachers కు ఆ ప్రస్తావన లోతుపాటు ఏమీ తెలియదు. వందలకి అంటే అసలే తెలియదు. ఆ class లో కూర్చునేక Congress అధ్యక్షులు కొంతమంది మధ్యలోనే లేచిపోయారు. B.D.O. లు ఎదుగువలసివచ్చారు. ఆ B.D.O. కును చెప్పితే, అసలు ఉండదు కాబట్టి చెప్పారు. కనుక ఈనాడు పరిశీలించి, అదేమి పాఠశాల లకు క్రింద వరిగి పోతున్నది తరువాత, గ్రామాలలో కాంతి ఉపాధ్యక్షులు సంస్కృతి కరంగా ఉన్నాయని చెప్పారు. మా నల్లగొండ జిల్లాలో కాంతి ఉపాధ్యక్షులు లేదని చెప్పబడు మరల ఒకపాటి చింతిస్తున్నాను. నల్లగొండ కాలారాలో ఈనాడు 10 గ్రామాలలో 50 మందికి పైగా కార్యకర్తలు అవకాశపాత్రై 107 పెళ్ళు క్రింద పెట్టబడినారు, దానికి నేరము ఏమి ఉండవలసినదని లేదు, అధ్యక్ష, అనుమానం ఉంటే చాలాను. ఎవరికి? కాంగ్రెసు అధ్యక్షునికి. ఆ కాంగ్రెసు అధ్యక్షునికి అనుమానం ఉంటే, పోలీసు వాళ్ళకు ఉంది తీరాలి. ఆ విధంగా ఈనాడు అక్కడ పరిశీలనలు ఉన్నాయి. అట్లాగే శిల్పకుండు అనే కాలారాలో గంగారెడ్డి చేశాడు గానీ తెలుపు మట్టిని కూడా తోలివివ్వకుండా అవుతున్నాడు. ఇంక పాపానం వారికి ఎందుకు వచ్చింది అంటే, కాలారా కాంగ్రెసులో వారు ఉపాధ్యక్షులయ్యారు. దాని పరిణామం తెలుపు మట్టివైవ కూడా వారి అధికారం వహించింది. దానిని అనుకూలంగా తీసుకొని కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు ఒకరాత్రు మా కార్యకర్తల ఇళ్ళ మీదవది ఇళ్ళలోని ప్రీతిని బయటికిలాగి చాళ్ళ కలలు పగలగొట్టారు. అదీ ఈనాడు జరుగుతున్న దౌర్జన్యము. అనేక గ్రామాలలో ఈ విధంగా జరుగుతున్నది. మరి దీనిని కాంతి కార్యకర్తలని అనుకోవాలి. మరేమీ అనుకోవాలి తెలియదు.

వివరము కొన్ని వర్గాల వయస్కుల ఎత్తుకుంటాను. మన ఆంధ్ర రేఖలు అధ్యక్షుని పొందాలనే విషయం గురించి మనవి చేస్తాను. మన ఆంధ్ర రేఖలో

చాయపేడు. తెలంగాణా ప్రజలు ఒక రోజు 70 లక్షలకు పైగా ఉంటారు. వీరు వ్యవసాయంలో అధిష్టించి రావలసి. అధిష్టించి రావడం అనేదానికి అర్హం లేదు. తెలంగాణాలో 105 లక్షల ఎకరాలకు నీరు సాగుచున్నది.

ఇక్కడ కష్టాలు అధికంగా తీసుకొనబడుతున్నాయి. తరీ క్షేత్ర ఆంధ్రా కంటే ఎక్కువ. కాని నీటి సమస్య సమస్య పచ్చనప్పుడు పోవడానికి ప్రాజెక్టు విషయం యింకా అలోచనలో ఉన్నది. ఈ పోవడానికి ప్రాజెక్టు తెలంగాణాకు అత్యవసరమైనది 1956 లో ఆంధ్రా ప్రభుత్వ ప్రభుత్వానికి తెలుసు. అప్పటినుంచి యిప్పటి వరకు అలోచనలోనే ఉన్నది. కంట్రాక్టును కూడ విర్ణయించేదు. నదీ జలాల వినియోగం సమస్య వచ్చినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు, చిన్న నీటి సమస్యలకు ప్రాధాన్యత యివ్వాలని ఏనాడో ప్రకటించి వున్నారు. కాని మన P.W.D. మంత్రిగారు చిన్న నదీజలాల సహకార యివ్వకు తయారుచేయబోతున్నామన్నారు. వివరాలు చెప్పమని అడిగితే వేరే ప్రశ్న చేయమని అంటున్నారు. నాలుగు ఏండ్ల తరువాత కూడ యింకా ప్రాధమిక అలోచనలోనే ఉన్నారంటే నదీ జలాల వినియోగం ఎన్నటికీ అవరణ రూపం చాటుతుందో ఊహించడానికి వీలు లేకుండా వున్నది. ఈ ప్రశ్నల సమస్యలు చూస్తే మా స్వామిం సమస్య పరిష్కారం అయిందా : బంజరు భూముల సందర్భం జరిగిందా : నదీ జలాల వినియోగం జరిగిందా : పోవడానికి ప్రాజెక్టు వచ్చిందా : సిద్ధీక్షరం ప్రాజెక్టు వచ్చిందా : వీటికి ఏమి సమాధానం లేని, సంబంధం లేని గవర్నరు గారి ఉపస్థాపనాన్ని గొప్ప ఉపన్యాసంగా, అభివృద్ధి సూచకంగా భావించడం మంచి నాకు మింగుడు పడటం లేదు అని చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : తిరిగి మధ్యాహ్నం 3½ గంటలకు సమావేశం అవుదాము.

(The House then Ajourned)

(The House renssembled at half past three of the clock)

(Mr. Speaker in the Chair.)

*శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : అధ్యక్ష. గవర్నరుగారు తమ ఎడ్రస్ లో అనేక విషయాలు తడిచినారు. వారి ఎడ్రస్ ఏమీ పవలేని విషయంగా తయారైనది. వారు తమ ఎడ్రస్ లో చాలా విషయాలు పురస్కరించక పోవటం జరిగింది. మానకవిషయాల గా, ప్రైవేట్ దానిని ఉచ్ చేయటం జరిగింది. బోడుగాపోయి, వ్యభిక్త పాంపింను వివరించటం జరుగలేదు : రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి యదార్థ పరిస్థితులను వారు తెలియజేయలేదు. గవర్నర్ గారు లా ఆండ్ ఆర్డర్ గురించి చెప్పారు. ఎర్నివిప్రీటివ్ రిపారమ్స్ గురించి చెప్పారు. అప్లికేషన్ కరప్షన్ డెన్యూ తెలుగు లాషలో జరిపే కార్యక్రమాన్ని కొన్ని ప్రాంత

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఏదైనా-కేబినెట్ మినిస్టర్ గురించి ఎత్తుకోకండి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : కేబినెట్ గురించి ఎత్తుకోవద్దు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : కేబినెట్ గురించి ఎత్తుకోండి. అంతేగాని అందులో ఉన్న మంత్రిగురించి మాట్లాడటానికి వీలేదని రూలింగ్ ఇచ్చాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : కేబినెట్ అన్నప్పుడు మౌనంగా పాస్ అన్నీ దానికి దనే చట్టం ద్వారా వస్తుంది. ప్రభుత్వ పాలనను చర్చించుకునే తమరు రూలింగ్ ఇవ్వలేదు. గవర్నర్ గారు కేబినెట్ చర్చించే గురించి చెప్పలేదు అని అన్నాను. అది దేమిపాక్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు కేబినెట్ నుండి పోయిన మంత్రిగురించి మాట్లాడవద్దు. మిగతా విషయాలు మాట్లాడండి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : పరేలేండి. మీరు చెప్పినది అంగీకరిస్తాను. ఇందులో ఏమీ చెప్పలేదో వాటిని ఉదహరిస్తున్నాను అంటే.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అసలు దానిని ఎత్తుకోవద్దని చెప్పాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : Summary గా ఏమీ చెప్పలేదో చెపుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వాకేమి తెలుసు మీరు ఏమి చెప్పతారో.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : Boat tragedy గురించి లేదని చెప్పాను. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల కోరికకు గురించి ఇందులో ఏమీ ఉదహరించ లేదు. ప్రక్కన ఉన్నటువంటి మద్రాసు గవర్నమెంటు Pay Commission Report publish చేసినది. దానిమీద ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులు కొన్ని అభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేస్తూ వచ్చారు. దాని విషయం దీనిలో ఏమి mention చేయకపోవడం జరిగింది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : లడ్జ్ 2, Cabinet Ministers ఎందుకు వచ్చారు, ఎందుకు పోయారు అనే ప్రశ్న మాకు అవసరం లేదు. ఈ శాసన సభ ముందు ఒక మాజీమంత్రి ముఖ్యమంత్రి ఒకరి files ఒకరు చూశారని చెప్పారు. దానిమీద మేము ఏమైనా మాట్లాడవచ్చా :

మిస్టర్ స్పీకర్ : మాట్లాడ కూడదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఎందుకు మాట్లాడ కూడదు :

మిస్టర్ స్పీకర్ : మాట్లాడకూడదు కనుక.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఎందుకని మాట్లాడ కూడదు :

మిస్టర్ స్పీకర్ : నా ruling కనుక. Because that has nothing to do with the Assembly.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఏది Assembly ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇదే. Cabinet క సంబంధించినది మంత్రియ నవదం, పోవడం గురించి మాట్లాడ కూడదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : మంత్రియ రావడం, పోవడం గురించి కాదు. వ్యక్తియొక్క వచ్చిన వాళ్లు రావచ్చు; యిష్టం వచ్చిన వాళ్లు పోవచ్చు. మాకు దానితో సరైన రీలేడు. మాజీ మంత్రి యశవర మంత్రిల files లో అనవసరంగా ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా బోక్సం చేసుకున్నారని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Resignation యిచ్చిన మంత్రి అయినకు తోచినది చెప్పకుంటాడు. దానికి reply అందుకు సంబంధించిన మంత్రి చెప్పకుంటాడు. దానిని గురించి debate లేదు దీనితో దానికేమి సంబంధంలేదు అని rule ఉన్నది. ఆ ప్రకారంగా నేను ruling యిచ్చాను. ఇప్పుడూ అదే నా ruling. Discussion కు వీలే లేదని అందులో ఉన్నది. Minister లను తీసివేయడం, ఉంచడం అది అంకా Chief Minister గారి యిష్టం. ఆ contents అంకా మా ఎదుట చెప్పారు గనుక మేము discuss చేస్తాం అని అనడానికి వీలులేదని చెప్పాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అద్యక్ష, మీరు యిదివరకు యిచ్చిన ruling, ఇప్పుడు యిస్తున్న ruling

మిస్టర్ స్పీకర్ : అప్పుడు అంతే, యిప్పుడు అంతే. దానిని గురించి ఏమీ మాట్లాడకూడదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : దానిని గురించి ఏమీ మాట్లాడదంలేదు. వాళ్లు ఎందుకు వెళ్ళారు. ఎందుకు వచ్చారు అనేదానితో మాకు సంబంధంలేదు. కాంగ్రెసు మంత్రియ ఎప్పుడువస్తాడు. ఎప్పుడుపోతాడు

మిస్టర్ స్పీకర్ : కాంగ్రెసు మంత్రులు ఏమిటి, కమ్యూనిస్టు మంత్రులు ఏమిటి : మంత్రులు ఎవరైనా సరే.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అట్లాగే లెండి. కాంగ్రెసు మంత్రులు అయినా సరే కమ్యూనిస్టు మంత్రులు అయినా సరే. పాపం ఏమిటంటే—వాళ్ళను ఎందుకు తీసివేశారు. ఎందుకని పోయాడు అనేది సమస్య కాదు. Formal గా business rules ప్రకారం ఒక file తెప్పించుకుని తన opinionను record చేయడమే కాకుండా వారి statement ప్రకారం చాలా అవసరంగా పోయిన వట్టె దరిగా పోయి చేశారని చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : దానికి అయిన reply చెప్పారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఎవరు reply చెప్పారు :

మిస్టర్ స్పీకర్ : Chief Minister చెప్పారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : వారు ఈ రకంగా files లో ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా తోక్యం చేసుకున్నారని Chief Minister గారు మా ముందు చెప్పారు. వారిద్దరు కూడ ఒకరు మీద ఒకరు చెప్పుకున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చెప్పనివ్వండి. వారు ఇద్దరు contradict చేసుకున్నారు. దానిని ఎత్తుకోడానికి గాని discuss చేయడానికి గాని, అడగడానికి గాని, మాట్లాడడానికి గాని వీలులేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఏది అడగడానికి, మాట్లాడడానికి వీలులేదు :

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ విషయమై మాట్లాడడానికి ఏ విధంగాను వీలులేదు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : మాజీమంత్రి చెప్పినటువంటిది గాని, ముఖ్యమంత్రి చెప్పినటువంటిదిగాని చర్చించబడు — It is not open for debate at all

Sri G. Yellamanda Reddy : Why not?

Sri D. Sanjeevayya : No.

Sri G. Yellamanda Reddy : On a point of order, Sir, మాజీమంత్రి, ముఖ్యమంత్రి వారిద్దరి statements లో తిసుకున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రి అంశం ఏమిటంటే

మిస్టర్ స్పీకర్ : కానితో మీకేమి సంబంధం :

Sri D. Sanjivayya: It is not open for debate, Sir.

Sri G. Yellamanda Reddy. As Cabinet they are responsible to the House because although they are forced to make a statement and the Chief Minister was forced to reply, not because he is a Congressman but because there is something that the House has to take into consideration. They have openly admitted that the ex-Minister has gone out of his way and has taken his file. In the same manner the Ex-Minister charged the Chief Minister. The whole matter is the concern of the House and we have every right to bring all these things.

Sri D. Sanjivayya:- That means he is questioning your ruling.

Mr. Speaker: After I give a ruling why do you discuss. I have nothing to do with the Congress Party or any party. I am concerned with the Assembly. As Speaker of this House I have given a final ruling. It is only a formal matter.

(శ్రీ) పి. సుందరయ్య:- అధ్యక్షా

Mr. Speaker: No, I am not going to listen. When a Minister resigns, he has a right to make a statement and the other gentleman i.e., the concerned i.e., the Chief Minister has to reply. There is an end of the matter. There can be no debate. We cannot take cognizance of the details.

(శ్రీ) పి. సుందరయ్య: నేను లేచివచ్చుకు ముఖ్య మంత్రిగారు లేచి interfere కాదోతే నేను కూర్చున్నాను.

Mr. Speaker: How can you go on. I have given my ruling. I am not going to listen. I am not going to reply. There is an end of the matter. I am not going to resign. Even the Leader of the Opposition or the Chief Minister must obey my rulings. So you have to obey my rulings.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- మీ rulings మీము ఒప్పుకున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఒప్పుకున్న తరువాత యంతేమి ఉన్నది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- అద్యక్ష, మీరు వివరించి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- Ruling యిచ్చిన తరువాత యంత వివరించండి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- మీ ruling ను question చేయడం కాదు. మీము అనలు మాట్లాడ కూడదనా మీ రూలింగు? అయితే కానరానిదో అది కూడదనా మీ రూలింగు? చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఉండకూడదు అన్నానా?

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తూ ఉంటే Chief Minister గారు explanation కొరకు లేస్తే కూర్చున్నాను. ఇప్పుడు నేను చెప్పేది వివరంగా ఏదో చెబితే ఎట్లా? మీ ruling ను ఎవరి question చేశారు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అప్పుడు అదే ruling యిచ్చాను. ఇప్పుడు అదే ruling యిచ్చాను. మళ్ళీ నేను explain చేయవలసివది ఏమీ లేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- ముఖ్య మంత్రి గారిని "అయ్యా, ఇంకొక మంత్రి బంజరు భూముల విషయంలో ఈ రకంగా అన్యాయం చేస్తున్నాడు. అది మీ portfolio కాకపోయినా మీరు interfere అయి న్యాయం చేయండి" అని చెప్పేదానికి నాకు హక్కు ఉన్నదా? లేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- బంజరు భూములు ప్రజలకు వలసవించినవి. ఇందులో అదేమి లేదు. వాళ్ళల్లో వాళ్ళ గోల.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- అందుకే నేను చెప్పేది కొంత వరకు వివి తరువాత ruling యిస్తే మా కేమి అభ్యంతరంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఇచ్చాను గదా.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- ఏమి యిచ్చారు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మూడు రోజులనుంచి జరుగుతున్నది ఉన్నది కనుక ఇది వైస్ ruling యిచ్చాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— ఏమిటి నీ రోజులనుంచి జరుగుతున్నది?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— దాని విషయం ఎత్తుకోకుండాది ruling ఇచ్చాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— మాజీ మంత్రి అశుభవరంగా యితర మంత్రుల జోక్యానికి వెళ్ళి అన్నిటికీ వ్యతిరేకంగా చేశారు. అది చాల తప్పు అని చెప్పారు. ఈరికనే వచ్చి record చేయడమే కాకుండా యితర మంత్రులు ఇచ్చిన పోర పాలు నిర్ణయాలను మార్చే దానికి ముఖ్య మంత్రికి కూడ అధికారం ఉన్నది అటు వంటిది ఎప్పుడు చేయాలి? వచ్చు వారు ఇచ్చిన Statement లో మాజీ మంత్రి ఈ రకంగా ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా, బలవంతంగా జోక్యం చేసుకుంటున్నారు. అది వర్తన పద్ధతి కాదు అని చెప్పిన తరువాత "మీరు చాల మంచి పని చేశారు. ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా ఆయన చేస్తూ ఉంటే జోక్యం కల్పించునుని మంచి పని చేశారు. ఇంకా కొంత మంది మంత్రులు అట్లా చేస్తున్నారు. మీరు యింకా జోక్యం చేసుకుని ప్రజలకు వ్యతిరేకమైన నిర్ణయాలనన్నిటిని త్రోసి వేయమ"ని debateలో చెప్పివచ్చినా, చెప్పకూడదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అ విషయం ఎత్తుకోకుండా మీరు ఏదైన చెప్పవచ్చు.

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరాజు:— అధ్యక్ష, debate లో ఏమి చెప్ప కూడదు అని ప్రతి పక్ష నాయకులు చెబుతున్నారు. అసలు దిబేట్ దాని పైన లేదు అని ruling ఇచ్చిన తరువాత, debate లో ఏమి చెప్పవచ్చును, ఏమి చెప్ప కూడదనే సమస్య ఎట్లా వస్తుంది?

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అధ్యక్ష, Rules లో clear గా ఉన్నది. మాజీ మంత్రి ఆయన ఆయనకు యిష్టం వస్తే Statement చేయవచ్చు. Statement చేసిన తరువాత concerned Minister or any Minister pertaining to it can make a statement. On that date there will be no debate. అక్కడకు అది అయిపోతుంది. వాటిని గురించి debate లేక పోయినంత మాత్రం చేత మాజీ మంత్రి చెప్పిన దానిని గురించి గాని ముఖ్యమంత్రి చెప్పిన దానిని గురించి కానన పథలో ఎప్పుడూ ప్రస్తావించ కూడదని rule ఎక్కడ ఉన్నది. ముఖ్యమంత్రి కొన్ని మంచి పనులు చేశారు. అటువంటి పనులు యింకా ఎక్కువ చేయమని ఎందుకు చెప్పకూడదు?

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరాజు :— ప్రతిపక్ష నాయకులు వినదలచుకుంటే ఒక విషయం తెలుపుతాను. ఇలాంటి పంతులనలు యితర రాష్ట్రాల్లో జరిగినవి, లోక్ సభలో కూడ జరిగినవి, అనేకమంది మంత్రులు వెళ్లిపోవడంకూడ జరిగింది.

వెళ్లిపోయిన మంత్రియే ప్రజాస్వామ్యంగనుక రూపు ప్రకారంగా స్టేట్ మెంట్ చేయడానికి అవకాశం యివ్వబడింది. ప్రజాస్వామ్య రాజ్యంలో యలాంటివి అవకాశం యివ్వబడింది. స్వేచ్ఛగా వారు తమ అభిప్రాయమును చెప్పవలసి, యీ సందర్భంలో నేను వెళ్లిపోతున్నాను అని వారు చెప్పగలిగి, అందుకు మానాము త్రి గానీ, ముఖ్యమంత్రిగానీ సమాధానం యివ్వడం అనుకున్నాను. అంతే తప్ప, గతంలో డివిడె డివైట్ జరిగినట్లు ఎక్కడా వివరేదు. ప్రతిపక్ష నాయకులు, బలా కాలం రాజ్య సభలో వున్నాడు. పార్లమెంటులో వున్నాడు. ఇలాంటి సందర్భాల జరిగినవి. నేనుకూడ వున్నాను. ఎప్పుడూకూడా డివిట్ అంట్ చేయలేదు. రాను యిచ్చిన రూలింగ్ కూడ గతంలో ఉన్న సాంప్రదాయాన్ని అనుసరించే ముందర్నీ యింకొక విధముగా జరుగలేదు. ఎందుకు యీ విషయమును యితిహాసం రాసు తున్నారో అర్థం కావడంలేదు. ముఖ్యమంత్రి చేసింది తప్పుగానీ, మంత్రివర్గం చేసింది తప్పు అనిగానీ చెప్పవలయునంటే అందుకు అనేక అవకాశాలున్నాయి. తాము చెప్పినట్లుగా వారు విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానం ప్రతిపాదించవచ్చు. ఇలాంటి రాజమార్గమండగా, తాము రూలింగ్ యిచ్చిన తర్వాతకూడ దీనిని పట్టుకొని వాదించడం సబబుగాదని, ప్రతిపక్ష నాయకులను పునర్విమర్శ చేసుకోవలసిందిగా నేను వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- అధ్యక్ష, మంత్రిగారు ప్రిసిడెంటు చెప్పారు. నేనుకూడ చెబుతాను. బెంగల్ శాసనసభలో స్పీకర్ రాయ్.....

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరావు :- బెంగల్ సాంప్రదాయం అంట్లో శాసన సభలో ప్రజా పెట్టవర్ధన నేను ప్రతిపక్ష నాయకులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- బెంగల్ శాసనసభలో జరిగిన ప్రతిపక్ష యిక్కడ వర్తించజేయాలని నేను చెప్పడంలేదు. వారు శాసనసభకు గురించి చెప్పారు గాని నేను ఇది చెబుతున్నాను. స్టేట్ మెంటు చేసినరోజున దానిపై డివైట్ ఉండదుగానీ, ఆ స్టేట్ మెంటులోని అంశాలను తీసుకొని తరువాత ప్రతిపక్ష చర్యలను విమర్శించడం గానీ, బలవర్ధనానికిగానీ ప్రతిపక్షానికి హక్కు వుంది. అది లేదు అంటున్నారు మీరు. అందుకే నేను అడుగుతున్నాను. అది ఏ రూల్ ప్రకారంగా లేదు అంటారు :

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీరింకేమైనా చెబుతారా : అంతా చెప్పిన తరువాత నేను వైసర్ గా నా రూలింగ్ యిస్తాను. మధ్యలో నేను యింటర్వెట్ చేయడంను కోలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- ఈ విషయాన్ని జాగ్రత్తగా ఆలోచించమని నేను మీమ్మల్ని కోరుతున్నాను. అధ్యక్ష, నాటి మంత్రిగారు తాము ఎందుకీ వెళ్లిపో

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఉంటే-వాడు ఏమి చేస్తారో నాకు తెలియదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- నేను మీకు చెప్పేదేమంటే, రిజిస్ట్రేషన్ అన్వేషణకు మునుపటికంటే సంతకాలము యీ రూల్స్ నిజమే చేయడానికి, ఇదిగో రిజిస్ట్రేషన్ వల్ల వచ్చే కలిగి వుండడానికి అధికారముంది. మీకు ఆ అధికారం లేదని నేను ఎప్పుడూ చెప్పలేదు. అయితే అన్వేషణాన్ని వినియోగించి మార్గం మార్చేయించి, కాదు యీ విషయాలనుకూడా ఆలోచించండి. మనది ప్రజాస్వామిక రాజ్యం, సోషలియల్ రిప్రజెంటేటివ్, చైనావలె నియంత్రిత రాజ్యం కావటంతో కాకపోయినా చైనా ప్రజాస్వామిక దేశం-అయితే దీనికుల ప్రజాస్వామికమూ, నిదం ప్రజాస్వామికమూ అనేది ...

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఆ యీ దేశాలలో నయనా, వారు చూస్తున్నా మాట్లాడుకోయా ?

శ్రీ పి. సుందరయ్య :- ఇక్కడ బహిరంగంగా మాట్లాడుతుంటేనే చచ్చిపోతానికి వీలులేదని మీరు రూలింగు ఇవ్వబోతుంటే అక్కడ చూస్తున్నా మాట్లాడితే దానికి ఎటువంటి రూలింగ్స్ ఇవ్వాలో నాకు తెలియదు.

నేను తెలియ జేసేదేమంటే- ఆ రోజున చర్చకు అవకాశంలేదు. కాని, ప్రజలకు సంబంధించిన, పరిపాలనకు సంబంధించిన విషయాలు కానననకు ముందుకు వచ్చినప్పుడు నాటిలోని మంచి చెడ్డలను చెప్పడానికి ప్రతి కానన నడుమనీ హక్కు వుంది. ఆ హక్కులేదు, వ్లాటిని గురించి మాట్లాడడానికి వీలులేదు అని చెబితే యిద్దెక్కడి పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యమో నాకు అర్థం కావడంలేదు. సోషలియల్ రిప్రజెంటేటివ్, చైనాలోని ఆ స్పీకర్ ఎలా చెబుతారో నాకు తెలియదనుకోండి. వారు తెలియజేసిన ప్లేట్ ఫార్మేషన్ లోని అంశాలను తీసుకొని మాట్లాడడానికి, విమర్శించడానికి, యికముందు చేయకూడదని చెప్పేవానికి కానన నభకు హక్కువుంది. ఆ హక్కును తీసివేస్తే యిక యీ కానననభ ఏమి పనిచేస్తుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అందువలన ఆ విధంగా చెప్పే హక్కును తీసివేయడం న్యాయం కాదని నేను చెబుతున్నాను.

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- అధ్యక్ష, రూల్స్ ప్రకారంగా డిబేట్ ను విస్తరించేందుకు చెండు పందర్బాటున్నాయి. ఇవ్వాళ మనం చర్చిస్తున్నది అందులో ఒక మధర్మం. అది- "There shall be no debate on such statement, but after it has been made, a Minister may make a statement pertinent thereto." అనేది. ఇట్లుంటే, కలిసి ఆ డిబేట్ ను

అందుకు మంత్రివర్గమునుండి సమాధానములు రావలసి వచ్చినవి. అసెంబ్లీ రూల్స్ ప్రకారం ఆ స్టేట్ మెంటుపై ఆ సమాధానములపై డిబేట్ వుండదు. Rule 76 says:

"(3) Such statement shall be made after questions and before the list of business for the day is entered upon :

(4) There shall be no debate on such statement, but after it has been made, a Minister may make a statement pertinent thereto."

అందుకే ఆరోజున డిబేట్ కు అవకాశం వుండదు. ఆ తరువాత మాజీ మంత్రి చేసిన స్టేట్ మెంట్ లోని అంశాలను తీసుకొని దానిపై డిబేట్ చేయవచ్చును. ప్రశ్నలకు అనుబంధంగా వుంటే, వ్యతిరేకంగా వుంటే ఆ విషయాలను చెప్పవచ్చును. అంతేకాని దానిని, ఆ తరువాత చర్చించ కూడదని రూల్స్ ఆఫ్ ప్రొసీజర్ లో ఏమీ లేదు. అయితే, అదే రూల్ లో మీకు సర్వార్థికారులు యిచ్చి వున్నారు. దాని ప్రకారంగా మీరు రూల్ గ్ యివ్వవచ్చు. శాసనసభా రూల్స్ లో లేకపోయినప్పటికీ, మీకు లెట్ చెసియ్యవల్సి వచ్చి వున్నది. అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారగమక మీకు యీ రూల్స్ ను థియేట్ చేసే అధికారం కూడ వుంది. దాని ప్రకారం మీరు రూలింగ్ యివ్వవచ్చును. కాని, నేను మీ ముందు పెట్టే విషయ మేమంటే, ఒక మాజీ మంత్రి, ముఖ్యమంత్రి ప్రశ్నలకు సమాధానించిన కొన్ని విషయాలు శాసన సభ ముందు పెట్టినప్పటికీ అది ఆ రోజున చర్చకు అవకాశముండదు. అందులోని అంశాలను తీసుకుని, అవి ప్రశ్నలకు మంచిలనో చెప్తూనో చెప్పడానికి, మంచిపైతే అటువంటి పనులు చేయవచ్చు, చెప్తేయితే యివి ప్రశ్నల అభివృద్ధికి ఏ మాత్రము తోడ్పడవు గమక వాటిని చేయవచ్చని చెప్పడానికి శాసనసభకు అవకాశముంది. ఒక మంత్రిని యీ పరిధిలో కావలసినవలన తొలగించమన్నాడు, నిజానికి, చాలా మందికారణమువలన తొలగించారు. ఇంకా అటువంటి మంత్రులు, మాకు తెలిసినంతవరకు ఉన్నారు. వారిని కూడా తొలగించమని చెప్పడానికి, శాసన సభకు అవకాశముంది, అయితే, ఆ అంశాలనే చర్చించుకోక తీసుకోకూడదనే మీ రూలింగ్ ప్రజాస్వామ్య దేశాలకు అనుకూలించదనుకుంటాను. ఇంకొక దేశంలో సోవియట్ రష్యా మొదలగు దేశాలలో

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అక్కడ స్పీకరు లేడు, రూలింగ్స్ లేవనుకుంటాను. ఇది ప్రజాస్వామ్యం గమక యిక్కడ స్పీకర్ రావలసివచ్చింది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— అక్కడ స్పీకర్ ఉన్నారు.

విషయములో భాగ వస్తుంది. తమరు దానిని అంక్ చేయవచ్చు. "A member may, with the previous permission of the Speaker, call the attention of a Minister to any matter of urgent public importance and the Minister may make a brief statement or ask for time to make a statement at a later hour or date.

(2) There shall be no debate on such statement at the time it is made."

కాలింగ్ అటెన్షన్ కు ఇచ్చిన నట్టకుమీద తరువాత ఎప్పుడైనా వర్స నంద ర్చంబోగాని, మరే సందర్భంలోగాని మెంబర్ చేయకూడదని ఎక్కువకూడ లేదు. ఇప్పుడు, యీ నట్టకుమీద కావాని ప్రత్యేకంగా డిజైన్ చేయడమూ, లేదా అనేది చేరు సంగతి కాని రిటైరయిన మంత్రిగారు స్టేట్ మెంటు చేస్తారు, జవాబు చెప్పు కునే మంత్రిగారు జవాబు ఇస్తారు. ఈ రెండింటికీ పోర్చుగీసు ఉన్నది ఇప్పుడు. ఇది అసెంబ్లీ ప్రొసెడర్ ఆయిపోయింది కాని, సీరెస్ కాదు. సీరెస్ లేకుండా కాన్ఫిరమేషన్ గా, రెజిస్ట్రేషన్ గా పబ్లిక్ ఇంఫార్మేషన్ తో ఇన్క్వైరీ వచ్చినప్పుడు వెంటనే డిస్కం చేయవద్దన్నా రేగాని అ తరువాత ఎప్పుడైనా చేయవచ్చు. ఉదాహ రణకు, మంత్రిగారు కాలింగ్ అటెన్షన్ కు జవాబు చెప్పినప్పుడు అ నట్టకుమీద అప్పుడు వర్స చేయడానికి వీలులేదు. అప్పుడప్పుడు మేము తొందరపడి చేస్తూం టాము; తమరు జాగ్రత్తగా కంట్రోలు చేసి, మాట్లాడడానికి వీలులేదని చెబుతూం టారు. రూలు ప్రకారం మేము అంగీకరిస్తున్నాము: మీరు ఉ నింటున్నాము, కాలింగ్ అటెన్షన్ కు వచ్చిన సమాచారంమీద ఆధారపడి మరొక సందర్భంలో యీ విష యా ఇట్లావున్నాయని మేము ఉదహరించినపుడు మీరు కాదు అనడంలేదు. ఇప్పుడు రెండింటిమీద వర్స చేయడానికి వీలులేదు అది రూలులో క్లియర్ గా ఉన్నది. "There shall be no debate on such statement." దీనికి దానికి వర్తింతుందోకూడ ఏమీ లేదా లేదు. కాలింగ్ అటెన్షన్ మీద జవాబిచ్చినపుడు ఇక వర్స చేయడానికి వీలులేదు.

"There shall be no debate on such statement at the time it is made" ఇక్కడ, రిటైరయిన మంత్రిగారు స్టేట్ మెంటు ఇవ్వడం తోటే అగిపోదు. ఎగ్జిక్యూటివ్ వున్న దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారు స్టేట్ మెంటు ఇవ్వాలి. అంతటితో అది అగిపోతుంది. When the statement was made, no debate shall be allowed. But here there is another provision i.e. there shall be no debate on such statement, but after it has been made a Minister may make a statement pertinent thereto." రిటైరయిన మంత్రిగారు స్టేట్ మెంటు

ఇవ్వడంతో ఆగిపోకుండా ఇంకొక మంత్రికి జవాబు చెప్పే అవకాశం ఇవ్వారు. ఈ రెండింటిలోపున్న కంటే ఒకటే. ఆ స్టేట్ మెంటు మీద దిక్కుగా చేయకూడదని మీతో మేము ఒప్పుకుంటున్నాము. చూపుకూడ క్లియర్ గా ఉన్నాయి. అంతే గాని, యీ పాయింట్ మీద తరువాత ఎప్పుడూకూడ మాట్లాడకూడదు, కీటిని రెయిజ్ చేయకూడదు అని ప్రోహిబిటరీగా ఎక్కువాలేదు. కాలింగ్ అరెస్టేషన్ కు చెప్పిన సమాచారం మీద తరువాత ఎప్పుడైనా మాట్లాడితే తమరెన్నోమాటాడ ఆపడంలేదు. కాన్స్టిట్యూయన్స్ కి, ఇతర ప్రజలకు సమాచారం ఇస్తుంది కనుక ఎక్కువ సమాచారం ఇవ్వడం దాగానే ఉంటుంది. మీరు కూడ అవకాశం ఇచ్చి, సహాయపడుతున్నారు. రిటైరయిన మంత్రి, జవాబు ఇచ్చుచోలెలిన మంత్రికూడ క్లియర్ గా స్టేట్ మెంట్స్ ఇచ్చుకొనేటంతవరకు చర్చలో దిగడానికి వీలులేదు; చర్చ చేయకూడదు. చర్చకు అవకాశం ఇస్తే కాంట్రీవరీ ఇస్తుంది అట్లా చేశారనుకుంటాను. ఇప్పుడు ఇద్దరూకూడ స్టేట్ మెంట్స్ ఇవ్వడం ఆగిపోయింది. So, they have become the Assembly's property. అసెంబ్లీలో ఇక దానిని గురించి మాట్లాడకూడదని ప్రోహిబిటరీగా ఎక్కువాలేదు. వర్లిక్ స్టేట్ మెంటు వచ్చినది. కాలింగ్ అరెస్టులోకూడ అంతే ఉన్నది. మఝ్రిన్ స్టేట్ మెంట్స్ అయిపోయినతరువాత, ఎప్పుడైనా పార్టీ మీద ఆధారపడి మాట్లాడవచ్చును. రిటైరయిపోయే మంత్రిగారు తమకుపున్న డెమోక్రాటిక్ పోజిషన్, ప్రొసీజరు, కాబినెట్ లోని బాధ్యత మున్నగువాటిని గురించి చెప్పారు. వీరు, నేను ఓట ఆఫ్ ఎలిజియన్స్—తీసుకున్నాము. నాకు బాధ్యత వున్నది. నేను అసీక్రెట్ పెవర్స్ బైట పెట్టడానికి వీలులేదు, బయటపెట్టను అన్నారు. ఇక్కడ, అ కౌగిలంను బయట పెట్టండి అని ఆదగడానికి మనకు అవకాశంలేదు. అసెంబ్లీ వర్లిక్ వాస్. అసెంబ్లీ ద్వారా ఎన్నుకోబడిన మినిస్ట్రీ అసెంబ్లీకి బాధ్యతగలది అందువల్ల, స్టేటుమెంటు ఇస్తున్నానని, వారు స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. రిటైరయిన మంత్రిగారిచ్చిన స్టేటు మెంటులో వారుచెప్పినది కరెక్ట్ కాదు, వారు చెప్పినదానికి నేను తీసుకున్న స్టాండ్ యిది అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. (ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారు, మరొక చోట మరొక మంత్రి ఆవనచ్చు) అందులోపున్న పొరబాటు ఫలాన అనికూడ చెప్పారు. మనమందు, యీ రెండు పార్టీస్ ఉన్నాయి. కాంట్రీవరీలోకి దిగితే చిక్కువస్తుంది కాని, వర్లిక్ కన్సెరన్ అయి, కాన్స్టిట్యూషనల్ పోజిషన్ ఉండి వచ్చుకు మెన్షన్ చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. కాలింగ్ అరెస్ట్ క్లియరన్, హాట్ అవర్ డిజెట్ క్రిందనో, రెండగంటల చర్చ క్లియరన్ కేవలంకి వీలు లేదేమో — అదికూడ ఉన్నదనే నా సమ్మతం. ఏమైనా, ఇప్పుడు దానికేవలం తయారుగా లేదు, అందువల్ల, వర్జ్యేతంగా చర్చించడానికి వీలులేదు కాని, ఇతర

సంపత్తులలో మెట్ల కేసుదానికి కూర్చు పోగొడిటు చేసినవారిలో నేను ఒక్కఁడు చేస్తున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు: అశ్వశి, ఇక్కడు కిదేటు అంటే ఏమిటి అనే crux of the problem. బుస్టరుయొక్క స్టేట్ మెంటుపై చర్చ చేయటావలసి రూపుతో ఉన్నది. దానిపై ఎవరికీ, ఏమిదమైన ఆభ్యంతరమా లేదు. స్టేట్ మెంటు చేసిన రోజునగాని, మరొకప్పుడుగాని, ముఖ్యమంత్రిగారి స్టేట్ మెంటుపైగాని, మాజీ మంత్రిగారి స్టేట్ మెంటుపైగాని చర్చచేయకూడదని రూపు కేటగానికిరొగ చెబుతున్నాయి. కాని, స్టేట్ మెంటులలో ఇచ్చిన సమాచారమును దర్శిస్తేగాని తాననబులుగాని, ఏ సందర్భములోకూడ మెన్షన్ చేయకూడదు, జరిగినట్లే చూడాలి అంటే అది ఎల్లా సాధ్యమో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారి స్టేట్ మెంటును ఏ రిజల్యూషను ఫారములోనో, మరొక రూపములోనో తెచ్చి చర్చచేసాము అంటే అది ఆఫ్ ఆఫ్ అర్డర్ అవుతుంది. కాని, ఫలానా విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అది చాల దాగుండి, నాకు ఎక్కడూకూడ ఇట్లాంటి విషయంలో యిట్లాగే చేస్తూ ఉంటారని అని చెప్పవలసికొన్నాము అనుకోండి. అది దానికొచ్చి స్పెసిఫిక్ ఏమిటగా విషయంగా ఉంటుందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఏదేటు అంటే మనం విల్లులను, రిజల్యూషనులను చర్చ చేస్తూంటాము. దీనిని ఆ రూపంలో చర్చకు తీసుకొని వాని ఉద్దేశము తప్ప అంతకంటే ఏమీలేదు. పిపిడెంటు కూడ ఉన్నాయి. ఇదివరకు, కీ శే. శ్రీ ప్రకాశంగారు రాజీనామా చేసినప్పుడు బిల్ హ్యాండ్ మెన్ స్టేట్ మెంటు చేశారు వారు అందులో చెప్పిన విషయాలను కొన్ని సందర్భాలవరకు అన్ని పార్టీలవారుకూడ ఉపయోగించడం జరిగింది. తాననవరలోను, బయటకూడ ఉపయోగించినాము. ఆ తరువాత, శ్రీ లక్ష్మన్నగారు కర్నూలులో ఘనంగా ఒక స్టేట్ మెంటు చేశారు.

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణ జు : వెలుపల నాకు చేయవచ్చు, మేము చేయవచ్చు — అంతా చేయవచ్చు.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:- The Hon. Minister for Public works came to my rescue, Sir.

వెలుపల మనం ఏదైనా చెప్పవచ్చు; దానికి ఎవరికీ అభ్యంతరంలేదు.

We are not making it the subject-matter for discussion but at the same time we are just mentioning that such and such a thing has happened. శ్రీ లక్ష్మన్నగారు స్టేట్ మెంటు ఇచ్చినప్పుడు శ్రీ నల్లపాటి వెంకటాచయ్యగారు స్పీకరుగా ఉన్నారు వారు ఫోనుంట్లో

ఆప్ ఐన్ వర్ మేషన్ అంగీకరించారు. రికార్డ్స్ చాంబర్ కేవలం ఒక చాంబర్ నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను. అప్పుడు అంటు పద్యము వంటివి అనియతము తీర్పుకోవడం జరిగింది. అవతలివారు నిరూపనముగాత చెప్పారు. ఎప్పుడు మేము చెప్పేవానికి ఏగిసిడెంట్ అనుమతిగా ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మేము నేను అనను. స్పీకరుగా తమకు ఏమిట అతివారావచ్చును అని అను అవచ్చు. But, it affects the rights of every member of the House, Mr Speaker. మేము దానిని వీలయితే బట్టి నిరూపించి చేయవలసికోలేదు. దాని, ఇది బుంట్, ఇది చెటు అది అన్ని వలెనీ ఏదైనా అందరికీపున్న అవకాశం ఇక్కడ లేదని చెప్పడానికి మార్గం ఉపయోగించండి.

శ్రీ ప్రకాశంగారు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటు మీకు రూపా గుర్తు ఉంటుంది. 10, 15, ఏముపాలు చేసిన స్టేటుమెంటు కాదు అది. కాగితం మీద వాస్తవం వచ్చిన స్టేటుమెంటు కాదు. అనేక ఎలిగేషన్సులో చూసిన స్టేటుమెంటులు అప్పుడు చేసారు. దానిని బట్టి నెషన్ లో అందరూ ఉపయోగించు నిష్పాక్షిక on the floor of the House. స్పీకరుగా పున్న శివవచ్చురం దిశగాను లేకగా వదిలి పెట్టేవారు కాదు. పార్లమెంటులో అనుభవం వాగా పున్నవారు. ఈ రోజున చూసిగూ ఇప్పకుండా మాకు టైము ఇస్తే ఇతర దేశాలలో ఏమిటా పార్లమెంటులో పార్టీలు ఉన్నదో పరిశీలించి తమ ముందు పెట్టి నేను చెప్పే రుజువు చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. దీనిని ఎట్లా bar చేయగలదో అర్థం కావడంలేదు. ఈ విషయాన్ని అంతను closed bookగా ఎట్లా పెట్టగలదు. How impractical will that decision be if you come to that conclusion? మేము చెప్పేవానికి adverse గా మీరు తీర్పును ఇవ్వవలసి మంటే I request you to give me time so that I may produce more information on this to you, Sir

*శ్రీ పి. నరసారాయణ:- అదృష్ట, నాము ఇదివరకు ఇచ్చిన దానినిగూ రో ministerial crisis గురించి సుబ్బారెడ్డిగారు చేసిన స్టేటుమెంటు, దానిపై ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానం, రెండు debatable points లను అవి మాత్రమే చెప్పారు. ఈ రెండింటిని దిశలు చేయాలనే ఉద్దేశం శ్రీ పిల్లయ్యరెడ్డి వెంకటేశ్వర్లు గారికి కూడా లేదు. అయితే దిశలు చేయవద్దు అన్నంత మాత్రాన act of resignation, act of acceptance of resignation, ఈ రెండింటిని quote చేయవద్దు అని తమ యొక్క చూపింసులో ఒక భాగంగాలేదు. అందుచేత కాబినెట్ క్రైసెసును గురించి quote చేయడాన్ని తమ చూపింసు ఇది వరకు ఏమీ ban చేయలేదు. అది వా మొదటి ఫర్మిషన్. ముఖ్య మంత్రిగారు

నెప్పిన జవాబులో ఏ ఏ కాదాను పురస్కరించుచుని ఆయన రిటైన్ చేసే అవసరం ఉన్నాదో, దానిని accept చేయించిన అవసరం ఉన్నాదో చెప్పాడు. దాని మేము dispute చేయడం లేదు. కాని ఏ కారణాలను పురస్కరించుకొని ఆయన ఈ situation కల్పించారో ఆ కారణాలను quote చేసే హక్కు ఉంది. రిజిగ్నేషన్ ఇవ్వబడుతున్నాను quote చేయడమే కాకుండా రిజిగ్నేషన్ accept చేయడానికి ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన కారణాలతో కొన్నింటిని మాకు అవసరమైనప్పుడు మేము quote చేసుకునే హక్కు మాకు ఉందని దానిని మీ రూలింగు ban చేయలేదని నా అభిప్రాయం.

*శ్రీ ఆర్. లక్ష్మీనరసింహారావు : అధ్యక్ష, ప్రతిపక్ష నాయకులైన శ్రీ సుందరయ్యగారు raise చేసిన పాయింట్లు రెండు, నేను గ్రహించినంతవరకు. పోనుపోను దిస్మిస్ చేసి ఇతిర అంటారు వచ్చాయి. వారు raise చేసిన పాయింట్లు నేను అర్థం చేసుకున్నది ఇవి. ముఖ్యమంత్రిగారు బైటకు వెళ్ళిపోయిన మంత్రిగారు చేసిన ప్లేటుమెంట్లు దీటేలు చేయకూడదనే పొలిసిటివ్స్ ఆ ఒక్కనాటిదా, ఎల్లకాలం ఉండేదా అనేది ఒకటి. తమరు ఆవేశం ఇచ్చిన రూలింగు అంగంబకే దాని పోర్టు ఉంటుందా, లేక, చేర్చుంచి వచ్చిన రూలింగు సర్వకాల సర్వావస్థల యందు అవికారంలో ఉంటాయా—తమరు చూడేవరకు. పార్లమెంటరీ సాంస్కృతికతలో ఏమిటంటే కాబినెట్ లో రిలేషన్లు. వారి సహస్రాలు బైటకు పోకూడదని వారు అన్వేష్యంగా ఉంటున్నారని వ్రాశారు. పార్లమెంటు కావించవలసిందని వారిలో ఎవ్వరైనా ఏదైనా భేదాభిప్రాయం వచ్చి ఒకరు బైటకు వెళ్ళిపోతే limited scope లో ప్లేటుమెంటు చేయాలని మన రూల్స్ లో ఉంది. పార్లమెంటరీ సాంస్కృతికతాన్ని quote చేస్తూ రూల్స్ చేసుకున్నాము. వెళ్ళిపోయే మంత్రిగారు ప్లేటుమెంటు ఇవ్వడం, అవసరమైన సమాధానం ముఖ్యమంత్రిగారో మరొక మంత్రిగారో చెప్పడం—అది జరిగిపోయింది. దానిమీద దీటేలుకూడదు అని ఉన్నది. గోపాంకృష్టయ్యగారు మరొక రూలు తెచ్చారు—Calling attention సందర్భంలో దీటేలు చేయకూడదని ఉండనే విషయం. Calling attention raise చేసినపుడు మంత్రిగారు జవాబు చెప్పినప్పుడు at the time it is made దీటేలు చేయకూడదని ఉంది. Calling attention సందర్భంలోనే at the time it is made దీటేలు చేయకూడదని ఉండడం, మంత్రిగారెవరైనా కాబినెటు నుంచి బైటకు వెళ్ళిపోయే సందర్భంలో చేసే ప్లేటుమెంటు విషయమై దీటేలు ఉండకూడదని అన్నప్పుడు అటువంటి condition, limitation ఏమీ లేకపోవడం గమనిస్తే లాగాలేదువుంది. అంటే calling attention సందర్భంలో ఇది limited, మంత్రి బైటకు పోయిన సందర్భంలో absolute. Calling attention సందర్భంలో తక్షణమే దీటేలు చేయకూడదని ఉంది. ఎవరైనా మంత్రి బైటకు పోయినప్పుడు చేసిన ప్లేటు

మొట్టమొదట కూడా ఏ రోజున ఆ స్టేటుమెంటు చేస్తారో ఆ రోజున మాత్రమే దీనిని చేయకూడదని ఉద్దేశం అయినట్లుంటే ఆ సందర్భంలో కూడా at the time when it is made అనే పదాలను పెట్టి ఉండేవారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : For ever అని ఏమైనా అన్నారా : No debate on these things shall take place for ever అని అంటే మాకు హక్కులేదు అని అనుకోవచ్చును. లేనప్పుడు ఎందుకు దీనిని చేయకూడదు :

శ్రీ ఆర్. లక్ష్మీనరసింహారావు : This is an interpretation of the rules and terminology used in Rules-ఒకచోట prohibition అనేది express గా ఉంది. ఒకచోట prohibition లేదు: at the time when it is made ఒక లిమిటేషన్ పెట్టారు. Calling attention సందర్భంలో ఏ రోజున అయితే మంత్రిగారు స్టేటుమెంటు చేస్తారో అనాది దీనిని చేయకూడదని అన్నారు. మంత్రి ఎవరైనా బైటకు వెళ్ళిపోయినప్పుడు ఏనాడైతే స్టేటుమెంటు చేస్తారో అనాది మాత్రమే దీనిని చేయకూడదని అధిష్టాధికారి అయితే అరకంగా రూలులో పెట్టి ఉండేవారు. ఇది అంతా ఆలోచించే తమరు దూరిం గు ఇచ్చారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అలా అయితే for ever అని పెట్టుకునే వారము.

Sri R. Lakshminarasimham Dora:- It is an absolute prohibition, whereas in the other case it is a qualified prohibition. Let us now understand the rules. Where the rules are absent, we have to take it as 'absolute prohibition' that it should not be debated. You have given a ruling that it should not be debated. It does not mean that we can circumvent the rules at another moment or hour and bring it for debate. Where the rules say that it should not be debated, we should not debate it whether it is the same day or some other day. I say that it is an absolute prohibition on the strength of this rule. Sri Vavilala Gopalakrishnayya quoted the latter clause 'at the time it is made'. Let us see what the intention of the rule-maker was. The intention of the rule-maker was that it should be an absolute prohibition. Otherwise, the rule would have said: 'No, it cannot be debated that day only or at that moment. So, it is clear. తమరు సాక్ష్యంగా ఆలోచించే ఆ హక్కు దూరిం గు ఇచ్చారు. అనాది కాక మరొకనాడు దీనిని చేయవచ్చును అంటే

what is the purpose in making it secret. ముఖ్యమంత్రి: విషయం తీరేవచ్చు ఏదేమి కమిషనరీని ఉద్దేశ్యంతో పోలికగా ఉన్నది. అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. దీనిని తీసుకుంటే అంతే ఏమి జరుగమోగదు. పోలీసులు, కమిషనరీలో మంత్రిని మంత్రి గారి అనౌన్స్ చేయడం వల్లనే ఏర్పడుతుంది. అందుకు తెచ్చివేయలేదు గాని మంత్రి ఉద్దేశ్యంతో మాత్రమే అనౌన్స్ చేయడం వల్లనే తీసుకోవాలి. అది మాత్రం పెట్టడం గాని ఉద్దేశ్యం. The only exception is when a Minister goes out, he will make a statement and another Minister or Chief Minister will give a reply, and that should not be made a subject-matter of discussion. తమరే గ్రహిస్తారు; నేను చెప్పనక్కరలేదు. చూస్తున్నట్లే ఉంది. ఏదైనా తమకు ఒక రూపం ఉన్నాను. ఆ ఒక్కరూపం ఉన్నానా, అది ఉన్నది చూడండి. ఒక గంటనా ఒక రోజునా for all time until you change the ruling for other reasons. తమకు రూపం ఉన్నది చెప్పారు. అట్టేమింటిపై దీనిని చేయవలసింది. ఈ నాడు ఏదేమి చేయవలసింది అని అన్నారా అనితే దీనిని చేయవలసింది అన్నాను—finished—in any form! రిజల్యూషన్ తెచ్చామా మోషన్ తెచ్చామా, calling attention తెచ్చామా, దీనిని raise చేసామా అంటున్నారు. దీనిని అంటే ఏర్పడదు. There is a debate now before us, and in this debate this matter cannot be thrashed. What cannot be thrashed as a separate subject cannot be thrashed out in any other debate as well. The provision equally applies. అందుకు ఏమిటి చెప్పిన చూడండి absolute; మంత్రుల రహస్యాల విషయం వైతం రావలసింది.

*శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు: అధ్యక్షా, దీనిని కావాలి అని రూపంలో చెప్పారు. దీనిని అంటే ఏమిటి? సుప్రారెడ్డిగారు ఏమో కారణాలు చెప్పారు. వారు చేసినవి సరియైన కారణాలు కావు. బైటకు సంపాదించి పలానాని కారణాలు అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. దానిపై దీనిని అంటే ఏమి అవుతుంది? ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పింది ఆతర్వాత; ఈ ప్రకారం వేరు చేయలేదు అని అయిన చెప్పవచ్చు. దానిపై దీనిని చేయవచ్చును. అయిన అనుచరులు దీనిని చేయవచ్చును—నక్కం. ఈ ప్రకారం చేసారు, అదికూడదు అని చెప్పవచ్చును. అదే కదా అని ప్రాయం. What else is meant by the debate? దీనిని అంటే ఈరెండు కొంతమంది ఆతర్వాత కొంతమంది చేరుకొని సుప్రారెడ్డిగారు చెప్పే తప్పు, సుప్రారెడ్డిగారు చెప్పే తప్పు అని ఒకరినొకరు దూషించుకుంటూ అది నక్కం. ఇది అనక్కం అని చెప్పవచ్చు అంటే దీనిని దీనిని అంటే వేరే అర్థం ఏమీలేదు, నాకు తెలిసినంతవరకు.

స్వీకరణ ఇచ్చిన రూలింగు, ఇక్కడ తమరుగాని, అక్కడ పార్లమెంటు స్వీకరణ గాని, ఇతర శాసనసభలో ఉన్న సభాసభలు ఇచ్చే రూలింగుగాని ఒక్కొక్కప్పుడు అసలు రూల్స్ ఎంత ప్రభావం చెందుతాయో మారినట్లుగా అంత ప్రభావం చెందుతాయి. వాటిని అనేక సందర్భాలలో టెలివిజన్ చేస్తుంటారు. మదర్ పార్లమెంటులో జరిగిన వ్యవహారాలను సాంప్రదించుకుంటూ మన శాసనసభలో quote చేస్తుంటాము. ప్రస్తుతానందు quote చేస్తుంటాము అని పిల్లల మరొక వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పినారు. అందుచేత రూల్స్ అండ్ రెగ్యులేషన్లు నై లెంటుగా ఉన్న సందర్భములో కాన్సిట్యూషన్ పండితులైన తమరు ఇచ్చిన రూలింగు రూల్స్ అయిపోతూ ఉంటాయి. అందుచేత ఇది తాము జాగ్రత్తగా అలోచించి ఒక రూలింగు ఇచ్చినారు. అసలు అటుగా కాకుండా పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీలో ప్రతిపక్షమైన విషయం ఏమంటే, అంతరూ చెప్పకునేటటువంటిది పార్టీల existence లో ఉంటాయి. ఆ పార్టీలు ఎన్నికలకి పోతాయి. ఎన్నికలకు పోయినప్పుడు ప్రజాసేవకు తమయొక్క ప్రతినిధులను పార్టీలవ్వాలా వారి ప్రజా కేసునుబట్టి ఎన్నుకుంటారు. ఏ పార్టీ మెజారిటీలోకి వస్తుందో ఆ పార్టీ నాయకుడిని ఎన్నుకుంటారు. ఆ నాయకుడు, మొత్తం శాసనసభలో ఉన్నటువంటి ప్రజాసమైక్య ముఖ్యపార్టీగా అత్యధిక సంఖ్యలయొక్క విశ్వాసాన్ని చూరగొన్నటువంటి పార్టీవారికి నాయకుడుగా ఉన్నవారు మంత్రివర్గాన్ని ఎన్నుకొంటారు. వారి సలహా వైపు గవర్నరు ఏర్పాటు చేస్తారు. ఆ గవర్నరు ఏర్పాటుచేసిన మంత్రివర్గానికి దాదాపుగా ఎపింటేనారు ముఖ్యమంత్రి. ఆ ముఖ్యమంత్రి పార్టీకి నాయకుడు. ఆయనకు విశ్వాసం ఉన్నంతవరకు మంత్రులు ఉంటారు. విశ్వాసంలేని మంత్రులు ఉండరు. వారు ప్రజాసేవకు, పార్టీకి బాధ్యులు యీ శాసనసభకు దాదాపుగా కాదని చెప్పదలచేదు. ఈ శాసనసభలో వాస్తవానికి నా ఆధిపత్యము చెప్పాలంటే ఏ విషయమైతే జరిగిందో శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారి ఉదాహరణ, ఆ ఉదాహరణ విషయంలో యీ శాసనసభకు వచ్చి ఉండక్కరలేదు, వాస్తవానికి అయినప్పటికీ ఉన్నరూల్స్ ప్రకారం, వారు రూల్స్ ను పురస్కరించుకుని స్టేటుమెంటు చేస్తానని చెప్పిన తరువాత ప్రజాస్వామ్య వాదిగా తమరు ఏమిచేశారంటే రూల్స్ అధికారం ఇచ్చింది కనుక సభాపతిగా allow చేశారు. వారు చెప్పిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం యివ్వవలసి వచ్చింది. దీనిపైన వర్చులేడనే విషయం వచ్చింది. సుస్పష్టమైన నిర్ణయం తమరు ప్రకటించినారు. అయినతరువాత ఇక దీనిటకు అవకాశం వాస్తవానికి లేదు. పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీగురించి వారు చెప్పారు. మందరయ్యగారు దీనిక ప్రజాస్వామ్యం అనేమాటను, ఈ సందర్భం పురస్కరించుకుని మొత్తం పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీపై ఒకమాటను అన్నారుకొండి. అక్కడ విరంజితమైన, నియంతృత్వ రాజ్య ప్రజాస్వామ్యం వేరే ఉందనుకొండి.

దానిని పొగిడేవాళ్ళు దీనిపైన రాళ్ళు వేయడంలో వాకు ఏమీ ఆశ్చర్యంలేదు. దీనిలో వారు భాగస్వాములు ఇక్కడ. నిరంకుశ నియంతృత్వ ప్రజాస్వామ్యంలో మనం భాగస్వాములముకాము గాని ఇక్కడ ధనిక ప్రజాస్వామ్యములో పార్లొంట్ నుటవంటివారు వారు. తమరు ఇచ్చిన రూలింగు సుస్పెన్డమైన రూలింగు. సక్సాన్రీదాయాలతో, అనుభవముతోకూడిన రూలింగు. దానిని యీ సభవారు obey చేయడం సర్వవిధాలా న్యాయం. దానిని మార్చుకోవలసిన అవసరం లేదని సవినయముగా మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— శ్రీ వెంకటేశ్వర్లుగారు ప్రస్తావన చూపిస్తానన్నారు. ఇదివరకు నేను ఇచ్చిన రూలింగును మార్చనవసరంలేదు. వారు తరువాత నా బాంబర్డులో చూపించవచ్చు. If I am convinced—అప్పుడు మారుస్తాను. తరువాత గోపాలకృష్ణయ్యగారు సరిగ్గా రెండూ చదవకుండా చెప్పారు. ఎంతో భేదం ఉందనేమాట వారు చూడలేదు. ఆయన ఏమిచేశారంటే రూలు 74, రూలు 75 రెండు చెప్పారు. రూలు 74 మేము చేసినదే. మనం కూర్చుని, నేను అధ్యక్షత వహించి యిదివరకు ఉన్నది చూసి వ్యవహారం చేశాము మొదటినుంచీ వస్తున్నదే. గోపాల కృష్ణయ్యగారు చెప్పింది రైలే. ఒక్కవిషయం ఉంది. అది ప్రజలకు సంబంధించిన మామూలు సరిపాలన విషయము. దానిని discuss చేయడానికి అనేక విధాలుగా వీలుంది. Question గా ఉంటుంది. Half an hour discussion గా వస్తుంది. Adjournment motion గా వస్తుంది. రూలు 74 క్రింద వస్తుంది. గంట వరకుక్రింద వస్తుంది. అనేక forms లో వచ్చే వీలు ఉన్నది. కాని దానికి దీనికి ముడిపెట్టే ప్రయత్నించడం గోపాలకృష్ణయ్యగారు సరిగా చేయలేదు. దాని మొహాన వ్రాశాము. “At the time it should not be raised” అన్నాం. లేకపోతే అర్థంలేదు. వాలుగు విధాలుగా అడుగవచ్చు. ముందు question యిస్తారు. తరువాత short notice question యిస్తారు. Half an hour discussion యిస్తారు. ఇంకా తృప్తిలేకపోతే రూలు 74 క్రింద యిస్తారు. There is no debate అన్నారంటే వాకే ఆశ్చర్యం వేసినది. I thank Dora garu having pointed out. There shall be no debate at the time. అదీ అక్కడ ఉన్నది. రూలు 74 క్రింద వచ్చి నటువంటిది. There shall be no debate at the time it is made. Afterwards, యిష్టంవచ్చినది మాట్లాడవచ్చు మామూలు సరిపాలన గురించిన విషయాలలో. ఇక్కడ ఉన్నదేమంటే Hon'ble P. W. D. Minister చెప్పినట్లు మంత్రివర్గం ఏర్పాటు అనేటటువంటిది మన Constitution ప్రకారం absolute right of the Chief Minister. “ఎందుకు వారు ఎందుకు తప్పిపోయింది” అనేదిటువంటిది యేమీలేదు. చివ్ మినిస్టరు

గాకు క్రొత్తగా నియమం అవుతారు. మొదట శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ఇంజనీరు సచ్చినవారిని వారు వేసుకున్నారు. వీరి ఇష్టం వచ్చినదాని ఏమీ వేసుకున్నారు. "శ్రీ రెడ్డి నాయకుగాని ఎందుకు తీసివేశారు, శ్రీ రిమ్యూరెడ్డిగారిని ఎందుకు తీసివేశారు, వారిని ఎందుకు తీసుకోలేదు" అని అడుగుతూ వీరిచేడు. అది ఎట్లాంటిదో ఇది ఎట్లాంటిదే. "శ్రీ రిమ్యూరెడ్డిగారిని మూడు నెలల తరువాత ఎందుకు తీసివేశారు" దానికి దీనిని దేనిని ఏమంటే చేసినప్పుడే కొంచెం తీసివేశారు. వారిని ఎందుకు తీసివేశారు, వారు ముందులే. రేపటికే. అది ఎట్లాంటిది మూడు నెలలు అయినతరువాత మళ్ళా తీసివేయడానికి హక్కు ఉంది. From time to time he can advise the Governor "నాకు ఈయన అక్కరలేదు. క్రొత్త ఆయన కావాలి" అని ఎప్పటికప్పుడు మొరట ముద్రించడాన్ని form చేసినప్పుడు వారి ఇష్టం వచ్చినదాని కావాలి "a, b, c, d, e, f, g, h" అని చెప్పే హక్కు ఎట్లా ఉండో తరువాతదా ఎప్పుడుదాకే అప్పుడు "f అక్కరలేదు నాకు" అనవచ్చును. "నాకు A to Z కావాలి" అని వారు తీసుకోవచ్చు. మొదట తీసివేయడము ముందులో add చేయడానికి లేక మధ్యలో తీసివేయడము, మొదలులో add చేయడానికి ఏమీ చేడమలేదు. అది Chief Minister గారి ఇష్టము. గవర్నరు ఏమీ చేయడానికి లేదు. Governor is a Constitutional Governor. హిక్కు నాకు వున్న హక్కులకూడ గవర్నరుకు లేవు. (నవ్వులు) మీరు ఇంత ముట్లాడుతున్నారు. దానికి నేను ruling ఇవ్వగలను. ఆయన సర్వ స్వతంత్రుడు కాదు. He is a representative of the President of the Republic. ముఖ్యమంత్రిగారు తీసివేయమన్నారు కనుక తీసివేశాను అంటారు. ముఖ్యమంత్రిని అడగడానికి లేదు. "నాకు అమంత్రి అక్కరలేదు. ఆయన యందు నాకు విశ్వాసము లేదు. నా ఇష్టము" అని ముఖ్యమంత్రి అంటారు. అందువల్ల మనము ఏమీ అడగడానికి వీలులేదు. బకాడలో చెప్పుకొన్నట్లుగా మనముకూడ చెప్పుకోవాలి. కాని ఒక rule మాత్రము మనము చేశాము.

(శ్రీ జి. లక్ష్మన్ననిలబడి వుండగా.)

మిస్టర్ స్పీకర్: కూర్చోండి. I cannot allow you.

Sri G. Latchanna: on a point of clarification, Sir.

Mr. Speaker: No clarification. I don't allow anybody to talk hereafter. I am not going to reply.

Sri G. Lacthanna: Here is a point of order, Sir.

Mr. Speaker: If it is not a point of order I shall take action.

Sri G. Latchanna: You can take action as many times as you like.

మిస్టర్ స్పీకర్: Point of order ను సంబంధించి rule లేదు చెప్పండి. Constitution కు గాని rules కు గాని ఏమీ కలెక్షన్లు ఉన్నాయి చెప్పాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: Rules book ను తమరు పరిశీలించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇదిగో తీసుకోండి. నేను సంబంధపడేదాన్ని. Point of order అంటే దీనికి సంబంధము వుండాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: మాకు వున్న సందేహమును అడుగునాడుకుంటూనే తమరు 'No, No' అంటే ఎట్లా: Has not a Member got a right to ask for clarification from the Speaker?

Mr. Speaker: No, no. It is too much. అంత అయిపోయింది. తరువాత point of order అని అంటే ఎట్లా:

శ్రీ జి. లచ్చన్న: సభా నాయకులకు ప్రభుత్వములో ఎవరిని చేర్చినా, ఎవరిని తీసివేసినా సర్వాధికారములున్నవి. అందులో ఎవరైనా ప్రతి స్టేట్మెంటు చేసినపుడు, దానికి సభా నాయకులు సమాధాన మిచ్చినపుడు ఆ సందర్భములో ఏమీ చర్చించకూడదు కాని తరువాత చర్చించవచ్చును.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆ విషయమును గురించే మాట్లాడుతున్నాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: సభలో చేసిన స్టేట్మెంటు మీద ఏము చర్చించే అన కాశాలున్నదా: లేదా:

Mr. Speaker: Thank you very much. ఇండాకటి నుంచి అదే మాట్లాడుతున్నాము. తమరు అంశ్యముగా వచ్చారు. శ్రీ సుందరయ్యగారు. శ్రీ వెంకటేశ్వర్లుగారు. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఇండాకటి నుంచి మాట్లాడుతున్నది అదే. ఇది ప్యేషల్ కేసు. Limited గా సమాధానము చెప్పుకోదానికి అంగీకరించాను. మనము దానిమీద మాట్లాడడానికి ఏమిలేదు. మంత్రిగారు ఎందుకు రాకపోయారో దీనిపై కారణాలు చెప్పారు. దానికి ముఖ్యమంత్రి సమాధానము ఇస్తారు. చెవరా

లోనికి వునము పోవడానికి ఏదీలేదు. There shall be no debate, no discussion no consideration. There is no talk about it. Absolute Prohibition. గవర్నరు discussion లో రానివ్వలేదు. ఎందుకంటే raise చేస్తారని. ఇప్పుడు raise చేశారు. So, I have given my ruling correctly and I confirm it, namely that nothing can be said about the contents of the statement.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అప్పజె, మాజీమంత్రి, ముఖ్యమంత్రి ఇచ్చిన statements యొక్క contents గురించి refer చేయకూడదు అన్నారు. మేము ఆ సందర్భములో చూట్టాడదముగాని, ఇక్కడ వుండడముగాని అనవసరము. అందుచేత మేము walk out చేస్తున్నాము.

(Sri P. Sundarayya followed by the Members of the Communist Party staged a walk out.)

శ్రీ డి. అచ్చన్న : Opposition నాయకుడు చెప్పినది చాల సవ్యము. మంత్రిగారు statement చేసినపుడు ఆ సందర్భములోనే చర్చ చేయకూడదుగాని తరువాత చేయవచ్చును కనుక తమ అధ్యక్ష స్థానానికి obedient గానే మా అసమ్మతిని తెలియచేయడానికి మేముకూడ walk out చేస్తున్నాము.

(Sri G. Latchanna followed by the Members of the Swatantra Party walked out)

Mr. Speaker : I am sorry.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : తమ మీద గౌరవముతోటి ఆ interpretation తప్పు అని అది ఎన్నటికైనా దృవపరచుకొంటామని మనవి చేస్తూ walk out చేస్తున్నాను.

(Sri Vavilala Gopalakrishnayya walked out)

Mr. Speaker : All right.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : గవర్నరుగారిచ్చిన ప్రకటనము మీద వారికి అతి సందనకు తెలుపుతూ ఒక తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టబడింది. దానిని శ్రీ హరికృష్ణయ్య ప్రసాద గారు ప్రవేశ పెట్టినారు. ప్రవేశపెడుతూ చాల చక్కగా అన్ని విషయాలు ముచ్చటించారు. ముఖ్యముగా ప్రభుత్వము చేసిన మంచి పనులగురించి అతనిసందనకు తెలిపారు. ప్రభుత్వము సంబంధించినవన్నీ సక్రమముగాను సంతృప్తికరముగాను జరుగుతున్నవని హద్దాన్ని వెలిబుచ్చారు. పరిశ్రమలలో ఎక్కువ అనుభవం కలిగిన

పని కాంక్షల నిర్వాహణకు మైన సంహార, సూచనలు, ప్రతిపత్తి వల్ల అభివృద్ధి చేసే పరిశ్రమల విషయములో వెనుకబడిన వంగళి అంబేద్కర్ దృష్టికి, వారి పరిశీలనమువారు ప్లానింగు కమిషన్ వారు నిర్మించిన ప్లానింగు కమిషన్ ప్రధానమైన సంబంధించిన ఒక publication లో వారు ప్రస్తావించినట్లు, ప్లానింగు కమిషన్ వారు అప్పకొని ఒక విషయము గురించి, "Development lev. lopment కు సంబంధించి regional imbalance వుంది. వారిని తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము" అని వ్రాశారు. ఇదిగల వాడు మాకు ఒకతో National Development Council ముందుకు తీసుకువచ్చి ప్రత్యేకముగా ఆ publication లో వున్న paragraph కు వారి అర్హత మేరకు అగ్రినాయకులకు ప్లానింగు కమిషన్ సభ్యులకు వివరించారు. "ఇది అంబేద్కర్ పరిశ్రమల విషయములో regional imbalance వుందని అంగీకరిస్తున్నామని తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేస్తామన్నాది. ఏమి ప్రయత్నము చేశామి, ద్వితీయ పరిశోధనా కాలములో అంబేద్కర్ వద్దనున్నాగాని, ఇది రాష్ట్రాలలోగాని, ఏకైకతయే పారిశ్రామికముగా వెనుకబడిన రాష్ట్రాలన్నవో ఆ రాష్ట్రాలలో పరిశ్రమలను నెలకొల్పే దానికి ఏమి ప్రయత్నము చేశామి ఆ లెక్కలన్న మాకు కాదా"ని అదగడము తలపించింది. దుబాగు వజిన శ్రీ పి. కుమార్తెహళ్ళగారు, మేల వజిన శ్రీ భానుస్నేగురు కూడ అదగడం తలపించింది. దానికి మౌనముండ్చినారు. వమూదానమిస్తూ వచ్చుచుండా దీనికి సంబంధించిన లెక్కలు తయారు చేయించింది నదే తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఈ regional imbalance ను తొలగించడానికి ప్రయత్నిస్తామని హామీ ఇచ్చారు. కాబట్టి పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలు రావడానికి అనుకూలముని. ఇప్పటికప్పుడే రికోక్ట్ హాపాయల కార్మికో హాదిన Synthetic Drug factory ని నెలకొల్పుతున్నారు. ఇంకా అనేక విషయాలున్నవి. వాటి విషయము ప్రస్తావించినట్లయితే ఇతర రాష్ట్రాలవారు మనతో పోటీపడి వారు తీసుకొని పోవడానికి ప్రయత్నించే ప్రమాదమున్నది కాబట్టి వాటినిగూర్చి విశేషముగా చెప్పను.

ఇక ఆరోగ్య విషయాల చెప్పారు. ఆరోగ్యాన్ని కాపాడడానికి తమిళానాడు చర్మలకు హాస్తిస్తూ ఇంకా ఎన్నో విధాల ప్రయత్నము చేయాలని సుహా ఇచ్చారు. మన ఆరోగ్య కాపాడమంకిగా వున్న విజయనగరం మహారాజావారు Small-poxకి సంబంధించి vaccination campaign చేశారు. ఇటీవలనే చాచిర్ హుందాలో పెద్ద సమావేశం ఏర్పాటు చేసి అందులో ఉమ్మడిగాల్సి. శ్రీయ చ్చాచిరి ఏర్పాటించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగు తున్నాయని చెప్పారు. ఆరోగ్య రక్షణ తత్వాహా పంతులై న, బలపంతులై న ప్రజానీకము కలిగిన చేప చే విజయముగా పునొగ బింబ గలదు. అప్పు విధాల ముందుకు పోవడానికి బీదగా పంబు ది.

ఈ దిక్పాతాన్ని బట్టి శ్రీరామమూర్తిగారు బలవంతము. తెలుగు భాషలో అది కాల పునరుద్ధరాన్ని సడలడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసినందుకు వారు సంతోషం వ్యక్తించారు. అంతేకాకుండా anti-corruption నిబంధించి ఏర్పాటు చేసే విషయంలోను, ఎక్సినైట్మెంట్ రిఫార్మస్ చేయటానికి కనిపిస్తున్న దానికి కూడా వారు తమ సంతోషాన్ని తెలియచేశారు. నిరాశపట్టడం జిల్లాకు చెందినవారు కనుక ఆ జిల్లాలో నీటి పారుదల సౌకర్యాలు లేవనీ, అక్కడ పెద్ద ప్రాజెక్టులు, మీడియమ్ సైజ్ ప్రాజెక్టులు హెచ్చుగా లేవని వారు చెప్పారు. అక్కడ గలవారి కొత్త గూడెం ప్రాజెక్టు, కోటి పది లక్షల రూపాయలతో కూడుకొన్నది - పూర్వం చేయటం జరిగింది. ఇంక మూడు ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రాబట్టాయి. రైవాడ ప్రాజెక్టు, కడకొండ ప్రాజెక్టు, ఆంధ్రా ప్రాజెక్టు. ఈ మూడు ప్రాజెక్టులకు సంబంధించిన ప్లానలను నేను వెళ్ళి చూడటం జరిగింది. కొన్నిటికి డిజైనింగ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ జరిగింది. కొన్నిటికి కాలేదు. జరగని వాటికీ కూడా జరపమని ఉత్తరువు ఇవ్వటం జరిగింది. అందుచేత ఆ జిల్లాకు సంబంధించి ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను తప్పకుండా తీసుకొనటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఆ జిల్లా చాలా పెనుకబడివున్నదని శ్రీ గంట్లాన సూర్యనారాయణగారు, శ్రీ సన్యాసి నాయుడుగారు, శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజుగారు కూడా చెప్పారు. అందువల్ల ఆ ప్రాజెక్టులను గురించి తప్పకుండా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొంటుంది.

తరువాత మాట్లాడిన వారిలో ముఖ్యంగా రాజగోపాలనాయుడుగారు రాయల సీమలో ఇను పరిస్థితిని గురించి మాట్లాడారు. చిత్తూరు, కడప, కర్నూలు యింకా నెల్లూరులో కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఇను పరిస్థితులున్నాయని తెలుసుకొనే ఆ జిల్లా కలెక్టర్లకు ఉత్తరువులు ఇవ్వటమేగాక "ఇదిగో ఈరెండు లక్షల రూపాయలు మీకు ఇస్తున్నాము. ఈరెండు లక్షలతో వెంటనే పనులు ప్రారంభించండి. ఇంకా ఎన్ని పనులు ప్రారంభించటానికి అవకాశం వున్నదో, అవసరం వున్నదో ఆ పనులు మాకు ప్రస్తావించండి. కొన్నిటిని ప్రారంభించండి," అని చెప్పాము. చిత్తూరులో త్రాగటానికి నుంచినీటి సౌకర్యాలు లేవని తెలుసు. మాతులను లోతు చేయటానికి, కొత్త బావులను తగిల్పటానికి ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు ఇచ్చింది. అక్కడి పరిస్థితులను ప్రభుత్వం గమనించి ఎక్కడెక్కడ నుండి ప్రభుత్వానికి అభ్యర్థనలు వస్తున్నాయో వాటిని పరిశీలించి రెమిషన్ ఇవ్వాలి, పోస్ట్ పోస్ట్ చేయాలి విచారించి అవిధంగా చేస్తోంది. బ్లాక్ డెవలప్ మెంట్ కాలిలో నిర్మించి వైస్యంగా తయారైతే, పగం రమ్మ వారివైనా ఇప్పుడు అవుతున్నదని చెప్పారు. అది పొరబాటని మనవి చేస్తున్నాను—వారి పదజాలం—డెమోక్రసీని ఖాసీ చేశారు అని ఏవేవో మాట్లాడారు. ఎక్కడ ఖాసీ అయినదో నాకు తెలియటం లేదు. Land Reforms గురించి వ్యవసాయ పాటికి వుండే అభిప్రాయాలను వారు తెల్పారు. దానిని ప్రత్యేకంగా

ఇప్పుడు ఇక్కడ చర్చించుకోవలసిన అవసరంలేదు. ఆపార్టీ దానికి వ్యతిరేకమైన ప్రచారం జరుపుతున్నది. అదే ఇక్కడ వర్లించారు.

రక్షణాత్మక జవాబు లిక్కయ్యేనాయదుగారు మాట్లాడారు. గోదావరి రైల్వేలో అనాధరైల్వే కట్టివేషనకు సంబంధించి, పాడికట్టివేషనకు సంబంధించి పెన్నాదిగా 12 రైలు వేస్తే దానిని తీసేశారు. దానికి సంతోషం. యింకా కొన్ని తీసేయలేదు. దానిని కూడా తీసేయాలని వారు చెప్పారు. ఇటీవలనే ఉపముఖ్యమంత్రిగారు P. W. D. మంత్రిగారు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు వెళ్ళటం, అప్పుడు అక్కడి రైతాంగం represent చేయటం, వారు చెప్పిన విషయాలను నేను, వారు, రైలమ్యా జోర్టు మొదలై, దానికి సంబంధించిన అధికారులు విని వెంటనే కలెక్టరుకు ఉత్తర్వులు పంపమని చెప్పాము. వారు పంపారు. అక్కడ ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా వుంది. మనది సేద్యం ప్రధాన వృత్తిగల దేశం. ఇక్కడ రైతుల శ్రేయస్సును ప్రభుత్వం తప్పకుండా దృష్టిలో వుంచుకోవాలి. ఎరువులు సులభంగా చేసే విషయంలోనూ, ముఖ్య పౌరసౌకర్యాలు, ఇతర పౌరసౌకర్యాలు కల్పించే విషయంలోను ప్రభుత్వం తగు జాగ్రత్త వహిస్తుంది వారు జెమ పరిస్థితులకు గురి అయినప్పటికీ, వరదలకు గురిఅయినప్పటికీ, మరే కష్టంలో వున్నప్పటికీ వారికి సరైన సహాయం సకాలంలో అందజేయటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుండని మనవిచేస్తున్నాను. రైలు వారు మర్యాదగా విషేదం సక్రమంగా అమలు జరగటం లేమని చెప్పారు. మర్యాదగా అనే దానిని విషేదించాలి తీసేయాలని కోరారు. సక్రమంగా అమలు జరగటంలేదు కనుక సక్రమంగా అమలు జరపటానికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు చెప్పారు. నేను ఒక విషయం మనవిచేస్తాను. ఇది అఖిలభారత స్థాయిలో చేసిన నిర్ణయం కాబట్టి, ఈ నిర్ణయానికి మేము బద్ధులుగా వున్నాము కాబట్టి మర్యాదగా విషేదాన్ని అమలు పరచటానికి సర్వవిధాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈనాడు అది పోలీసువారి చేతులలోవున్న సంగతి అందరకు తెలుసు. ఆశాభవం తీసేసి యింకో కాటకు అప్పగించాలని నిర్ణయించటం జరిగింది. ప్రొహిబిషన్ ను ఎన్ ఫోర్స్ చేయటానికి ప్రత్యేకమైన డిపార్టుమెంటును ఏర్పాటు చేసే విషయంలో విషేదంగా చర్య తీసుకోవలసి వుంటుందో వాటిని పరిశీలించటానికి ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని వేయటం వారు దానికి సంబంధించిన లెక్కలు తయారు చేయటం జరుగుతున్నది. ఆగస్టు 15వ తేదీనం స్వరాజ్యం సంపాదించుకొన్న రోజున ఈ శాఖను ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసి తద్వారా ప్రొహిబిషన్ ను సక్సెస్ ఫుల్ గా ఫన్క్షన్ చేయించాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారు వెనుకబడిన జాతులదాని అభివృద్ధి వర్గాల కోరారు. వారు అలా కోరటం సహజం. కోరేవారిలో నేనుకూడ ఒకటి. దీనికి అన్నివిధాలా

ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. సోషల్ వెల్‌ఫేర్‌ను సంబంధించి సామగ్రి సుదీర్ఘానికి
సంబంధించి పునరుద్ధరణ జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగించడం మొదలైనవి వారు
చేస్తారు. అదే శ్రీ కార్యకర్తలకు శ్రమింగంగాలు, యంత్ర చక్రావులకు మొదలు
చేస్తారు. డిస్కంట్, మొన్నట్ పర్మిట్‌లకు సమయంలో పోతూం కర్మిచుకొని
జిల్లా పరిషత్తులలో ఆరు, స్టాంకింగ్ కమిటీలో హరిజన, గిరిజన, వెళుకబడిన
జాతులవారితో మామకొన్న సంఘాన్ని నియమిస్తామని, వారు ఆ విషయాలను
పరిశీలన చేసి స్పీడును sanction చేసే విషయంలో శ్రద్ధ వహిస్తారు కనుక
ఏమీ అన్యాయం జరగదని, అంతేగాకుండా జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగించే మొత్తాన్ని
ప్రత్యేకంగా పుంజాని, ఆ మొత్తాన్ని ఇతర విషయాలకు ఉప్పు చేయకూడదని,
శేవలం హరిజన, గిరిజన, వెళుకబడిన జాతులవారి సుదీర్ఘం కోసమే ఉపయోగించ
టానికి కట్టుదిట్టాలు చేశామని చెప్పాను. ఆ విషయంలో అనుమానాలు వుండటానికి
దీనిలేదని మనవి చేస్తాను. శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారు చేనేత పరిశ్రమకు సంబం
ధించిన విషయాలను చెప్పారు. చేనేత గురించి వారికిపున్న శ్రద్ధపెల్ల వారికి 'చేనేత
సేవాని' అనే దీక్షితు ఇవ్వబడింది కూడ. వారు చేనేత సహకార సంఘాలకు
సంబంధించి ఒక ఫైనాన్సింగ్ ఇన్స్టిట్యూషన్—ఒక వ్యాంకు ముదిరిగా—పెట్టాలని
కృషి చేస్తున్నారు. కర్నూలులో వున్నప్పటి ఇటుపంటి bank ను ఏర్పాటు చేయ
టానికి ఏమి చర్యలు తీసికోవాలో చూడటానికి ఒక ఉద్యోగిని నియమించటం, వారు
ఒక వివేదిక వ్రాస్తుండటం, ఆ వివేదికను ప్రభుత్వం పరిశీలించటం, రిజర్వ్
బ్యాంకుతో, శేంద్ర ప్రభుత్వంతో, మన State Bank తో, రిజిస్ట్రార్‌తో సంప్ర
దించుట జరగటం జరిగింది. కాని ఇంతవరకు bank రిజిస్ట్రారు కాలేదు దానిని
సాధ్యమైనంత త్వరలో రిజిస్ట్రారుచేయటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నంచేస్తుందని కోటయ్య
గారికి విషయపూర్వకంగా విజ్ఞప్తి చేసుకొంటున్నాను. చ.చ.నారాయణప్పగారు కూడా
చేనేత పారిశ్రామికం గురించి మాట్లాడారు. నిరుద్యోగ సమస్య గురించి వారు
విశదంగా మాట్లాడారు. నిరుద్యోగ సమస్యను పూర్తిగా నిర్మూలిచటం సాధ్యంకాదు
కాని సాధ్యమైనంతవరకు జగ్గించి, ఉద్యోగ అవకాశాలను కల్పించటానికి ప్రయత్నం
చేస్తున్నాము. పరిశ్రమలను వెలకొల్పినపుడు వేంకటేశ కార్మికులకు పెక్కిషియర్స్‌కు
ఉద్యోగాలు ఇవ్వటానికి అవకాశం వుంటుంది. అటుపంటి ప్రయత్నాలు జరుగు
తున్నాయి. చేనేత పరిశ్రమకు చెందినవారు కాబట్టి గుంతకల్లులో స్పిన్నింగ్ మిల్
గురించి మాట్లాడారు. ఆ మిల్‌లో ఇదివరకు 12 వేల కడుక్ల వుంటే ఇప్పుడు 18 వేల
కడుక్ల చేయటానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. దానిని యంకా పెద్ద కర్మా
గారంగా తయారుచేసి, చేనేత కార్మికులకు సరఫమైన ధరలకు, సకాలంలో నూలును
సరఫరా చేయటానికి ప్రయత్నిస్తామని, అలా జరుగుతుందని నేను ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పేకే నోలాసాహెబ్ గారు మాట్లాడుతూ మంత్రిరెవరూ ఉదయగిరి రావటం లేదని చెప్పారు. వారు వస్తూ, రే, రే సార్లు ఆహ్వానించినా వెళ్ళటానికి వీలు లేకపోయింది. ముఖ్యంగా చూడవలసింది అటవీల పార్కింగ్ లాంటి ఇక్కడ వుంటే మంత్రిని అందరికూ నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దాగా అట్టివి చెప్పిన పార్కింగ్ లాంటి వెళ్ళకూడదని నేను చెప్పను కాని వెనకబడిన పార్కింగ్ లాంటి, ఏ మంత్రిలాదా రావటంలేదు అని చెప్పబడే పార్కింగ్ లాంటి, వెళ్ళి అక్కడవున్న కిక్కిరింపులు చూచి వారి కిష్టాలను తెలుసుకొని వారికి సహాయం చేయాలని చెబుతున్నాను. అన్ని పార్కింగ్ లాంటి సమాదంగా అట్టివి చేయాలి. నేను తప్పకుండా ఆ పార్కింగ్ లాంటి వెళ్ళటానికి సరియత్నం చేస్తాను. మంత్రిగారు సుఖంగా లేనట్లు సరిగ్గా చేయకపోయినట్లు సరియత్నం చేస్తాను. అక్కడ అనిజ సంఘటనలు చూచి ఉపయోగించుకోవాలని చెప్పారు. అవశ్యమైన సందర్భాలలో జియోలాజికల్ సర్వేయింగ్ రిపోర్టులు వున్నాయి. దానిని దృష్టిలో వుంచుకొని అక్కడ చిన్న చిన్న పరిశోధనలను నెలకొల్పటానికి సరియత్నం సరియత్నం చేస్తుంది నేను వనని చెబుతున్నాను.

తరువాత శ్రీ పి. కె.టి. అప్పారావుగారు కేవలం పరిశోధనాన్ని నిండినదమే కార్యక్రమముగ పెట్టుకుని ఏకేవో విషయాలను గురించి మాట్లాడారు. రాష్ట్రపాలకుగర్ ప్యాక్టరీని నిరాదరణ చేశారని అన్నారు. ఏవిధముగ నిరాదరణ చేశారో నాకు తెలియదు. అక్కడ ఆ ప్యాక్టరీ పెట్టుబడిదార్లు ఆ ప్యాక్టరీని పహకార వస్తులు మీద వదిలిపెట్టారు. వారు దానిని మూసివేసినప్పుడు దానిని మూసివేయకూడదని, అక్కడ ఉన్నవారికి యివ్వాలని, మరల దానినిగురించి పరిశోధించాలని ప్రభుత్వం అన్ని విధములుగా ప్రయత్నము చేసింది. అన్ని విధములుగా పరిశోధించినా, దానిని నిరాదరణ చేశారని అంటున్నాను. అది ఏమో నాకు అర్థము కాలేదు. తరువాత జి. సూర్యనారాయణగారు ప్యాక్టరీలనుగురించి మాట్లాడారు. వారు హరిజనులు కొబట్టి అంటరానితనమును గురించి మాట్లాడారు. అంటరానితనమును తగ్గించటానికి పరిశోధనలు జరుగుతున్నవి. చట్టముకూడ ఉన్నది. అంటరానితనము పోగొట్టటానికి కేవలము చట్టములు ఉపయోగించవు. పరిశోధన రావాలి అని నేను జదివినకు ఎన్నో సార్లు చెప్పాను. పాంపిక సంస్కరణ తీసుకుని రాదలచినప్పుడు చట్టములే కాకుండా పరిశోధనలతో ఒక విధమైన పరివర్తన రలిగేటట్లు ప్రజలకు బోధించాలి. పరిశోధన చట్టములో మార్పులు రావలసిన అవసరమున్నది. దాని కొరకు సర్వవిధములుగా పరిశోధించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత ఎస్. పి. శేషాద్రిగారు Universities లో ఇంగ్లీషుభాష ఉండదు చాలా మందిని అని అన్నారు. ఈ విషయములో మన భారతదేశముతోకల్లా మన రాష్ట్రమే ఆ గౌరవమును సంపాదించుకున్నది. ఇతర రాష్ట్రములలో తనదేదాని.

చుక్కానుతో collegiate level లో experimental గా తనివ శాసనము ప్రవేశపెట్టారు. కాని ఇక్కడ మాత్రము అదికాదు. వారు మంచి స్వ్వసాయ కుటుంబములను చెంపినవారు. వారు Bull dozers ను గురించి చెప్పారు. అక్కడ Bull dozers ను ఉపయోగించినట్లైతే, వాటియొక్క blades చెడిపోతాయని దానిని ఇప్పుడేదని అన్నారు. ఇది పరిశీలించబడిన విషయము. స్వ్వసాయ శాఖ మంత్రిగారు ఆ ఇబ్బందులు ఏమిటో తెలుసుకుని వాటిని తప్పకుండా తొలగించగలరని ఆశిస్తున్నాను. తరువాత నీరానుంచి white sugar మ తయారు చేయించాలని సంహో ఇచ్చారు. ఆ ప్రయత్నాలుకూడ జరుగుతున్నవి. తరువాత డాక్టర్ డి. వి. యర్. నారాయణగారు మాట్లాడుతూ ఒంగోలులో water supply ని గురించి చెప్పారు. నేను ప్రశ్నల కాలములో దీనికి సమాధానము చెప్పాను. దీని క్రింద దాదాపు 30 రోజులు ఇద్దరుతో కూడుకున్న ప్రణాళికను మంజూరు చేయడము జరిగింది. ఆ కార్యక్రమముకూడ చక్కగా జరుగుతున్నది హాస్పిటల్స్ లో డాక్టర్ల కొరతఉన్నదని అన్నారు. ఇది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. శ్రీ రామ బ్రహ్మం గారు నీరా స్క్రీమును abolish చేయడము మంచిది అని అన్నారు. వారు ఆ విధముగ చెబుతున్నారు కాని, కొందరు అది ఉంచాలని అంటున్నారు. దానిని వక్రమంగా నడిపించితే white sugar తయారు చేయించడానికి ఈ స్క్రీము బాగా ఉంటుందని అన్నారు. తరువాత కూర్మయ్యగారు చెప్పినవానికి నేను ఇదివరకే సమాధానము చెప్పాను. R. T. C. విషయములో administration పడిగా జరగడములేదని అన్నారు. అలాంటి లోపములు ఏవైనా ఉంటే అవి సరిదిద్దటానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నిస్తుంది. ఈ విషయములో ఇదివరకే అనేక instructionsను పంపించాము. Passengers ను ఉండే ఇబ్బందులు తొలగించే విషయమును గురించి ప్రభుత్వము శోధన చేసుకుంటున్నది. Passengers దారి మధ్యలో ఎక్కడముగాని, దిగడముగాని జరిగినప్పుడు వారియొక్క సామానులు ఎక్కించటానికి, దించటానికి R. T. C. వారికి instructions పంపించాము. వారు అన్ని ఏర్పాట్లు చేయమని వారి ఉద్యోగులకు instruction ఇచ్చారు.

తరువాత శ్రీ శంకరయ్యగారు Land Reforms ను గురించి మాట్లాడారు. వారి పార్టీయొక్క అభిప్రాయములు అందరికీ తెలిసినవే. ఇక్కడ అధికారవర్గమునకు చెందినవారి అభిప్రాయములకూడ వారికి, వారి పార్టీవానికి అందరికీకూడ తెలుసు. తరువాత శాంకరయ్యగారు గుంటూరులో Polytechnic కళాశాలను ప్రారంభించినందుకు చాలా సంతోషమును వెల్లడించారు. ఈ కళాశాలను ఏర్పాటుచేసే ప్రభుత్వముయొక్క policy ని గురించి ఇదివరకే ప్రకటించింది. రాష్ట్రములో ప్రతిఒక్క జిల్లాలోను ఒక కళాశాలను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. వారు తెలిపినంతవరకు సంద్యాలలో ఈ పూనత్సరము పెట్టు

కున్నాము. అక్కడ పెట్టినప్పుడు కర్నూలు జిల్లాకు వచ్చినట్లే. ప్రొద్దుటూరులో గత సంవత్సరము open చేశాము. అలాంటప్పుడు కడప జిల్లాకు వచ్చినట్లే. తిరుపతిలో పెట్టాము. దానివల్ల చిత్తూరు జిల్లాకు వచ్చినట్లే, అనంతపురంలో అదివరకే ఉన్నది. ఆ జిల్లాకు వచ్చినట్లే, కృష్ణా జిల్లాలో ఉన్నది. గుంటూరు జిల్లాలో ఈ సంవత్సరము open చేశాము అప్పుడు గుంటూరు జిల్లాకు వచ్చినట్లే, ఈ విధముగ అన్ని జిల్లాలలోను ఒక స్కూలును ఏర్పాటు చేయటానికి చూస్తున్నాము. వరంగలు మహబూబనగర్ జిల్లాలలోను మిగత జిల్లాలలోనుకూడ ప్రార్థన మైనవి. ఏ జిల్లాలోనైనా పెట్టకపోతే అక్కడకూడ పెట్టటానికి ఏర్పాటు జరుగుతాయి. తరువాత నాగినేని వెంకయ్యగారుకూడ ఒంగోలు water supply scheme ను గురించి చెప్పారు. అదిగాకుండా లిపి సంస్కరణకోసము పేసిన కమిటీని గురించి చూట్టాడారు. ఈ కమిటీద్వారా పని జరుగుతున్నది. తరువాత కాగెర్తిగారు కోహిములో జరిగిన సంఘటననుగురించి చెప్పారు. పోలీసులు సరిగా పనిచేయలేదని చెప్పారు. కానీ అక్కడఉండే పరిస్థితులనుబట్టి అంతకంటే ఏమీ చేయటానికి వీలులేదు. ఏమైనప్పటికీ దర్యాప్తు జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు అది కోర్టుదాకాపోయే పరిస్థితి ఉన్నది గనుక, ఇక దానినిగురించి ఎక్కువగా సంప్రదించడము మంచిదికాదు. తరువాత శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డిగారు బంజరు భూములనుగురించి ఇంకా ఇతర విషయములను గురించి చూట్టాడారు. ఈ ఉదయమే దానినిగురించి సుదీర్ఘంగా చర్చలు జరిగినవి. ఉపముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానము చెప్పారు. పేదవారి వద్దనుంచి భూములను తీసుకోరు అని, పేదవారుగా ఉండకుండా భూస్వాములుగా ఉండి భూములను ఆక్రమించుకుని ఉంటే వారిని తొలగించి ఆ భూములను acquire చేస్తారని చెప్పారు. అదిగాక ఎవరైనా అయిదు ఎకరములకంటే ఏ ఒక్క ఎకరమైనా హెచ్చుగా ఆక్రమించుకొని వుంటే, వారు పేదవారుగా వున్నప్పటికీ ఆ ఒక్క ఎకరము మాత్రమే ప్రభుత్వము స్వాధీనము చేసుకుంటుంది. అయిదు ఎకరముల కంటే ఆక్రమించుకొనటానికి వీలులేదు అన్నాము. తరువాత పెనాల్టీలను గురించి చెప్పారు. Penalties ఉండి యింకా అవకాశములు వుంటే అలాంటి వారిపైన పెనాల్టీస్ వేస్తారు కానీ మిగిలినవారిపై penalties వేయము అని ఆర్డరులోనేవున్నది.

తరువాత శ్రీ పి. నరసింహ అప్పారావుగారు నందివాడ ప్రాజెక్టును గురించి చెప్పారు. వంశదారనది శ్రీ కాకుళం జిల్లాలోనే వున్నది. లక్ష్మీనరసింహాచార్యగారు ఇంకా యితరులు ఆ జిల్లానుంచి వచ్చిన సభ్యులు ఆ ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పారు. దీనిని గురించి P. W. D. మంత్రిగారు యీ పురయమే సమాధానము చెప్పారు. ఖరీద్ ప్రాంతమునకు సంబంధించినంతవరకు ఖరీద్ ముఖ్యమంత్రిగారికోసం, అక్కడి P. W. D. మంత్రిగారికోసం సంప్రదించుట జరిపారు. ఏదో విధముగ

నరికిరించి, అతివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. తరువాత చాక్లరు చెప్పారెట్టిగాదు మాట్లాడుతూ పోవంపాడు ప్రాజెక్టును వెంటనే take up చేయాలని అన్నాడు. డ్విటీయి సంవత్సర ప్రాజెక్టు ముగిసే లోపలనే దానిని ప్రారంభించాలని అన్నాడు. కేంద్ర డిప్యూటీ మినిస్టరుగారు వచ్చినారు. వారితో ఈ దినము మాట్లాడడము కూడ జరిగింది. వారు ఈ ప్రాజెక్టు విషయములో సుముఖులుగానే ఉన్నారని కాని ప్లానింగు కమిషను భారత ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించలేకని ప్రార్థించడానికి వీలుండుదని. వారి అమోదము త్వరలోనే వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. వాగ్ధునసాగేట చాలా హెచ్చుగా వసులు జరగవలసియున్నది. ఇంకో హెచ్చు మొత్తమును ఉర్పు చేయాలంటున్నారు. ఈనాటి పరిస్థితి చెప్పాలంటే—దాదాపు 15 కోట్లదాకా ఉర్పు చేయటానికి ఇంజనీర్లు సిద్ధముగ ఉన్నారు. ఎంతసొమ్ము ఉర్పు చేయటానికి అయినా వారికి శక్తి, సామర్థ్యములు ఉన్నవి. కాని ఈ సంవత్సరము మనకు ఇప్రామన్నది తొమ్మిది కోట్లు. ఈ తొమ్మిది కోట్లలో కూడ మనకు actual గా ఉచ్చింది ఏడుకోట్లే. మిగిలిన రెండు కోట్లు మనకు ఉన్న resources నుంచి ఉర్పు చేస్తున్నాము. ఈరెండు కోట్ల కోసము కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాము. ఇతర రాష్ట్రములనుంచి వారికి వచ్చే demands ను బట్టి మనకు ఈ మిగతా సొమ్ము ఇవ్వటానికి వీలు ఉన్నదని దేమోననుకుంటాము — ఏమైనప్పటికీనీ మరల ప్రయత్నిస్తాము — తరువాత వారు ఒక మంచి సలహా కూడ ఇచ్చారు Irrigation Project వదికోట్లు అంతకంటే మించినవి కేంద్ర ప్రభుత్వము వారే take up చేస్తే బాగుంటుంది. అంతకు తక్కువని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు take up చేయడము అంటే ఎక్కువ సులభముగాను, అందులో చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టులకూడ త్వరలో తయారు చేసుకోటానికి వీలుగా ఉంటుందని అన్నారు. ఆవిధముగ కేంద్ర ప్రభుత్వము take up చేస్తే మంచిదే. అట్లాచేస్తే సంతోషిస్తాము. తరువాత కోటిరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ కుంగభద్ర హైలెవెల్ కెనాల్ ను గురించి మాట్లాడారు. దానియొక్క ప్రయోజనము ఫులివెందల తాలూకాకు ఉంటుందా, లేదా అని అన్నారు. ఆసలు ఈ స్కీము విషయము ఉన్నదా అని అడిగారు. దీనిని గురించి P. W. D. కాని మంత్రిగారు ఎన్నోసార్లు సమాచారము ఇచ్చారు. అదేమో నేను చెప్పలేను కాని ఫులివెందల తాలూకాకు కూడ ఆ కెనాల్ యొక్క ప్రయోజనము ఎక్కేట్లుగా చూడాలని ప్రభుత్వము అలోచిస్తున్నదని చెప్పారు. తరువాత శ్రీ చౌదరి పక్కనారాయణ గారు కూడ సంకభార ప్రాజెక్టును గురించి మాట్లాడారు. దీనికి ఇదివరకే సమాచారముచెప్పాను. తరువాత శ్రీ పేట వాసయ్యగారు prohibition ఉన్నదంటూ మరింత కట్టుదిట్టముగా అమలు జరపాలని అన్నారు. విజయ ప్రభుత్వము యొక్క ఉద్దేశ్యముకూడా అదే. వయో వృద్ధులుగను, కాకపోతే కాంగ్రెసు ప్రిస్టంతలతో సంపూర్ణమైన చిక్కు వము ఉన్నవారుగను, స్వాతంత్ర్య సమరం జరిగిన రోజులలో ఈ విధానాలను బాగా పట్టించుకున్నవారుగా వారు మాట్లాడారు. వారితో నేను సంపూర్ణముగ ఏకీభవిస్తు

న్నాను. తరువాత అప్పజవాసుగారు మాట్లాడినా వారు చాలాసార్లు Administrative Reforms Committee ని వేయించి, వేయించి అది చెప్పబడినట్లు. ఇప్పుడు జరిగింది వేస్తే అందులో non-officials వేయలేదు అన్నారు. ఈ విషయమును గురించి అలోచించాము. అందులో n. o-officials ను వేయడమువల్ల అందులో ఎన్నో సాధక సాధకాలు ఉన్నవి. ఒకటి పాత ర్యూరల్ పరిశీలించటానికి వీలు అవుతుంది అది చేయటానికి ఒక చిన్న కమిటీని highest officials తో వేయడము జరిగింది. వారికి ముడుమూసలు వివేచికి అందిచేయటానికి ప్రయత్నించాము. కాని ఈలోగా ప్రారంభించిన ఒక interim report ను ప్రకటించి కూడా కోరియున్నాము. Interim report రాగానే దానిపైని ప్రభుత్వము అప్పటికి పురు నిర్ణయములు తీసుకొని అమలు జరుపుకోవచ్చు. మనకు ఇంకా 1962 సంవత్సరములో ఎన్నికలు జరిగేవరకు దాదాపు రెండు సంవత్సరములు ప్రయత్నించును. ఈలోగా ఈ reforms ను ప్రోత్సహిస్తే అమలు జరుపాలని ప్రభుత్వము ఉద్దేశిస్తున్నది. అలాగా ఏదో మనముచేసి చూపించాలి ప్రజానీకానికి. లేకపోతే ఈ ప్రభుత్వము వచ్చి అరు నెలలైనా ఏమిచేసిందిని అంటారు. కాబట్టి ప్రతి 2.3 మాసాలకు ఈ కార్యక్రమం చేసినామనేటటువంటిది ప్రజలకు చెప్పగలిగితే మంచిదనే వుద్దేశంతో చేయటం తనిపించింది. వారు కూడా prohibition లో defects వున్నాయి, వాటిని rectify చేయాలని అన్నారు. తరువాత మహమ్మదు తహసీలుగారు కూడా వరంలో school building లేదని అన్నారు. Education Department వారు దానిని గురించి శ్రద్ధవహిస్తారు. అదేకాకుండా యిది tribal area కాబట్టి ఆకాం Director గారు కూడా చూస్తారని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత శ్రీ నవ్యాని నాయుడుగారు ఈ రైతాద. అండ్రి electricity projects ను గురించి చెప్పారు. దాన్ని గురించి యిదివరకే చెప్పాను. తరువాత podu cultivation గురించి, నేను ఆ ప్రాంతానికి పోయినప్పుడు అక్కడి రైతులను, ఆ కొండలలోని వారిని తీసుకొచ్చి చూపించారు. విజయ, అక్కడవారు చాలా భార వదులున్నారు. కాని యీ podu cultivation పల్లెల అనల దేశానికి, రాష్ట్రానికి ఎంతవస్తేమో అలోచించాలి. పీలైతే వారికి ఒకచోట గృహనిర్మాణం చేసి మంచివసతులు కల్పించి వాళ్ళ పిల్లలకు చదువు సంధ్యలు నేర్పించడానికి అన్ని రకాల పాఠశాలలు కలగలేదని వారు ఒకచోట ఉండేట్లు చేస్తే మంచిది. ఈ podu cultivation పల్లెల కొర్రాట్టి జిల్లాలో ఎంత వస్తుం జరిగిందో వాకు తెలిపేదికాదు. ఇంతకుపూర్వం డిప్యూటీ గారు చెప్పినారు. అక్కడ forest area అంకా podu cultivation పల్లెల నాశనం చేశారు. ఇప్పుడు భారవదుతున్నారు. ఇటీవల మార్చిలో వెళ్ళడం తనిపించింది అక్కడ పెద్ద పెద్ద కొండలు వున్నాయిగాని ఒక చెట్టు కూడా లేకుండా వున్నది. ఇప్పుడు మళ్ళీ వారు plantation ప్రారంభించేశారు. తరువాత లక్ష్మి

సరసింహం దొరగారు వంశధార గురించి ముఖ్యంగా చెప్పతూ, ఈ చిన్న చిన్న నీటి సమయం రావటం వాటి నీరంతా సమర్థిలోకి పోవడంతో నీరు తాత్కాలికంగా అయిపోవడమని కనక అక్కిరెడ్డి జమీందారీ areas లో వున్నటువంటి చిన్న చిన్న చెరువులను బాగుచేయాలని చెప్పారు. విద్యా బోధనం గురించి ఈ State Advisory Board లో చెప్పారు, అదే విధంగా యిక్కడికూడ చెప్పారు. తరువాత న విలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు చెప్పినదానికు సంబంధించి చెప్పారు. బి. రామిరెడ్డిగారు కిరవ famine condition గురించి చెప్పారు. జడవరే దానికి సమాధానం చెప్పాను. నాటూరి శ్రీనివాసరావుగారు జడవరే దాని గురించి చెప్పారు దాన్ని గురించి యిదివరకే చెప్పినట్లుంటుంటే సంవత్సరంలోగా హరి జనులకు landless poor కు అ భూమిలు కల్పించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. తరువాత డివి కొండయ్య చౌదరిగారు నాగార్జునపాగల్ second stage కూడ కావాలని అన్నారు. అసలు first stage మూడవ స్టాన్ లో పూర్తి అవుతుందో లేదో అని అనమానంగా వుంటే second stage కూడ కావాలంటే అది సాధ్యంకాదని వినబిలిస్తే న్నాను. కోడండ రామయ్యగారు పెన్నుకూడ గిరి జనుల సంక్షేమం గురించి మాట్లాడుతున్నారు. గిరిజనుల కోసం ఏకేషన్ గా కృషి జరుగుతున్నది. ఈ Financial Development Corporation ఏర్పాటు చేసినాము. అది మొట్టమొదట విశాఖపట్టణం, శ్రీనివాసం జిల్లాలకు మాత్రం పరిమితమైంది. ఇప్పుడు అన్ని ప్రాంతాలకు విస్తరించేసి దానిపై లాభం కలుగజేయాలని అనుకుంటున్నాము. తరువాత చెంగళాపేట వాయడగారు జిల్లా పరిషత్తులకు ఏకేషన్ గా అధికారాలు యివ్వాలని అన్నారు. జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షుల సమావేశం, ఇటీవల జరిగడం, అందులో అధికారాలు ఎక్కువ చేయడానికి కర్షణాలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఉత్తరువులు ఇదివరకే జారీ అయి ఉంటాయని అనుకుంటాను. ఇంకా అనుభవం దృష్ట్యా వారికి ఎక్కువ అధికారాలు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వము శంకించడమి నేను మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత గోరా రామలింగంగారు ఇంకా ఎక్కువ హరిజన హస్తర్స్ కావాలని చెప్పారు. చిహ్నం తెలంగాణాగురించి చెప్పారని అనుకుంటాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వారి ఎక్కువగానే ఉన్నాయి. తెలంగాణాలో తక్కువగా ఉన్నాయి. అక్కడికూడా ఎక్కువగా హరిజన హస్తర్స్ పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. పహ్లావీ రామచంద్రగారు కొన్ని గ్రామాల్లో బిక్కు లేవని అనేక సర్వేయాలు జాబులు వ్రాశారు. ఆ విషయములలో ప్రభుత్వము కర్షణ వహిస్తున్నది. తరువాత ఏ. వి. రాజేశ్వరరావుగారు నిర్దిష్ట కాలేజీగురించి చెప్పారు. గవర్నరుగారి ప్రశంసముతోనే ఉన్నది. నిర్దిష్ట కాలేజీ తీసుకొంటున్నామని ఆదేశంనా నీతాకుమారిగారు విజాపూర్ కాలేజీగురించి చెప్పారు. విజాపూర్ కాలేజీ, నిర్దిష్ట కాలేజీ ఈ రెండుకూడ ఈ సంవత్సరమే ప్రభుత్వము

అని అంటారు. అదే విధానాన్ని స్వయం అక్కడ అవలంబించింది చెప్పరు. అంతే కాదు. భువనగిరి మునిసిపాలిటీమీద supersession notice ఉన్నది. ఇది కమ్యూనిస్టుల చేతిలో ఉండేటటువంటి మునిసిపాలిటీ కాబట్టి దీనికి supersession notice ఇచ్చారా? supersede చేస్తారా? ఏమిటి కారణం అని ఆయన అన్నారు. ఒక ఆతను ఒక చిన్న ఆరుగు కట్టుకోడానికి, ఒక చిన్న కుటీరం వేసుకోడానికి నీకు permission ఇస్తున్నానని Chairman అ మునిసిపాలిటీకి reference లేకుండా ఆయనే permission ఇచ్చి, ఆయనే డబ్బు వసూలు చేసుకుని మునిసిపాలిటీ లెక్కలలో ఏమి వ్రాయకుండా misappropriate చేస్తే, ఈ విధంగా చేసినటువంటి వానిని ఉంచడమారేదా అనేది ఆలోచన చేసి ఆతను, అతనివెనుక majority గా ఉండే వారు చేసినది అన్యాయమని భావించి అటువంటిదానికి మేము నోటీసు ఇస్తే అది పక్షపాత వైఖరా? నల్లగొండ సమితిలో కోర్టుకు వెళ్ళి, కోర్టులోనుంచి stay order తెచ్చుకొంటే అది కూడా పక్షపాత వైఖరా? ఇక కంఠం Co-operative Central Bank కు ఇదిగో మీరు ఈ తప్పుచేశారు, ఈ bye-law కు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించారు. ఇది న్యాయం కాదు, దీనికి మీ సంజాయిషీ ఏమిటి అని అడిగితే వారినుంచి పంతుప్పికరి మైనట్టు వంటి సమాధానం రాకపోతే దానికి notice ఇస్తే అది పక్షపాత వైఖరా? వీళ్ళ చేతులలో ఉండే టటువంటి సమాకార సమాఖ్యలోగాని మునిసిపాలిటీలోగాని వంచాయతీ బోర్డులలోగాని ఎవరు ఏమిచేసినా, ఎంత అన్యాయం చేసినా, ఎంత దురాక్రమణ చేసినా, ఎన్నో దురంతాలు చేసినా, వాళ్ళమీద ఏమి action తీసుకోకుండా ఉంటే ప్రభుత్వము న్యాయమైన ప్రభుత్వము, చక్కని ప్రభుత్వము. చర్చలు తీసుకొన్నట్లయితే మాత్రం పక్షపాత వైఖరి? ఇదీ ఆయన చెప్పింది వెనుకనుంచి చీటిలు అందిస్తే, చెప్పిందే. అదేరకంగా సామర్లకోట మునిసిపాలిటీలో ఏదో జరుగుతున్నదని అన్నారు అక్కడ ఏ మునిసిపాలిటీలోను లేనటువంటి రకంగా, బండ్లమీద ఆరు నెలలకు 2½ రూపాయలు వస్తువేస్తే, అదికాదు మిగతా మునిసిపాలిటీలలో 2-0-0, 1-8-0 వేశారు. మీరుకూడ తగ్గించండి అంటే, అది అవ్వకోకుండా, మళ్ళీ ఒంటి ఎద్దుబండికి ఇంత, రెండు ఎద్దుల బండికి ఇంత వేస్తామని ప్రభుత్వం చెప్పింది తప్పు ఏదో చేయాలని చేశారు. ఈ యావదాంవ్వి రాష్ట్రములోని ఏమునిసిపాలిటీలోనైనా ఒంటెద్దు బండికి ఒక పన్ను, రెండెద్దుల బండికి ఇంకొక పన్ను ఉన్నదా? ఎక్కడా లేనటువంటిది యిక్కడ చేయడం న్యాయంకాదని ప్రభుత్వం నోటీసు యిస్తే "ఈ సామర్లకోట మునిసిపాలిటీ కమ్యూనిస్టుల చేతులలో ఉన్నది కాబట్టి దీనిమీద ఆక్రమంగా, పక్షపాత దోరణితో ప్రభుత్వంవరకు తీసుకొంటోంది" అని ఒక allegation చేశారు.

స్వాధీనం చేసుకొని వాటిని అభివృద్ధిచేసి నరపాలనే నిర్ణయం తీసుకొన్నది. తరువాత గొతు లచ్చన్నగారు వెనుకబడిన జాతులకు కొన్ని హక్కులు కొరవడి అన్నారు భారత ప్రభుత్వానికి వేయి ప్రాసినటువంటిదాన్ని గురించి వారు ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందించారు. తరువాత రామకృష్ణరాజుగారు ఏట్రూ famine conditions గురించి చెప్పలేనవి అన్నారు. ఆవిషయమైకూడ వర్షాలు తీసుకొంటున్నాయి. వారు అప్రమానము మాకు దాన్నిగురించి చెప్పకూడ అన్నారు. కర్నెక్టరునుకూడా అడుగుతున్నాము. ఇంకా వారు minor irrigation కు ఎక్కువగా preference ఇవ్వాలని చెప్పారు. ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశం కూడా అదే. Minor irrigation కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడంపై నలుప్రాంతాలు బాగుపడతాయి. ఒక పెద్ద ప్రాజెక్టును ఏదైనా తీసుకొన్నట్లయితే, అది 1, 2 జిల్లాలకు మాత్రమే పరిమితమైంది. కాని చిన్నచిన్న minor irrigation sources ప్రతి తాలూకాకు 4, 5 చేయవచ్చు. ప్రతి జిల్లాలో ఒక వందనాకా చేయవచ్చు. దానివల్ల ప్రతి ప్రాంతమునకూడ లాభము కలుగుతుంది. తరువాత హయగ్రీవాచారిగారు పహారకాఖ ఇంకా బాగా పనిచేయాలని అన్నారు. Tappers' Co-operative Societiesలో ఏదో abuse ఉన్నదని అన్నారు. అది నాకు తెలియదు. ఉన్నట్లయితే ఫలానా సంఘములో ఉన్నదని వాస్తవం దాన్ని గురించి విచారించి తగినవరకు తీసుకోవడానికి సంస్థలముగా ఉన్నాము. తరువాత కృష్ణమాచారిగారు బంజరు భూముల విషయం మాట్లాడినారు. బంజరు మానయ్య గారు లంచగొడితనం గురించి మాట్లాడినారు. లంచంపై రెడ్డిగారు మామూలుగా education లో ఎక్కువగా శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు కాబట్టి దానిలో కొన్ని సలహాలు ఇచ్చినారు. వాటిని ప్రభుత్వము తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తుంది. బంజరు పొలాలును గురించి చాలమంది చెప్పారు. నిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లుగారు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఈలోగానే వారు వెళ్ళిపోయారు. ఇవీ ముఖ్యంగా కానవచ్చునవి ప్రధానంగా చెప్పినటువంటి విషయాలు. కాని ప్రతివక నాయకులు మాట్లాడినటువంటి విషయాలు చాల ఉన్నాయి ముఖ్యంగా ప్రభుత్వము పక్షపాత వైఖరి ఆవలంబిస్తున్నదని, పనులన్ని పక్షపాతంతో చేస్తున్నదని చెప్పారు. కంభం మునిపిపాలిటిలో కమ్యూనిస్టు Chairman గా ఉండగా, దాన్ని supersede చేయడానికి ప్రయత్నించి రేక no-confidence motion పెట్టి కమ్యూనిస్టులను ఓడించి కాంగ్రెసువారు Chairman అయినారని అన్నారు. అంతే ఏమిటి? కమ్యూనిస్టులకు బలములేదన్నమాట, కాని అదేవిధంగా భువనగిరిలో వారు చేశారు. భువనగిరిలో కాంగ్రెసువారు Chairman గా ఉండగా ఆతనిమీద no-confidence motion పెట్టి ఆతనిని ఓడించి కమ్యూనిస్టు Chairman గా ఉన్నారు. అక్కడ జరిగింది మాత్రం చెప్పరు. ఇది మాత్రం చెప్పకూడ పక్షపాత వైఖరి

కమిటీను గురించి చెప్పారు. ఏ కమిటీ చేసినా కాంగ్రెసుదానినే చేస్తున్నారని అన్నారు. మొన్న బోర్డ్ ట్రాంజెన్సి కమిటీ పేరుపడింది వారికి వ్యాసినాము. "అయ్యా మీరు చైర్మన్ గా ఉండండి, ప్రతిపక్ష నాయకులు ఉంటే దీనికి ఒక అంతస్తుపెట్టండి, ఒక స్టేజిస్ పెట్టండి" అని వ్యాస్తే వారు చాలేబోయాడు. Public Accounts Committee కి శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారే Chairman గా ఉన్నారు. ప్రతిపక్ష పక్షాలు యితా అనేక కమిటీలలో ఉన్నారు. ఏమి, అస్తమానం వారిని సేతుకోవాని ఎక్కడ ఉన్నది? అది ఏ కమిటీయో, మెడికల్ కాలేజీ సెలెక్షన్ కమిటీయో, లేక అక్కోయ్య కమిటీయో? లేక బోర్డ్ ట్రాంజెన్సి ఎంక్వయరీ కమిటీయో, లేక ఏమి కమిటీ అది, దాని నేతరు ఏమిటి పని ఏమిటి అనేది దృష్టియందు ఉంచుకొని దానికి ఎవరైతే తగినవాడుంటాలో అటువంటి వాడిని తీసుకొంటాడాని ఇతను కమ్యూనిస్టా? ఇతను కాంగ్రెసా? స్వతంత్ర పార్టీయో, ఇంటిపె డెంటా, లేక డిపెండెంటా, అనేది ప్రభుత్వం చూడదని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను.

నేరకలో ఎట్టారెడ్డి అనే ఒకాయనను చంపిచేశారట. అది మర్డరా (murder) లేక అత్యహత్యా అనేది పర్శ్న. "ఇది మర్డరు, మీరు దీనిని అత్యహత్య అని తేల్చారు" అని అన్నారు. ఎవరు తేల్చారు? నుజీవయ్య అభిప్రాయం యిచ్చి తేల్చాడా? లేక ఏ కాంగ్రెసు ఎర్కరో. కార్యరంగ్ వెళ్ళి "ఇది మర్డరకాదు యిది అత్యహత్య" అని తేల్చారా? అయితే ఈ విల్డి గ్ యొక్క గట్టితనం sound గా ఉన్నదో లేదో తేల్చవలసినది నేనా? తమరా? ఇంజనీర్ తేల్చాలి. అదే విధంగా ఒక శబ్దం—అది ఏ మనిషికి చెందిందో ఆ మనిషి చంపబడ్డాడా, లేక అత్యహత్య చేసుకొన్నాడా, అనేది తేల్చవలసినవాడు డాక్టర్లు. డాక్టర్లుయొక్క ఫర్టిఫికేట్ ప్రకారం అతడు అత్యహత్య చేసుకొన్నాడని తెలిస్తే దాని ప్రకారం మిగతా చర్యలు కొనసాగిస్తే "ఇది ఏదో జరిగింది," అని చెబితే ఎట్టా? ఇక్కడే కాకుండా యంతకు పూర్వం నా ఎడతకువచ్చి చెబితే స్పెషల్ గా. I.G.P. ని, దానికి సంబంధించిన ఉద్యోగస్థులను పిలిచి యిది ఏమిటో కనుక్కొనమని చెబితే మళ్ళీ వారు పరిశీలన చేసి "ఇంతకుముందు జరిగింది వాస్తవమే, సరే పి సర్దతే" అని వారు పంక్తిపెంచెంది, నాకుమార పంక్తిపి కలుగజేస్తే వారు ఆ విషయం యిక్కడ తెచ్చి గోరంతలు కొండంతలు చేసి బ్రహ్మా డంగా చెప్పారు.

ప్రొగాబూయ్యకు సంబంధించి దాన్ అనే ఒక కార్మికుడు చంపబడినాడు, వాస్తవమే "దానికి ఏదో రాజకీయ పక్షం ఉంది. కాని కాంగ్రెసుకాదులే" అన్నారు. దాం పంతోషం. "కాంగ్రెసు కాదులేండి" అంటే యిక కమ్యూనిస్టుపార్టీ కాదుగదా "కాంగ్రెసు కాదులేండి, ఒక రాజకీయ పక్షము దీనికి వెనుక ఉందిలేండి" అంటే.

వారు అది ఇక్కడ చెప్పటకు పూర్వం నాకు వచ్చి చెప్పడం, I. G. P ని పిలిపించి పంజీంన చేయించడం జరిగింది. అక్కడ ఏదో రాజకీయ పక్షానికి ప్రాబల్యం ఉండి ఉంది. ఇప్పుడు కొత్తగా అక్కడ కమ్యూనిస్టు ప్రవేశించి ప్రాబల్యం సంపాదించుకొంటున్నారని కాబట్టి వారిని discredit చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఇక్కడ responsible person గా, Leader of the Opposition గా House లో చెప్పాలంటే చాలా హృదయ విచారకంగా కనపిస్తోందని చెబుతున్నాను నాకు ప్రైవేటుగా నా రూములో వచ్చి చెబితే అది వెరే సంగతి. కాని open గా ఒక Political party మీద allegation చెప్పడం న్యాయంకాదు. అందులో మేము అంతా investigate చేసి, లేదు అని తెలుసుకొన్న తరువాత :

సిర్పూర్ కాగజ్ నగర్ గురించి చెప్పారు. ఈ విషయం నాకు చెప్పిందే. మళ్ళీ చెప్పారు. అక్కడ గోపీనాథ్ అనే కమ్యూనిస్టు ఎక్కరు రు 10/-లు దొంగిలింపాడని అతనిని పట్టుకొని పోయారట. ఇంత చిన్న నేరానికే ఎందుకు పట్టుకుని పోయారో నేను విచారస్తాను అని చెప్పాను. మళ్ళీ ఇక్కడ చెప్పారు నేను విచారణ చేశాను. I. G. P ని పిలిపించి అడిగాను. “అయ్యా, 10 రూపాయలు దొంగతనం చేస్తే పట్టుకొనడానికి అది అంత పెద్ద నేరామా? దీనికి చాలా కథ ఉన్నది. అతను అక్కడ కమ్యూనిస్టు నాయకుడుగా ఉండి ఎన్నో దురంతాలకు, ఎన్నో అన్యాయాలకు, ఎన్నో హత్యలకు కారణమైనట్టువంటి మనషి, చాలా ఉంది అతని మీద కేసు అక్కడ జరిగిన సంఘటనలు ఎన్నో ఉన్నవి, కాబట్టి అతిమీద కేసు పెట్టబడింది” అని వారు చెబితే, వీరు House లో అతని విషయం తెప్పిపది రూపాయల దొంగతనానికి పట్టుకొన్నారని చెబుతున్నారు. ఈ రకంగా వారి ఉద్దేశం అంతా—“ఈ ప్రభుత్వం పక్షపాత దోరింటిలో పోతోంది, ఇది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం, కాంగ్రెసు పక్షానికే ఈ ప్రభుత్వం, ఇతరులకు కాదు” అని చెప్పారు. ఇది ప్రజలే తేల్చాలి. వీరు యిట్లా చెప్పినంత మాత్రాన ప్రజలకు ఉన్న అభిప్రాయాలు మారవని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. బి. ముత్యాలరావు : పది రూపాయలు దొంగిలించినా అది దొంగతనం అవునా, కాదా?

శ్రీ డి. సంతోషయ్య : దొంగతనమే. కాని దానికి పెద్ద ఏదో చేశారు, అప్పుడు చేశారు. అని వారు చెబుతున్నారు. కాని అది ఒక్క దొంగతనమేకాదు, చాలా ఉంది అతని చరిత్ర అని మాత్రం నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. కె. వి. కృష్ణావతారం : అంతా exparte గా జరుగుతోంది పార్టీలేదు, కానివ్వండి.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : వారు ఉన్నాకూడ చెప్పడానికి సంసిద్ధముగా ఉన్నాను. అయితే *exparte* గా చెప్పడం వారు యిష్టములేదు కాబట్టి వారు చెప్పినది సరైనది కావని, న్యాయంకాదని, దానిని నేను ఎదుర్కొన్నదానికి సంసిద్ధముగా ఉన్నానని, వారు, చెప్పినవంతా సరైనది కాదని యిలావు చేయడానికి, అందులో మీ సత్యము లేదని చెప్పడానికి కూడ నేను సంసిద్ధముగా ఉన్నానని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అవతం పార్టీ ఉన్న లేకపోయినా *press and public* కొరకు చెప్పాలి.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : అందువల్లనే చాల పొయింట్స్ *deal* చేశాను. ఇందులో పార్లొన్నటువంటి వారి సంఖ్య 60 అనుకొంటాను. చాల మంచి సలహాలు కూడ యిచ్చారు. వారందరికీ నా ధన్యవాదములు. వారు చెప్పిన *points* అన్నింటికీ నేను సమాధానం చెప్పలేకపోయి ఉండవచ్చును. కాని అవస్థి రికార్డులో ఉంటాయి. ఒక్కొక్క పొయింట్లు తీసి పరీక్షించి ఎంతవరకు వాటిని అమలు పరచడానికి వీలున్నదో అంతవరకు అమలు పరచడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం కలుగజేసినందుకు మీకు నా ధన్యవాదములు అర్పిస్తున్నాను. గవర్నరుగారి యొక్క ప్రసంగానికి అభినందనలు తెలుపుతూ ప్రజేళపెట్టిన తీర్మానాన్ని అందరూ ఆహ్వాదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గోపాలరెడ్డి : అధ్యక్ష వారు మాట్లాడటానికి అనకాళం దొరకలేదు; మాత్రంగా ఏర్పడిన సత్యవీధు తాలూకా గురించి మాత్రమంత్రిగారు చెబుతారని ఆశించితిని. వారికి అక్కడనుంచి *representations* కూడ వచ్చాయి. వారికి ప్రభుత్వం ఏమైనా తలపెట్టిందా :

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇది *debate* కు జవాబు. అవి వేరే ప్రశ్నం రూపములో తేవచ్చును. సత్యవీధు తాలూకా కొత్తగా వచ్చిందని *neglect* అయినదనీ, ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత యిస్తున్నే ఉన్నాడు.

(Pause)

I am glad to say that May's Parliamentary Practice 15th Edition, page 361, confirms my opinion. It says:-

"Explanation by a Member of the circumstances which have caused his resignation of Office in the Government is usually made immediately before the commencement of

public business.....A debate must not arise on the explanation.....The statements pertaining thereto on behalf of the Government are permitted."

(Pause)

On the 31st July 1956, the Prime Minister made a statement at the Commonwealth Prime Ministers' Conference in London in July 1956 and during his visit abroad. Thereafter, Smt. Renuka Chakravartiy asked a question seeking certain clarification, దానిని గురించి ఆయన స్టేట్ మెంట్ చేశాడు; తరువాత రేణుకా చక్రవర్తి అడిగింది దానిమీద చెప్పారు. Dealing with the question, the Speaker observed: "Hon. Members are aware that after a statement is made no questions are put and no debate takes place."

Then in reply to a point raised by Sri Hiren Mukerjee the Speaker of the Lok Sabha observed: "do not want to make an innovation for the first time."

The rulings of the Lok Sabha are binding upon us. ఏది ఎట్లా ఉన్నా మనము కూడ రూల్స్ ను స్పష్టంగా చేసుకొన్నాము.

Mr. Speaker : The question is.

(శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఈ క్రింది సవరణను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

"అయితే ప్రభుత్వము. తమ పార్టీకి అనుకూలంగా తమ అధికారాన్ని, వరి పాలనా యంత్రాన్ని అనేక సమస్యలమీద వినియోగిస్తూ సామాన్య పరిపాలన విధానాలను వదలివేసి ప్రజలందరి శ్రేయస్సుకొరకు పనిచేయక తమ పార్టీ ప్రయోజనాలకోసమే కృషిచేస్తూ పార్టీ ప్రభుత్వంగా పనిచేస్తున్నందుకు ఈ సభ విచారపడుతున్నది."

Add the following at the end.

"But regret to note that no mention has been made about the uplift of the Backward classes in the Address."

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

“గౌరవనీయులైన గవర్నరుగారి ప్రసంగములో ఏలేరు రిజర్వాయరు నిర్మాణము సూచించనందుకు విచారము ప్రకటించుచున్నాను.

Add the following at the end:

But regret to note for not mentioning the undue interference of the Ministers in the day to day administration for strengthening the Congress party.

Add the following at the end:

“But regret to note for not mentioning about the eviction of the poor cultivators of Banjar, Sivaijama and Gairan lands, instead of giving them pattas immediately, inspite of repeated promises made by the Government.”

Add the following at the end:

“But regret to note for not mentioning the necessity for taking up two tunnels of the right canal of Nagarjuna-sagar Project at a time, instead of postponing one till the first phase is completed.”

Add the following at the end:

“But regret to note for not mentioning about the pro-employer attitude of the Government in the implementing labour laws against the workers.

Add the following at the end:

“But regret to note for not mentioning about the discriminatory and partisan attitude of the Government in administration.

Add the following at the end:

“But regret to note that effective measures were not taken in time to control famine conditions in Chittoor, Anantapur, Cuddapah and Nellore districts and nothing has been mentioned regarding steps to be taken to avert the recurrence of famine conditions in those districts.”

Add the following at the end:

"But regret to find that the statement made by the hon. Revenue Minister regarding assignment of Banjar lands to deserving landless persons in Andhra area within a period of one year, finds no place in the policy statement made by the Governor."

Add the following at the end:

"But regret to note the failure to take note of corrupt practices and inefficient administration in the Road Transport Corporation and suggest measures for the eradication of such practices."

Add the following at the end:

"But regret to note the failure to take note of the police excesses committed in Mungala Pargana at the instance of the local congress leaders and for not taking measures to put an end to such practices."

Add the following at the end:

"But regret to note the failure to take into consideration the vindictive attitude taken by Government in dealing with the palm jaggery neera society in taking away some of the villages from neera society to benefit the abkari contractors."

Add the following at the end:

"But regret to note the failure to make a mention about the inefficiency and corruption that was rampant in the Govt. Printing Presses and failure to suggest measures for its eradication."

Add the following at the end:

"But regret to note the failure to make a mention about the failure of the Government to solve the problems of NGOs and particularly of those employed as work-

charged or NMR in PWD, Highways and Electricity Depts."

Add the following at the end:

"But regret to note the failure to make a mention about the failure of the Govt. to fix the minimum wage for the local board employees, work-charged and contingency departments as was agreed in the Pay Committee report for the similar categories."

Add the following at the end:

"But regret to note the failure of the Government to solve the labour disputes in bringing in conciliatory machinery even where the State Government are involved."

Add the following at the end:

"But regret to note that no mention has been made of the partial attitude of the Govt. administration, Ministers, Zilla Parishad Chairmen and some Samithi Presidents towards parties other than ruling party."

Add the following at the end:

"But regret to note the omission of measures to improve the social and economic conditions of the Harijans and Tribes in particular."

Add the following at the end:

"But regret to note that no mention has been made regarding the improvement of communications in tribal and backward area for which it is essential for the social and economic development of the said communities."

Add the following at the end:

"But regret to note that the Governor has mentioned no scheme to check the rising trend of prices and relieve the distress of the common people."

Add the following at the end:

"But regret to note that no mention has been made regarding the grievances of the linguistic minorities in connection with the educational affairs."

Add the following at the end:

"But regret to note the failure of insufficient staff in Multipurpose High Schools which resulted in waste of human energy instead of improvement in studies."

Add the following at the end:

"But regret to note that the Planning work has not been done satisfactorily."

Add the following at the end:

"But regret to note that no elections were held since seven years for the old Panchayats and for postponement of the Panchayat elections "

Add the following at the end:

"But regret to note that the big factories and Projects have not been established by the Centre, as done in Madras."

Add the following at the end:

"But regret to note for not giving adequate aid to small scale industries in villages."

Add the following at the end:

"But regret to note for not solving the unemployment problem."

Add the following at the end:

"But regret to note that there are no improvements for Education in Andole constituency."

Add the following at the end:

"But regret to note that there is no proper distribution of funds in Social Welfare Department."

Add the following at the end:

"But regret to note that the amounts sanctioned for the construction of wells are not being released in time with the result that the works are being stopped half finished."

Add the following at the end:

"But regret to note that there is no proper supply of medicines to the Hospitals and for allowing the Doctors to have private practice."

Add the following at the end:

"But regret to note that there is no medical committee at Jogipet, Andole Taluq."

Add the following at the end:

"But regret to note that the food scheme failed and rates are rising up."

Add the following at the end:

"But regret to note that the common man's standard of living has not been improved."

Add the following at the end:

"But regret to note that no mention has been made regarding the introduction of Prohibition in Telangana area."

శ్రీరంగమనకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

అయితే గుంటూరు జిల్లాలో నూతన విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేసే విషయం ఉదహరించనందుకు విచారించుచున్నాము.

శ్రీరంగమనకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

అయితే మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 600 కోట్ల రూపాయలకు నిర్ణయించ నందులకు విచారించుచున్నాము.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

అయితే పరిపాలనా సంస్కరణ సంఘంలో అనధికారులను చేర్చునందుకు స్పృహించుచున్నాము.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

తెలుగు భాషను అధికార భాషగా నిర్ణయించి అన్ని స్థాయిలలోను విద్యలలోనూ కూడ బోధనకు నిర్ణయించుట ఉపహరించనందుకు విచారించుచున్నాము.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

జిల్లా స్థాయిలో యీ సంవత్సరమే తెలుగు భాష ద్వారా వ్యవహారము నడిపే ఒక నిర్ణయస్థాపన చేప్పనందుకు,

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

తెలుగులిపి సంస్కరణ సంఘము సూచనలు వెంటనే తెప్పించి అటుల పని స్థాపన చేప్పనందుకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

భాదీ చౌక చేయుటకు అధిక నూలు వడకగల రాబ్బును పరిశోధిస్తామని ప్రకటించనందుకు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

ఉక్కు, ఇనుము ఉత్పత్తి చిన్న పరిశ్రమగ పోగొంటుంటున్న ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ప్రోత్సాహముస్తామని ప్రకటించనందుకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

అమోచియం, నల్మేడు, మూసర్, పొప్పేడు, చేపల ఎరువు ఉత్పత్తికి చిన్న రకము పరిశ్రమలను పెట్టుటకు ప్రోత్సాహముస్తామని ప్రకటించనందుకు విచారము ప్రకటించుచున్నాను.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

నెల్లూరు జిల్లాలో 1959లో అరిగిన పంచాయతీ ఎన్నికలలో, రంగారెడ్డి కలెక్టు, పడిపాడము, అచివీతి మొదలగు తివ్రమైన దర్జులు అరిగినాకని అప్పటి

పంచాయితీ అఫీసరు శ్రీ డి. సుబ్బారెడ్డిగారిపై బాధ్యతగల శాసనసభ్యులు, జిల్లా ప్రముఖులు ఇచ్చిన విషయాలు ఇంకా విచారణలో నుండగా సమీప శ్రీ డి. సుబ్బారెడ్డిగారిని, మరల నెల్లూరు జిల్లాకు, పంచాయితీ అధ్యక్షుల ట్రైనింగు అఫీసరుగా నియమించిన, ప్రభుత్వ చర్యను, నిరసించనందుకు,

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

ఆంధ్ర ప్రాంతములోని, మెడికల్, ఇంజనీరింగ్, అగ్రికల్చర్, వెటర్నరీ మొదలగు కాలేజీలకు, పద్మార్థులను సెలవు చేయుటకు నియమించబడిన షాన్ అఫీసియల్ శాసన సభ్యులందరిని పక్షపాతముతో కాంగ్రెసువారిని నియమించిన ప్రభుత్వ చర్యలను తీవ్రముగా నిరసించనందులకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

మైకా లేబర్ వెల్ ఫేర్ ఫండు కమిటీ కార్యాలయము నెల్లూరునుండి, మైకా గనులున్న, 'కలిచెడు' వగైరా ప్రాంతాలకు మార్చవలసిన అవసరాన్ని గురించి చెప్పనందులకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

వర్క్యూమెన్ కంపెనీ సేషన్ కమిషనరువద్ద నెల్లూరు జిల్లాలోని మైకా వర్క్యూమెన్ కంపెనీ సేషన్ కేసులు చాల కాలంగా పెండింగులో నున్నప్పటికీ, వాటిని త్వరగా పరిష్కరించవలసిన అవసరాన్ని గురించి తెలుపనందులకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

కంపెనీ సేషన్ కొరకు "సిలికానెస్" జబ్బుకోనున్న మైకావర్క్యూమెన్ అనేక మంది దరఖాస్తులు పెట్టియున్నారు. దరఖాస్తుదారులు అనేకమంది చనిపోతున్నప్పటికీ చాల కాలంగా వాటిని పరిష్కరించక, చేయుచున్న ఆలస్యాన్ని గురించి నిరసించ నందులకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

మైకా వర్క్యూమెన్ వేతనాలను 1. రివైజ్డ్ మినిమమ్ వేజెస్, 2. అమలు జరుపుటలో తాస్యాన్ని పడలి. తక్షణమే అమలు జరిపించు విషయాన్ని గురించి చెప్ప నందులకు -

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

మైకా వర్కర్లకు ప్రతివారము వేతనాలను బట్టాభివేదన యజమానులైన చర్య తీసుకొను విషయము చెప్పనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి

మైకా పరిశ్రమ అభివృద్ధి కొరకు “ హోస్పెక్టింగ్ ఆపరేషను ” చేయగల హెబీ డిర్లింగ్ ఆపరేషను ప్రభుత్వం సప్లయ చేయవలసిన ఆదనరాన్ని గురించి చెప్పనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

బాగా ప్రభుత్వానికి ఆదాయము చేకూర్చగల మైకా గనులను వేలం వద్ద ప్రవేశపెట్టి ప్రభుత్వానికి ఆదాయాన్ని రాబట్టుటకు తగిన చర్యలు తీసుకోమని చెప్పనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

వెల్లూరు జిల్లానుండి “చెన్నూరు” వగైరా గ్రామాలకు ఎస్టేటుగా గెజెట్ పబ్లికేషన్ చేయమని రివిన్యూ బోర్డుకు జిల్లా కలెక్టరు వ్రాసి రి మానము లైనప్పటికీ ఇంతవరకు గెజెట్ పబ్లికేషను చేయనందులకు ప్రభుత్వ చర్యను విరసించనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

చెన్నూరు, చెన్నూరు మజరా సిద్దారెడ్డి సాలెం చెరువులకు గండ్లువడి చాలా కాలం నుండి రిపేరు లేక పంటలు నష్టమై రైతులు అనేక కష్టనష్టములకు గురి అవుతున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వం తక్షణమే పదరు చెరువులకు పురమృతులకు పూను కోవాలని చెప్పనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

అనేకమంది ఉద్యోగులను పబ్లిక్ వర్క్స్ కమిషన్ వెలక్షన్లు సంవత్సర ప్రభుత్వమే కంట్రాక్టు బేసిస్ మీదనో, లేక మరొక పద్ధతినో, వక్షసాతంగా నియమించుచున్న చర్యలను విరసించవందులకు —

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

జిల్లాపరిషత్తు వియమించవలసిన ఉద్యోగులను పెరిట్టు చేయటకు నియమించబడిన కమిటీలో ప్రభుత్వం 20 జిల్లాలలోను, రాజకీయ పక్షపాతముతో 30 మంది కొంగ్రెసువారిని, నియమించినందులకు నిరసన తెల్పునందులకు—

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనాలను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటా నిర్ణయించి అమలు జరుపనందులకు—

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

ఒక సంవత్సరములో బంజరు భూములు పంచుకావని ప్రకటనలు చేస్తూ నెల్లూరు జిల్లాలోని, నెల్లూరు తాలూకాలో బంజరు సాగుదార్లపై హెచ్చు చెవాల్లీలు విధించినందులకు—

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

నెల్లూరు జిల్లా నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు క్రిందికి వస్తుంది అనుక పది ఏకరీయాలోని బంజర్లను పట్టానికి వ్వరాదని ఇదివరకు ఏర్పర్చిన నిబంధనలు తొలగించి దరఖాస్తు తీసుకొనుటకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పనందులకు—

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

రనుభూరు కాల్య స్కీమునకు గొంగులు ఇచ్చినట్లే - కావలి కాల్యకు గొంగులు యిచ్చి రక్షణమే పని ప్రారంభించాలని చెప్పనందులకు -

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

ఎట్టేట్టు ల్యాండు చట్టాన్ని సవరించి గవర్నమెంటు గ్రామాలకు అనుబంధాలుగా మన్ను మజరా ఇనాం గ్రామాలను ఎట్టేట్టుగా పరిగణించునట్లు చేస్తామని 1959 సంవత్సరములో కర్నూలు అసెంబ్లీలో ప్రభుత్వం తరపున కీర్తిశేఖరైన్ శ్రీ కూ వెంకటాద్రిపుగారిచ్చిన హామీ సమనవించి అట్టి బిల్లును ఇంతవరకు తీవ్రండుకు ప్రభుత్వ చర్యను తీవ్రంగా నిరసించనందులకు -

శీర్షానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి -

ద్రవీణులకు ఎరువుల సంచకానికి ప్రభుత్వం తీసుకోదలచిన చర్యలను ఇంతవరకు అమలు జరుపనందుకు నెల్లూరు జిల్లా, కోవూరు తాలూకాలో 1. కలమంచి.

2. ముడివర్తి, 3. నార్తు మోహరు వగైరా మర్త్యవర్ణన గోలవరేపి కాదు. రసాయనిక ఎరువుల కోటా కొరకు పెట్టిన వరదాహ్తుల గురించి విచారించనందులకు ప్రభుత్వ చర్యలను గౌరవనీయులైన గవర్నరుగారు తన ఉపన్యాసములో సరిగవిడ నందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

నెలూరు ఏల్లా, కోమూరు తాయాతా, ఇందుమూరు పంచాయతీ ఇప్పట్లాంటి ఒక మెంబరు రాజీనామా ఇచ్చినప్పటికీ ఇంతవరకు నడుగు రాజీనామాపై చట్ట రీటుకో నందుకుగాను ప్రభుత్వ చర్యను నిరసించనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

నెలూరు ఏల్లా, కోమూరు తాయాతా మానేగుంబపాడు పంచాయతీని 1. చూసు గుంబపాడు, 2. అల్లపాడు రెవిన్యూ గ్రామాల ప్రాతినిధ్యమును చూడు పంచాయతీ యిగా ఏర్పాటు చేయమని శాసన సభ్యులు కోరినప్పటికీ ఇంతవరకు తగిన చర్యలు తీసుకోని ప్రభుత్వ చర్యలకు గౌరవనీయులైన గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో నిరసన తెల్పనందులకు —

All the amendments were negatived.

Mr. Speaker: The question is:

“That the members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to both the Houses of the Legislature assembled together on the 22nd June 1960.”

The motion was adopted.

The House then adjourned till Half Past Eight of the clock on Thursday, the 30th June 1960.

